

Neoliberal Saldırıya Karşı Hak

Neoliberal kapitalist dönemin en önemli değişikliklerinden biri kapitalist sistemin haklar üzerindeki etkilerinin de değişmesi ve yoğunlaşmasıdır. Neoliberal kapitalist sistem, kamusal hakların kabul gördüğü hatta ihtiyaç duyduğu İkinci Paylaşım Savaşı sonrası döneme göre tezatlıklar içeren bir yapılandırma getirmektedir. 1980'lerden itibaren başlayan neoliberal politikalar kapitalizmin krizini aşmanın bir reçetesi olarak tüm dünyada halklara dayatılmaktadır. Bu dönemin ortaya çıkan en belirgin özelliği ulaşım, barınma, sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik sistemlerinin birer ticari sektör olarak görülmesi ve tamamının özelleştirilerek kamusal bir hak olmaktan çıkarılmasıdır.

Ülkemizden önce Türkiye'de uygulamaya konan bu politikaların uygulayıcısı ABD işbirlikçisi AKP hükümeti ve onların Kıbrıs'ın kuzeyindeki işbirlikçileri UBP ve CTP hükümetleridir. İşbirlikçiler, halklarımızın yıllardır bir hak olarak gördüğü ve zaman zaman aksayarak da olsa faydalandığı parasız eğitim ve sağlık, maliyetine ulaşım, maliyetine sosyal konut, emeklilik hakkı gibi hakların ortadan kaldırılıp tamamının özel şirketlere devrini gerçekleştirmektedirler.

Bu haklar geçmişte sıradan haklar ve basit kazanımlar olarak görülürdü. Bu tür ücretsiz ulaşım, barınma, eğitim ve sağlık talepleriyle ortaya çıkan sol, sosyal demokrat girişimlere haklı olarak revizyonist talepler yani devrimci mücadeleden uzak talepler olarak bakılırdı.

Günümüzde ise Baraka Kültür Merkezi olarak vurgu yapmak istediğimiz nokta kamusal haklar ya da yaygın kullanımı ile halkın hakları olarak ifade edebileceğimiz iz parasız

eğitim, parasız sağlık, ulaşım, barınma gibi hakların neoliberal saldırılardan kaçma şansının olmadığıdır. Neoliberal kapitalist sistem bu hakları kabul edecek durumda değildir. Bu hakların talep edilmesi ve savunulması bir önceki dönemden farklı olarak artık revizyonist talepler değil doğrudan devrimci mücadelenin ana eksenini olacak mücadele zeminidir.

Argasdi'nin elinizdeki sayısında dosya konusu olarak HAK kavramını seçip ülkemiz için yeni sayılan halkın hakları ve hak mücadeleleri konusuna giriş yapmak istedik. Bununla birlikte ülkemizde en büyük tartışma konularından göçmen konusunu da hak kavramı çerçevesinde ele aldık. Hak kavramı çerçevesinde ele alma ihtiyacı duyduğumuz diğer konular ise iletişim, hayvan hakları, barınma hakkı ile su ve çevre hakkı olarak bu sayımızda yer alıyor.

Son günlerde devlet hastanesinin piyasaya açılması ve hizmetlerin veznelerden yapılacak ödemeler karşısında verilimeye başlanması tüm Kıbrıslı Türk halkı gibi bizi de derinden etkiledi. Önce bir basın bildirisi yazarak hükümetin aldığı kararı protesto ettik. Sonra poliklinik önünde bildiri dağıtıp iyileşmek için hastaneye gelen emekçi insanlarımızla konuştuk. Daha sonra Sağlık Bakanlığı önünde bildiri dağıttık,

pankart açtık ve bir saggulli koyarak Sağlık Bakanlığı'na para toplayıp durumu bir kez daha protesto ettik.

Karpaz'a elektrik götürülmesi ve petrol dolum tesisi projesi gibi çalışmalar ülkemizde ekoloji konusunun ne derece önemli olduğunu gösterdiğinden hak kavramını daha geniş anlamda ele almak ihtiyacı doğdu. Bununla birlikte geçmişte Karpaz'a elektrik götürülmesi döneminde CTP hükümetine yaptığımız gibi petrol dolum tesisini yapacak UBP hükümetine karşı da verilen mücadelenin içinde yer aldık. İlgili şirketin Merit Hotel'de yaptığı basın toplantısını protesto ettik.

Kadınların toplumsal hayattaki yerinin erkeklerden daha aşağı görülmesine karşı eşit toplumsal ve cinsel kimliklerde olduğumuzun altını çizmek için 8 Mart'ta sokaklardaydık. Tüm cinsel yönelimleri aşağılayan, kadınları ve LGBTTQ bireyleri toplumsal hayattan dışlayan ataerkil sisteme karşı günlük hayatımızdan başlayarak mücadele etmeyi esas almak zorunda olduğumuzu hatırlattık. AKP'nin gerici, yobaz örgütlenme girişimlerine; külliye ve imam hatip örgütlenmesine karşı sesimizi yükselttik.

Diğer taraftan sosyal ve kültürel faaliyetlerimiz de devam ediyor. Tiyatro ekibimiz BTE, mayıs ayında seyirci ile buluşturacağı oyunumuz için hummalı bir çalışma içinde. Müzik topluluğumuz Sol Anahtar konserlerine devam ediyor. Film Atölyemiz kısa belgeseller çekiyor ve montajlıyor, ürünleri çok yakında izleyiciyle buluşacak.

Geçtiğimiz aylarda Baraka'nın yeni mekanına kalıcı olarak taşındık. Zorlu bir restorasyon çalışması ve yorucu bir taşınma yerleşme faslının ardından Ayvalı Sokak No:3 Kızılbaş Lefkoşa adresinde faaliyetlerimize devam ediyoruz. Daha geniş bir iç mekan ve çok daha çekici bir iç avlusu bulunan mekanımızda, Ekşi, Asma ve Yusuf ağaçlarının altında her türlü konuda tartışmalar ve bir disiplin çerçevesinde devam eden etkinliklerimiz sizlerin de katkılarını bekliyoruz. ☒

SAHİBİ
KÜLTÜR MERKEZİ
Baraka
"BAŞKA BİR KÜLTÜR MÜMKÜN"

Ayvalı Sokak No:3
Kızılbaş Lefkoşa
argasdi@baraka.cc
www.baraka.cc
Baskı: TipografArt Matbaa

Hammaliye Kurulu:
Besim Baysal, Şifa Alçıcioğlu,
Başak Önel, Zekiye Şentürkler
Grafik Tasarım: Ömer Tatlısu
Argasdi değerlendirme tarihi:
11 Mayıs 2012 Cuma saat 19.00

Argasdi, ehlileştirilemeyen bir ottur.
Susuz, güneşsiz de kalsa, bıkmadan usanmadan, başkalarını bıktırmak pahasına inatla bitiveren bir ot!
Argasdi, Baraka Kültür Merkezi'nin kolektif olarak oluşturduğu değerleri çerçevesinde, toplumu, dünyayı, politikayı, sanatı ve kültürü kavrayışını okurlarıyla paylaşmak ve tartışmak için bir ifade aracıdır. Açık söylemek gerekirse -ki gerekir- yazarları, çizerleri ve muhabirleri tarafıdır. Eşitlikçi, özgürlükçü, cinsiyetçilikten ve milliyetçilikten uzak, ekolojist, anti-kapitalist taraftan yazarlar, çizerler. Argasdi, yazarları ve okurları tarafından yaşatılmayı ilke edinir, reklam almaz. Okurlarının eleştiri ve katkılarını tartışmaya, kendini ve okurlarını daha iyiye, daha güzele doğru evriltmeye açıktır. Hatta buna bayılır... **Argasdi'de yer alan görüşler, sadece yazarına değil Baraka Kültür Merkezi'ne de mal edilebilir.**

Neoliberal Yıkıma Karşı Hak Mücadelesi

Ali Şahin
aiossemeon@hotmail.com

Halkın kazanılmış haklarını gayri meşru göstermeye çalışarak her türlü kamusal hakkı sermaye ilişkilerinin içine çekmeye çalışan neoliberalizm, Kıbrıs'ın kuzeyinde de tüm saldırganlığıyla ilerliyor. Tarihin farklı dönemlerinde ezilenler tarafından halkın hanesine kazandırılmış en temel haklar piyasa ilişkilerinin kurbanı haline getiriliyor. Son üç aylık süre içerisinde yaşanan gelişmeler, egemenlerin neoliberal politikaları uygulamakta ne kadar kararlı olduklarının bir göstergesi.

NEOLİBERALİZM= PİYASALAŞTIRMA VE ÖZELLEŞTİRME

1990'lar sonrası dünyada yaşanan büyük değişimler sonucunda emekçi ve halkçı hareketlerin yaşadığı kafa karışıklığı ve demoralizasyondan en iyi şekilde faydalanan sermaye kesimleri, halk düşmanı politikalarını daha rahat bir şekilde yaşama geçirme fırsatı yakaladılar. Böylece eğitim, sağlık, ulaşım, barınma (1)...vb. gibi kamusal haklar birer birer sermaye çıkarları yönünde şekillendirilmeye başlandı. Her ne kadar adanın kuzeyine geç ulaşmış bir politika olsa da, özellikle Türkiye'deki AKP iktidarıyla birlikte Kıbrıs'ın kuzeyi de neoliberal yapılandırma sürecinden payına düşeni almaya başladı. Kıbrıs Türk Hava Yolları (KTHY) batırılarak tasviye edildi ve ekonomik pazar payı Sabancı'nın sahibi olduğu Pegasus ve AKP'ye yakınlığıyla bilinen Atlas Jet'e armağan edildi. İşsiz kalan çalışanlar ve istihdam bekleyen işsiz ülke gençliği de işin cabası. Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne ait üniversite öncesi eğitim kurumları olan DAK ve DAİ zarar ediyor gerekçesiyle Gülen Cemaati'ne yakınlığıyla bilinen Doğa Koleji'ne kiralanarak özelleştirildi. Devletin %50'ye yakın hisse sahibi olduğu Kıbrıs Türk Petrolleri'nin (K-Pet) özelleştirilme süreci muammalarla yürütülen bir vaziyette. Özelleştirmede son dalga ise Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu(KIB-TEK) ve Telekomünikasyon Dairesi üstünde yaşanıyor. Sendikaların özellikle de El-Sen'in yoğun bir çaba harcadığı bir dizi eylemlilikler sonucunda şu an için engellenen özelleştirme süreci sadece ayağını gazdan çekmiş durumda. İşbirlikçi UBP hükümeti yakaladığı her türlü boşlukta gaza tekrar basmaktan geri durmayacaktır. Dolayısıyla Kib-Tek'te yaşanan kazanımın sürekli kılınması yine mücadeleye bağlıdır. Öte yandan tüm bu özelleştirmelerin dalgasının yanında neoliberalizmin diğer çocuğu olan piyasalaştırma da halkın mutsuzluğu uygulamaya sokuluyor. Bunun en son

örneği devlet hastanelerinde yaşandı. Anayasa'da devletin yükümlülükleri arasında olduğu açıkça ifade edilen ücretsiz sağlık hakkı, bizzat devlet eliyle paralı hale getirilerek piyasalaştırılmakta. Üstelik sağlık bakanı bu piyasalaştırmaya sebep olarak kayıt dışı olarak adada bulunan insanları göstermekte. Yani bakan Kaşif, kendilerinin yarattığı durumu büyük bir aymazlıkla kendi lehine çevirmeye çalışıyor. Ayrıca yaşanan bu piyasalaştırma uygulamasının zorunlu değil gönüllü bir biçimde sürdürüleceğini ancak para vermeyenlerin de hastane koşullarından şikayet etmeye hakkının olmadığını söyleyerek halkın meşru bir hakkını gayri meşru bir zemine çekmeye çalışıyor.

NEOLİBERALİZM= KURALSIZLAŞTIRMA

Tüm bu özelleştirme ve piyasalaştırma politikalarının temel dayanaklarından biri de özellikle küreselleşmeyle gelişen piyasanın kuralsızlaştırılarak özgür kılınması söylemidir. Bu kuralsızlaştırma politikalarıyla devletin tüm denetleyici rolü ortadan kaldırılarak insan ve doğa bir bütün olarak yok oluşa sürükleniyor. Kuralsızlaşarak emeğin sermaye karşısında korunması yönündeki sorumluluklarından "arındırılan" devlet, aynı şekilde doğayı da sermayeye peşkeş çekiyor. Ülkemizde yaratılan Serbest Bölgeler kuralsızlaştırma politikalarının en basit örneklerinden biri. Mağusa Limanı'nda oluşturulan serbest bölgede sağlığa zararlı her türlü ticari faaliyet denetimden yoksun bir şekilde yürütülmekte. Son zamanlarda ise bu yönde çok daha tehlikeli girişimler gündemde. Önce Lefke bölgesine yapılmak istenen ancak halktan yükselen tepkiler sonucu Karpaz bölgesindeki Yedikonuk köyüne kaydırılan Petrol Dolun Tesisi projesiyle tüm doğa tehlike altına sokulmakta. Tesisin yapılmasıyla yeni bir serbest bölgenin oluşacak olması "tüm gerekli önlemleri aldık" diyen hükümetin ne denli doğru söylediğinin bir göstergesi. Yalnızca Yedikonuk köyünü değil tüm Kıbrıs doğasını tehdit eden bir niteliğe sahip olacak. Hükümet, halktan yükselen tüm tepkilere rağmen devletin bu işten bir servet kazanacağı, ayrıca bölge insanının tesiste istihdam edileceği iddialarıyla halkı kandırmaya ve canımızı hiçe saymaya devam ediyor.

NEOLİBERALİZMİN ORTADOĞU VE KUZAY AFRİKA'DAKİ DAYANAĞI: İLİMLİ İSLAM

Emperyalizm her dönem olduğu gibi içinde bulunduğumuz bu dönemde de sömürgeci politikalarını uygulayabilmek için gerekli zemini hazırlıyor. Sermayenin ihtiyaçlarına göre neoliberal politikalarla yeniden şekillendirilen devletler, her devletin kendi koşullarına göre de farklılıklar gösteriyor. İçinde

bulduğumuz Ortadoğu coğrafyasında da ılımlı İslam politikaları devreye sokuluyor. Bu uygulamanın pilot bölgelerinden biri olan Türkiye'ye tamamen bağımlı olan kktc'de de, neoliberal politikalar AKP dayatmaları ve işbirlikçileri eliyle yürütülüyor. Özellikle son 4 yıldır yoğunlaşan Müslümanlaştırma ve Sünnileştirme politikalarının temelinde neoliberal politikaların uyumlu bir şekilde yürütülmesi var. İsmi bile aynı olan AKP tipi partileri Fas, Libya, Ürdün, Mısır'da görmek mümkün. AKP, ülkemizin somut durumlarına göre bir denge politikası güderek, aynı uygulamaları farklı isimler altın yaptırıyor. Yazın devlete bağlı okullarda Kur'an kurslarıyla başlayan, cemaate yakın kolejlerin Kıbrıs'ın kuzeyinde "piyasaya" girilmesiyle, okullarda çocuklara dini kitapların dağıtılmasıyla süreç devam ediyor. Şimdi de Haspolat Meslek Lisesi'nde açılmak istenen İlahiyat bölümü ve yine aynı bölgede yapılmak istenen külliye projesi bu politikaların devamıdır. Özellikle KTOEÖS ve KTÖS bu süreçte örnek bir mücadele gösteriyorlar. Ancak mücadele toplumsallaşmadığı sürece dayanma gücünün belirli bir sınırı olacaktır.

NEOLİBERAL SALDIRI DALGASINA KARŞI HALKIN HAKLARI

Gündemin neoliberal ve gerici saldırılarla belirlendiği bir süreçten geçiyoruz. Yukarıda bahsettiğimiz gibi; nasıl ki neoliberalizm sermayenin kendini yeniden şekillendirmesiyle, halkın mücadelesi de kendini bu saldırı dalgası karşısında yenilemelidir. Eski mücadele anlayışıyla kazanım elde edilemediği bariz bir şekilde görülürken bu yenilenme sendikalardan, demokratik kitle örgütlerine ve devrimci partilere kadar gerçekleşmelidir. Devrimcileri, sözde muhalefet yapan işbirlikçilerle ayıracak olan bu yenilenmedir. Aksi takdirde samimi ve boyun eğmeyen duruşumuz tarihin girdabında yok olup gidecektir. Dönemin devrimci dinamiğini yakalamalı ve hak gasplarına karşı halkın hakları mücadelesini yükseltmeliyiz. Unutulmamalıdır ki bugün meşruiyet sınırları dışına itilerek gasp edilmeye çalışılan haklarımız bize egemenlerin hediyesi değil, yıllardır verdiğimiz mücadelenin kazanımlarıdır.

(1) Burada bahsi geçen hakların bazıları devlet tarafından ücretsiz olarak sağlanırken, bazıları da çok uygun koşullarda halkın lehine devlet tarafından karşılanmaktaydı. Örneğin eğitim hakkı, defter ve kalemine varıncaya dek, sağlık hakkı ise ilaçların hastanede kolaylıkla bulunması şeklinde devlet tarafından karşılanırken, aynı devlet sosyal konut projeleriyle halkın uygun koşullarla ev sahibi olmasının imkanını sağlıyordu.☐

**Memleketin
Ayrıcalığı**

Hazırlayan:
Mehmet Adaman

BES'in Grevi Zaferle Sonuçlandı!

Belediye Emekçileri Sendikası'nın (BES) Lefkoşa Türk Belediyesi'ndeki grevi zaferle sonuçlandı. Maaşların zamanında ödenmemesi ve sosyal yatırımların

uzunca bir süreden beri yatırılmamasına tepki gösteren belediye çalışanlarının başlattığı süresiz grev haftalarca devam etti. Çalışanların dirençli duruşu ve meşru mücadelesi sonucunda geri adım atmak zorunda kalan Cemal Bulutoğulları, sendikanın taleplerini kabul etti. Büyük bir ekonomik krize soktuğu Lefkoşa Türk Belediyesi'ndeki hatalarının faturasını çalışanlara kesmek isteyen Bulutoğulları sendikanın bu kararlı duruşuyla bozguna uğradı. Bir kez daha görüldü ki örgütlü halkı hiçbir güç durduramaz. BES'i bu onurlu mücadelesinden ve zaferinden ötürü bir kez daha tebrik ediyoruz.

Bulut İnşaat dedi...

burada atığını emektardaki eması hayret

Belmesinden nas kuran ri olayın eneyin kasa ceğirni söyli. Başkan vekili bir teminat Akbank'tan Bankası'na elde olmayan seçkimez bu sabah açacağını

iddialı yatırım alut İnşaat'ın lüksüz çıkması İni, Girm'e'ye mayı Lefkoşa-Girne

LTB SÜRESİZ GREVDE... ÇALIŞANLAR BELEDİYE ÖNÜNDE EYLEM YAPTI

BOZAT: "LTB BAŞKANI YASAL OLMAYAN ŞEKİLDE YAKIN DOĞU BANKASI'NDAN 2.5 MİLYON BORÇLANMIŞ... 14 GÜN SONRA NE OLACAK"

Lefkoşa Türk Belediyesi'nde (LTB) dün sabah başlatılan süresiz grev çerçevesinde, Belediye

hala mağdur olduklarını ifade ederek, bunun çaresinin ne olduğunu da merak ettiklerini ifade

Sadece dahi ce Bunde skiz yz bir idar örneğin "Gek arkada istemiç Ona Q ve ken merak! söyliy Alın güzet o Haya yamaı Lond bikaç Bir sokaka kar yağı ik kez Mosk beç ay Villa (Büyüt yucid ortadalm aldatım İlim esir dış üzerini

Egemen Bağış ve Egemenlik

TC'nin AB Bakanı Egemen Bağış, Kıbrıslı Türklerin kimliğini, kültürünü ve değerlerini aşağılayan bir açıklama yaptı; "devam eden liderler görüşmesinden bir sonuç çıkmaz ve adada bir barış olmazsa, kktc Türkiye'ye bağlanabilir" dedi. Haddini fazlasıyla aşan bu açıklamasından sonra aldığı tepkiler üzerine, söylediklerinin yanlış anlaşıldığını ve açıklamalarının bir kez daha hem de hecelenerek okunmasını istedi. Biz de Egemen Bağış'ı kırmadık ve açıklamalarını heceleyerek o-ku-duk. Ama anladığımız şey yine aynıydı. AKP hükümeti Kıbrıslı Türkleri bir kalemde silmeye hazır. Kimliğimiz, kültürümüz, değerlerimiz onlar için bir önem ifade etmiyor. Bizim için tek seçenek, bölünen adamızı Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Elenlerin ortak mücadelesiyle tekrardan birleştirmek ve halkları kardeş bir ülke yaratmaktır. Bundan başka bir seçeneği düşünmemiz ne mümkündür ne de söz konusudur.

Türkiye'ye bağlanabilir

Londra'da, KIBRIS muhabeirine konuşan AB Bakanı Egemen Bağış, adad çözüm olmaması durumunda KKTC için 2 seçeneğin kalacağını açıkladı

Her yapı da iki taraftan da bizzat içinde yapısına güvence alınmış... Türkiye'nin AB'nin ve AB'nin toplulukları olarak ve 1993'te gittiği dönem başta olmak üzere de bu ter... ortadık konuşu kiplanlara. Lübnan'daki... bedavisi ile topluluklara okunmuş olma...

İfade eden Bağış, barışın birincil öncelikli konuyu topluluklar ve 1993'te gittiği dönem başta olmak üzere de bu ter... ortadık konuşu kiplanlara. Lübnan'daki... bedavisi ile topluluklara okunmuş olma...
İngilizler daha önce İsmail Çiğdem'in İstanbul'da...
Bakan David L. Johnson ile de görüşen Bağış, Ankara'da...
Bağış, İngiltere ile ilgili de bazı konulara...
Bağış, İngiltere ile ilgili de bazı konulara...
Bağış, İngiltere ile ilgili de bazı konulara...

Yiyin Efendiler Yiyin!

Asgari ücreti tek bir kuruş bile artırmayan, her gün uyguladıkları okkalı zamlarla alım gücümüzü eriten, ekonomik kriz ekonomik kriz diye halkın ümüğünü sıkıyan, emeklinin maaşına göz diken, devlet hastanelerinde para dilenen Utanmaz Birlik Partisi'nin (UBP) Bakanlar Kurulu, resmi gazetede yayımlanmasıyla kaydıyla tüm kabine makam araçlarının yenilenmesi amacıyla 10 adet son model Mercedes ve Cumhurbaşkanı'na refakat eden koruma personeline tahsis edilmek üzere 1 adet Grand Cherokee marka jeep alınmasına karar verdi. Bu araçların toplam maliyeti ise dudak uçuklatacak cinsten. Söz konusu arabaların toplam maliyeti tam 575 bin Euro! Ülkenin ekonomik krizde olduğunu, bunun için de kemer sıkamak zorunda olduğumuzu söyleyen hükümet, bakanlarının altına son model arabalar çekiyor. Bir halkla ancak bu kadar dalga geçilir. Gün gelecek ve bunların hepsinin hesabı tek tek sorulacak. Öyle ya da böyle.

YARASIN(!)

UBP Hükümeti ekonomik kriz yapıldığı gerekçeyle çok sayıda mali tedbir uygulamaya geçtikten, bir yandan da tüm idarenin modern araçları ve Cumhurbaşkanlığı'na refakat eden bir arabanın da değiştirilmesi için karar aldı. Yeni alınacak 10 adet Mercedes ve 1 adet Grand Cherokee Jeep marka araçların toplam değeri yaklaşık 575 bin Euro değerinde. Bakanlar Kurulu'nun bu kararını 7 Mart Çarşamba günü yayımlanan Resmi Gazete'de yayımlanması kaydıyla almış da dikkat çekti.

KARAR NUMARASI: K00640-2012
TÜM KABİNE MAKAM ARAÇLARININ YENİLENMESİ
(Önerge No:540/2012) (M.B.)

Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete'de yayımlanması kaydıyla, tüm kabine makam araçlarının yenilenmesi amacıyla 10 adet Mercedes E 250 CGI Avantgrade AMG model, 9 adet Mercedes E 250 CGI model olmak üzere toplam 10 adet Mercedes araç ile Cumhurbaşkanlığı'na refakat eden koruma personeline tahsis edilmek üzere 1 adet Grand Cherokee marka Jeep'in ise... den tahsis edilmesine ve ödeneklerinin 2012 Mali Yılı Maliye Bakanlığı Bütçesi altında yer alan "Taahhüt Projesi" 05-02-01-1-2-02-1-06-1-4-01 kaleminden karşılanmak üzere Devlet İhale Tezabı'nın (S2) maddesi uyarınca sözkonusu fiyatlardan satın alınmasına karar verdi.

7.3.2012

10 MERCEDES, BİR JEEP...

Gizli gizli makam araçları

575 bin Euro değerinde 10 adet Mercedes ve 1 adet Grand Cherokee Jeep marka araç alımı için karar üreten ÜBP

Bakanlar Kurulu'nun 7 Mart Çarşamba günü yayımlanan Resmi Gazete'de yayımlanması kaydıyla tüm idarenin modern araçları ve Cumhurbaşkanlığı'na refakat eden bir arabanın da değiştirilmesi için karar aldı. Yeni alınacak 10 adet Mercedes ve 1 adet Grand Cherokee Jeep marka araçların toplam değeri yaklaşık 575 bin Euro değerinde. Bakanlar Kurulu'nun bu kararını 7 Mart Çarşamba günü yayımlanan Resmi Gazete'de yayımlanması kaydıyla almış da dikkat çekti.

KARAR NUMARASI: K00640-2012
TÜM KABİNE MAKAM ARAÇLARININ YENİLENMESİ
(Önerge No:540/2012) (M.B.)

Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete'de yayımlanması kaydıyla, tüm kabine makam araçlarının yenilenmesi amacıyla 10 adet Mercedes E 250 CGI Avantgrade AMG model, 9 adet Mercedes E 250 CGI model olmak üzere toplam 10 adet Mercedes araç ile Cumhurbaşkanlığı'na refakat eden koruma personeline tahsis edilmek üzere 1 adet Grand Cherokee marka Jeep'in ise... den tahsis edilmesine ve ödeneklerinin 2012 Mali Yılı Maliye Bakanlığı Bütçesi altında yer alan "Taahhüt Projesi" 05-02-01-1-2-02-1-06-1-4-01 kaleminden karşılanmak üzere Devlet İhale Tezabı'nın (S2) maddesi uyarınca sözkonusu fiyatlardan satın alınmasına karar verdi.

7.3.2012

"AİHM'ye gidin"

Parası Olmayan Hasta Olmasın!

Tüm dünyayı kasıp kavuran, başta Yunanistan olmak üzere pek çok ülkede büyük isyanlar çıkaran neo-liberal politikalar, AKP üzerinden işbirlikçi ÜBP hükümeti tarafından ülkemizde de tam gaz uygulanıyor. Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği ve komünizm "tehlikesi"nin emperyalist ülkeler için büyük bir tehdit oluşturduğu dönemlerde ortaya çıkan sosyal devlet kavramı, halkların komünizm istememeleri için onlara önemli haklar sağlıyordu. Zaten bir insanın en temel haklarından olan eğitim ve sağlık hakkı, hiç sorun çıkartılmadan ücretsiz olarak insanlara sağlanıyordu. Sovyetlerin çökmesinden sonra rahatlayan emperyalist devler, Soğuk Savaş döneminde verdikleri hakları bir bir geri almak için tüm güçleriyle uğraşıyorlar. Bunun ilk örneklerini eğitimde yaşadık. Devlet okulları yavaş yavaş gözden çıkarılarak, özel okullar açıldı ve özel okullar bilinçli olarak devlet okullarından daha "kaliteli" hale getirildi. Zira hükümetin son zamanlarda çok konuşulan özelleştirme politikaları da tamamen neo-liberal politikaların ürünüdür. Ve son olarak halktan çok büyük tepki alan, devlet hastanelerinde hastalardan para talep edilmesi kararı hükümet tarafından alındı. İnsanlığın en önemli haklarından biri olan parasız sağlık hakkı böylelikle yerle bir edilmeye çalışılıyor. Parasız sağlık hakkı ile ilgili yazıları dergimizin ilerleyen sayfalarında daha ayrıntılı olarak da okuyabilirsiniz. Ülkemizdeki uygulamaya göz atacak olursak, olay tam bir komediye dönüşmüş durumda. Devletin maaşları öderken kestiği sigorta paraları, hastanenin halkına sağladığı sağlık hizmetleri için değil miydi zaten? Hem maaşlardan sağlık sigortası harcı kesmek, hem de hastaneye gidilince bir kez daha para istemek dolandırıcılık değil de nedir?

Bir başka komedi ise zaten yasadışı olduğu ayan beyan ortada olan bu kararın uygulanırlığındaki absürtlüktür. Bir karar alınıyor ve hastaneye gelen herkesten para alınacağı söyleniyor, sonra da bunun "gönüllü" olduğu ama herkesin vermek zorunda olduğu ekleniyor. Zorunlu gönüllü yani. Hastaneye gittiğinde zaman ise para vermemek için ısrar ettiğinizde, kararın gayri yasallığından ötürü sizden para almıyorlar. Yani devletimiz dışının kestiğini dolandırıyor, dışının kesmediğini de dolandırmıyor. Tam bir mandıra düzeni yani. Bizler bu uygulamaya şiddetle karşı çıkıyor ve her türlü mücadeleyi önümüze koyuyoruz. Parasız sağlık hakkımızı kimse elimizden alamayacak!

Hastanelerde ücret tartışması...

Kaşif: Daha önce bağıştı, katkı şekline çevrildi

"Düretir Kurum kelime değil... Ödeneği zorunlu değil... Ama katkı olarak daha devamlı hizmet olur"

Kaşif Bakan Akın Özalp, daha önce hastanelerde ücret tartışması yapıldığını ve bunun için Kaşif'in katkı olarak daha devamlı hizmet olur şeklinde bir öneri sunduğunu söyledi. Kaşif'in katkı olarak daha devamlı hizmet olur şeklinde bir öneri sunduğunu söyledi. Kaşif'in katkı olarak daha devamlı hizmet olur şeklinde bir öneri sunduğunu söyledi.

El-Sen Kandırıldı mı?

Kıb-Tek'te örgütlü El-Sen'in Teknecik'deki grevi, ocak ayı boyunca en çok konuşulan konuydu. Teknecik Elektrik

Santrali'nde özelleştirmeye karşı başlattıkları grevle günlerce konuşuldular. Söz konusu grevden ötürü Kıbrıs'ın kuzeyinin büyük bölümü günlerce elektriksiz kaldı. El-Sen'in grevini destekleyenler de vardı, yerden yere vuranlar da. Halkın büyük bir çoğunluğunun elektrik konusunda mağdur olmasına rağmen destek verdiği El-Sen grevine özellikle işbirlikçi UBP yandaşları bazı kesimler ağır saldırılarda bulundu. Özelleştirmeye karşı gerçekleşen bu haklı direnişin ardından, hükümet kanadından geri adım geldi ve sendikaların talep ettiği kurumun özleştirilmesi, Bakanlar Kurulu tarafından kabul edildi. Böylelikle El-Sen'in yürüttüğü mücadele tam anlamıyla bir zaferle sonuçlandı ya da o zaman öyle görünüyordu. Aradan geçen iki ayın ardından hükümetin, grevin kalkmasına rağmen sözünü tutmaya pek de niyetli olmadığı görülüyor. Özelleştirme Yasası ile Kıb-Tek söz verildiği gibi özelleştirme kapsamı dışına alınmadı. El-Sen ise yaptığı açıklamalarda kandırıldıklarını düşündüklerini ve her an yeniden greve başlayabileceklerini söylüyor. Bu durumda tabii ki yeniden olacaksa El-Sen'in özelleştirme karşıtı mücadelesine kenetlenmemiz gerekiyor. Ancak gözden kaçırılmaması gereken en önemli nokta şudur ki; sendikaların sadece kendi kurumları özelleştirileceğinde değil, başka kurumların özleştirilmesi gündeme geldiğinde de özelleştirmeye toptan bir karşı çıkış göstermeleri gerekmektedir. Aksi halde "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" anlayışı sendikalarımızda olduğu sürece özelleştirmeye karşı sağlıklı bir mücadele söz konusu olamayacak.

Ve "özelleştirme" bugün Meclis'te

Özelleştirme süreci hızla ilerliyor. Fotoğraf: Argaslı

Kıb-Tek ve Teknecik'te bugün Meclis'te...

Haspolat'ta Külliye Peşkeşi

İrsen Küçük ve İğnir Bakanlına yapılan görüşmeden sonra mutabakata varılmasına rağmen Cafer Gürcafer, Temel Bulut'un vatandaşlığı iptal edilene kadar araçlarını geri çekmeyeceklerini açıkladı...

Yıl 100 TL 200 dönüm...
Memleket takunyalarına emanet

İbrahim Aziz yazıyor: Sofya yolculuğu...

2. sayfada

Şeriatçı AKP hükümetinin işbirlikçisi UBP hükümeti, Haspolat'ta 200 dönümlük araziye külliye yapılması amacıyla yılda 100 TL gibi komik bir ücrete adı duyulmamış Kıbrıs İlim, Ahlak ve Sosyal Yardımlaşma Vakfı'na peşkeş çekti. Söz konusu vakfın arkasında Fethullah Gülen'e ait "Nurcular Tarikatı" olduğu söyleniyor. Kıbrıs'a neden külliye yapmak istedikleri sorusuna ise adete dalga geçerek "külliye babamızın hatırına yaptırıyoruz" diyen vakıf yöneticilerinin şeriatçı AKP ile organik bağlarının olduğu su götürmez bir gerçek. Kıbrıslı Türklerin kültürünü ve din anlayışını beğenmediğini her fırsatta dillendiren AKP hükümeti arkasına işbirlikçisi UBP'yi de alarak, Kıbrıs'ın kuzeyini "dini bütün" yapmak için son sürat ilerliyor. Bir yandan bilim düşmanı dini kitaplar ülkeye sızdırılırken bir yandan da dini tesis çalışmaları devam ediyor. Bilimsel eğitim ile dini eğitimi aynı anda yürütmek mümkün değildir. Ya bilimsel eğitim vereceğiz ya da dini eğitim. Bu, bu kadar basittir. Ülkemizde okuldan çok cami bulunduğu gerçeğini de göz önünde tutarak bir tercih yapmak zorundayız. Ya bu şeriatçı, gerici, bağnaz yeşil sermayeye karşı mücadele edeceğiz ya da teslim olacağız. Bizim teslim olmaya hiç niyetimiz yok. Hep birlikte "Kıbrıs'ta yobazlığa yer yok" demeliyiz.

Petrol Dolum Tesisine Hayır!

Daha önce Lefke bölgesine yapılması planlanan ve alınan tepkiler üzerine yapımından vazgeçilen petrol dolum tesisi için yeni yer arayışları kısa sürdü ve Yedikonuk sahiline bu insanlık ayıbının yapılmasına karar verildi. Bölge halkının neredeyse tamamı bu tesise karşı! Ancak hükümet aldığı onca tepkiye rağmen artık bu işten nasıl bir çıkarı varsa- kararından ısrarla vazgeçmiyor. Bazı hükümet yandaşları utanmazlık sınırını iyice aşarak -söz konusu tesislerdeki arızaların yarattığı ekolojik facia diğer ülkelerde ayan beyan yaşanmışken- gerekli tedbirlerin alınacağı ve herhangi bir kazanın yaşanmayacağı söylüyor. Sanki söz konusu petrol facialarını yaşayan diğer ülkeler hiç önlem almamışlar gibi. Ülkemizdeki beceriksizlikleri de göz önünde bulundurursak diğer ülkelerdeki kaza riski %10 ise bu oran burada kesinlikle %50'nin üstündedir. Olması yüksek ihtimal bir ekolojik facia, olayın ciddiyetinin sadece tek bir boyutudur. Eko-turizm açısından gelişmeye başlayan bölgenin, bu tesis sonrasında böyle bir faaliyeti yürütmesi neredeyse imkansız olacak. Bir diğer boyutu ise hiç sorunsuz çalışsa bile, ülkenin en güzel sahillerinden birine, üstelik de Akdeniz foklarının üreme alanı olarak bilinen bu sahile böyle bir tesis yapılması hayvanların doğal yaşam alanını da katledecek. Ülkemize böyle bir kara lekenin sürülmesine izin vermeyeceğiz ve sonuna kadar mücadele edeceğiz!

Hükümete, petrol dolum tesisine karşı çıkan 4 bin imzalı mektup verildi, bakan Çavuşoğlu karardan dönülmeyeceğini açıkladı

Köy halkı istemiyor

Polat Alemdar ve İrsen Küçük

Türkiye'de yayınlanan ve mafyatik ilişkileri gösteren Kurtlar Vadisi dizisinin başrol oyuncusu Necati Şaşmaz (Polat Alemdar) kktc'nin "fahri kültür ve turizm ataşesi" oldu. Turizm bakanı Ünal Üstel belgeyi verirken yaptığı konuşmada, "bir Kıbrıs sevdalısı olan Necati Şaşmaz'ın Kıbrıs'ın kuzeyini, doğal ve tarihi güzelliklerini ve kktc'yi filmlerinde, dizilerinde ve farklı etkinliklerinde her platformda ön plana çıkaracağı inancıyla 'fahri kültür ve turizm ataşesi' belgesini takdim ettiğini" söyledi. Necati Şaşmaz'ın kim olduğunu incelediğimizde gördüğümüz gerçekler bizi hiç de şaşırtmadı. Şöyle ki Necati Şaşmaz, Elazığ Harput merkezli "Kadiri Tarikatı"nın müritlerinden birisidir. Bu bilgiye ulaşmak için <http://www.islamsitesi.net/necati-sasmaz-ve-tarikat-baglantis.html> adlı siteye bakabilirsiniz. Belli ki İrsen Küçük Türkiye'deki tarikatlar arasında bir ağırlık kazanmaya çalışıyor. İşbirlikçi olmanın tüm gereklerini kursuzlar olarak yerine getiren "karizmatik" başbakanımızı bu hamlesinden dolayı tebrik ediyoruz. Daha önce Denktaş'ın da rol aldığı dizide ülkemizin bir başka kurdu, İrsen Küçük'ü de görmek isteriz açıkçası. Ne diyelim yakışır vallahi!

"Kurtlar Vadisi" dizilerinin başrol oyuncusu Necati Şaşmaz KKTCT'nin "Fahri Kültür ve Turizm Ataşesi" oldu. Dizilerde ve filmlerde Polat Alemdar olarak bilinen Şaşmaz'a Türkiye ve İngiltere olarak hazırlanan fahri ataşelik belgeleri. Başbakan İrsen Küçük ile Turizm, Çevre ve Kültür Bakanı Ünal Üstel tarafından takdim edildi. Başbakan İrsen Küçük, dün akşam saatlerinde aynı oyuncularda Necati Şaşmaz ile beraber olmak üzere kabul etti. Görüşmede Turizm, Çevre ve Kültür Bakanı Ünal Üstel de hazır bulundu.

Şaşmaz, Başbakan'ın görüşmesinde KKTCT fahri turizm ve kültür ataşesi görevine layık olduğunu bildirdi. Necati Şaşmaz'ın KKTCT'yi

İrsen Küçük de Şaşmaz'ın fahri ataşeli görevini kabulünden dolayı tebrikler ederek, KKTCT'nin turizm ve kültür ataşesi görevine layık olduğunu bildirdi. Necati Şaşmaz'ın KKTCT'yi

Barış Hakkı

Şifa Alçıcıoğlu
Sifa_alcicioglu@yahoo.com

Huzur, mutluluk, özgürlük, kardeşlik olarak tanımlanan barış, belki de bireysel ya da toplumsal olarak ihtiyaç duyduğumuz en büyük olgudur. Çünkü "Barış, insanları bölen, kutuplara ayıran ve sömüren tüm koşulların ortadan kalktığı durumdur." (1) Dolayısıyla barışsız bir dünya beraberinde haksız bir şiddet ve savaşları getirecektir.

Savaşlar, milyonlarca insanın ve yaşamın zarar görmesine neden olan büyük felaketlerdir. Barış hakkı elinden alınan insanlar özellikle kadınlar ve çocuklar savaşlarda en fazla yıkıma uğrayan kesimlerdir. Bunun yanında vatanını korumak adına askerlik yapmak durumunda bırakılan erkekler, yakılan, yıkılan, yurdundan atılan kısıacası barış hakkı elinden alınarak göçmen durumuna getirilen insanlar da savaşın mağdurlarındandır. Buna sebep olan, egemen/kapitalist güçler, dünyaya; şiddet, sömürüyü ve savaşları tüm hiddetiyle kusmaktadır. Kapitalist sistem, doymayan emperyalist ülkeleri daha fazla toprakla ve kanla beslerken, emperyalist güçlerin ayakları altında ezilen halklar savaşa, sömürüye, tacize maruz kalmaktadırlar. Egemenler tüm bunları yaparken NATO, BM, AB gibi sözde barış temsilcilerinin de yardımlarını almaktadır. NATO kurallarına göre, NATO'ya üye bulunan ülkelerden herhangi birinin toprak bütünlüğüne zarar verilmesi, hepsine yapılmış bir saldırı olarak kabul edilmektedir. Böylece NATO dünyanın her yanına işgaller götürmeyi ve emperyalist sistemin hegemonyasını taşımayı başarmaktadır. Örneğin, 11 Eylül 2001'den sonra "insanlığı tehdit eden terörizmle mücadele etmek için" NATO Afganistan'a saldırdı ve kendini "terörle mücadele"ye adanmış bir dünya barışını ve güvenliğini savunmak olan BM ve AB gibi "barış temsilcileri" barış hakkını görünmez kılmaktadırlar. 1 Eylül 2011 yılında ülkemizde gerçekleştirilmek istenen 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde BM yetkilileri ara bölgede iki halkın katılacağı etkinliğe izin vermemiştir. İki halkın böylesi önemli bir günde birbiriyle temasta bulunmasına izin vermeyen bir yapının ne denli barıştan yana olduğu da aşikardır! AB ise özellikle 2003- 2004 Annan Planı'nın ortaya çıktığı yıllar arasında Kıbrıslıların gözünde bir kurtarıcı gibi belirmiş ve gelinen nokta yine emperyalist güçlerin ışığında karanlık bir geçmiş olarak kalmıştır.

Emperyalizmin yeni sömürge durumunda olan ülkelerde yaşanan etnik ve dini temelli çatışma ve

bölünmelerin kaynağı emperyalist ve onların taşeronu konumunda olan ülkelerdir. (3) Böylece bu ülkelerde barış ortamı bozulmakta ve yerini gerginliklere, çatışmalara ve savaşlara bırakmaktadır. Egemenler, çıkarttıkları savaşlarla açlık, sömürü ve yoksulluğu bahsettikleri ülkelerin barış haklarını ellerinden almaktadırlar. Kendi çıkarları uğruna enerji kaynakları, doğal güzellikler ve yaşam alanları yok edilmekte, içinde yaşayan halklar ise yoksul bir hayata mahkum edilmektedir. Oysa barış içinde yaşamak herkesin en doğal hakkıdır.

Ülkemizdeyse yine emperyalist güçlerce oluşturulan Kıbrıs sorunu yüzünden halklar barış hakkından mahrum edilmektedir. Barış hakkımızı savunan liderler kağıt üstünde imzalayacakları bir antlaşmayla Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen halklarını olası bir "barış" a kavuşturacaklardır! Ancak yıllardır sürüp giden görüşmeler halklar üzerinde umutsuzluk rüzgarları estirmekte ve barış kavramının içi boşaltılarak önemi yitirilmektedir. Yıllardır Denктаş-Kliridis'le başlayan ve günümüzde Eroğlu- Hristofyas ikilisiyle devam eden liderler görüşmesi bizlere gerçek anlamda bir barışı getiremeyecektir. Çözüm, üstten ve indirgemeci bir barış anlayışı yerine halkların birlikte yaratacağı bir barış anlayışla gerçekleşmelidir. Kıbrıs'ın stratejik bir sömürge olması da egemenlerin ada üzerindeki çıkarlarına hizmet etmektedir. Emperyalist İngiltere ve ABD ile onların taşeronu TC ve Yunanistan'ın Akdeniz'in sularında beliren bu küçük adacık hakkında kendi çıkarlarına uygun kocaman planları vardır. 1974'ten sonra koparılarak, ayrı yaşamak durumunda bırakılan Kıbrıs halkları

arasında fiili bir savaş olmasa da barış olmadığı da gün gibi ortadadır. Barış sadece çatışma yokluğu değil, tam aksine dayanışma ve birlikteliğin varlığıdır. Ortada fiili anlamda karşılıklı dayanışma, haklara saygı, özgürlük ve eşitlik yoksa; çatışma olmasa dahi barış da yoktur. (4) Kıbrıs sorununun "çözümü" ancak öznelere tarafından örülecek bir mücadeleyle başarılabilir. Gerçek bir barışa ulaşmak istiyorsak, TC'nin Kıbrıs'ın kuzeyinde yarattığı neo-liberal baskılara, dini ve asimilasyon politikalarına karşı mücadeleyi önümüze koymalıyız. Aynı şekilde Kıbrıslı Elenler de Yunanistan'a karşı bir mücadele örmelidir. Gerçek barışa ulaşmanın yolu halkların birlikteliğinden doğacaktır. Dayatmacı bir barış anlayışı ancak egemenlerin "barış" anlayışına uygun düşecektir.

Haklar bize sunulan ayrıcalıklar değil aksine sahip çıkmamız ve uğruna mücadele vermemiz gereken değerlerdir. Bugün bilerek ve isteyerek yaratılan kutuplaşma, ötekileştirme, dini ve milliyetçi anlayış üzerinden kendi kendilerine pay çıkarımlara karşı birlik olunarak, örgütlenerek; gerek grev, gerek eylem gerekse de savaşarak karşı durulmalıdır. Çünkü barışa esas gereksinim duyanlar; barışı inşa edecek olan devrimciler, ezilenler, emekçiler ve halklardır. ☒

(1) Kolektif, Hemen Şimdi, Argasdi Kitaplığı, 2010, Sayfa 28

(2) Esen Özdemir, NATO- kriz ve neoliberal konsept, Halkın Devrimci Yolu, Sayı Ocak-Mart 2011

(3) Şifa Alçıcıoğlu, Barış Eğitimi, Argasdi, Sayı 24

(4) Münür Rahvancıoğlu, Barış ve Şiddet, Sayı 24

Dosya: Hak

Bugün -kapitalizmin neoliberal çağında- büyük mücadelelerle elde edilen, uğruna nice canların yitirildiği haklarımız, teker teker elimizden alınmaya çalışılmaktadır. Yeni sömürge niteliğinden ötürü; adamızın kuzey coğrafyasına biraz daha geç uğrayan neoliberal fırtına önüne geçeni yıkıp geçirmeye oldukça kararlı!

Taşeronlaştırma, piyasalaştırma ve özelleştirmeler kapitalizmin kendi içinde yarattığı krize çözüm olarak gösterilmeye çalışılırken halkın hakları bu yollarla sürekli gasp edilmektedir. Bir zamanlar halkın ucuza ev sahibi olabilmesi için yapılan sosyal konutlar meselesi bugün çoktan kapanmış; büyük inşaat devleri bu işi tekeline almıştır. Bu yolla halkın barınma hakkına büyük bir darbe indirilmiştir. Toplu taşımacılığın olmamasından ötürü mağdur olduğumuz aşikarken gün geçtikçe artan araba sayısı sağlıklı bir hava solumamıza sebep

oluyor, temiz hava hakkımız ortadan kaldırılıyor. Araba, maalesef Kıbrıs koşullarında lüksten öte gereklilikken; ücretsiz park yerleri belediye tarafından kapatılıyor, insanlar ücretli park yerlerine muhtaç bırakılıyor. Halkın hizmetinde olması gereken belediye, halka rağmen sermaye ile açık açık işbirliği yapmaktan hiç çekinmiyor! Ulaşım hakkımız engelleniyor... Devlet okullarına ayrılan bütçe minimuma indirilirken, hiçbir yatırım yapılmamakta, okullar atıl halde bırakılmaktadır. Bunların sonucunda göstergeler özel okulları işaret ederken sistem "parası olmayanın artık okuyamayacağı" mesajını acımasızca fısıldayıveriyor kulaklarımıza! Ücretsiz eğitim hakkımız elimizden alınıyor... TC'den getirilecek su, yarın suya dahi ulaşamamıza sebep olacaktır. Otelere tahsis edilen araziler bitki örtüsünü yok ederken, daha çok otelin gelebilmesi için

milli park olan Karpaz bölgesine elektrik direkleri dikiliyor. Hayvanların yaşam alanları talan ediliyor, ekoloji kan ağlıyor...

Bu sayımızda halkın hakları; hayvan hakları gibi birçok hak ve bunlar için verilecek mücadele yöntemlerine yer ayırıyoruz. Dosyamızı, Gracchus Babeuf ve "baldırıçıplaklar"ın hazırladığı "Eşitlerin Manifestosu"ndan bir alıntıyla açıyoruz:

"Tarihin hiçbir döneminde ve hiçbir yerde hiçbir şey salt sözlerle elde edilmedi. (...) Büyük önlemlerin alınma zamanı gelmiştir. Kötülük almış başını gidiyor; bütün yeryüzünü kaplıyor. (...) Haydi, adalet ve mutluluk isteyenler eşitlik talebinde örgütlensin. Şimdi Eşitlerin Cumhuriyeti'ni kurma zamanıdır ve bu büyük ev tüm insanlara açıktır. Bizden aldıklarını geri verecekleri gün gelip çatmıştır. Yüreği kan ağlayanlar! Gelin ve doğanın tüm çocukları için kurduğu ortak sofraya oturun".

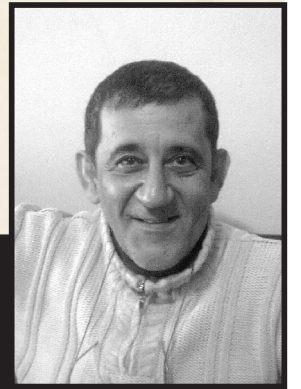
Çağla Yücel: Hak deyince benim aklıma insanların özgürce yaşama hakkı geliyor. Düşüncelerimizi, hareketlerimizi veya yapmak istediklerimizi kimseye hesap vermeden yapabilme hakkı...

İsmail Kraşlıoğlu: Hak, insanların eşitliğidir.

Serkan Gül: Bu ülkede hak ve adalet göremediğim için bu kelimeyi tanımlayamayacağım.

Hüseyin Tuğcan: Hak; mücadele güç ve hukuktur. Haklarını alabilmen için mücadele etmen şarttır.

Hammaliye Kurulu'nun Notu:

Dosya konumuz ile ilgili bu röportajlar, rastgele gerçekleştirilmiştir. Dosya çerçevesindeki yazılar röportaj verenleri veya röportaj verenlerin düşünceleri Baraka'yı ifade eder şeklinde yorumlanmamalıdır.

Bir Hak Sorunu Olarak Sağlık

Halil Karapaşaoğlu
ruhsalkorku@yahoo.com

Kapitalizm büyük bir krizdedir. Geçmişte girdiği krizlerden kurtulmak için sosyal devlet anlayışını yaratmış, rejime ve sisteme yönelik bir çok isyanın sosyal anlamda çıkmasını engellemiş, ekonomik alanda da burjuvazinin iflasını durdurmuştur. Bunu takiben, kamusal alanda da insana ücretsiz sağlık, ücretsiz eğitim, ulaşım gibi haklar vermiş, gelişemeyen, kendi kurumlarını yaratacak sermayesi olmayan burjuvaziye, burjuvazinin geleceği için yatırımlar yapmıştır. Çünkü krizden ve savaştan çıkan burjuvazinin ne uçak yapacak parası vardı ne hastane ne de okul! Devleti ele geçiren sınıf sosyal devlet anlayışı çerçevesinde sözde, ezilenler için yaptığı bu yatırımları bugün içine girdiği krizi aşmak için kullanmaya çalışmaktadır. AKP Türkiye'de bu politikaları uygularken, onun kuklası olan UBP hükümeti de bizim ülkemizde Ankara'dan aldığı emirlerle aynı politikaları uygulamaktadır.

Neyin hak olduğu neyin hak olmadığını düşünüp ve bu hak kavramını neyi baz alarak şekillendirdiğimizi ortaya koymak sanırım bu yazının meselesi ile devrimcilerin genel anlamda hayata duyduğu "sıkıntının" temelini oluşturacaktır. **Yaşamak ve yaşamanın devamlılığı için gerekli olan her "şey" insanın hakkıdır.** Aksi takdirde, günün sonunda cebindeki cüzdan daha kabarık olan yaşama hakkına sahip olacak, biraz kabarık olan biraz yaşayacak, cebinde cüzdan olmayanın hiç yaşama hakkı olmayacak. Yaşama hakkı olmamak ne demektir? Yaşama hakkı olmamanın Türkçe'si **ÖLMektir!** Peki hangi insan bir başka insanın ölmesinden sorumludur? Yaşama hakkını elinden alan "diğeri"! "Diğeri" de burjuvazi ve burjuvazinin getirdiği neoliberal politikalarıdır. Bir sınıf diğer sınıfı dolaylı olarak yok etmeye, yoksullaştırmaya çalışırken, ezilenlerin yaşama hakkını elinden alarak cinayet işlemektedir. Burjuvazi seri cinayetler işlerken, seri bir katil olurken etrafında ona hesap soracak sınıf ne yazık ki bunun farkında değilken, acının en ham halini yaşamak zorunda kalacaktır.

İnsanın haklarından en önemlilerinden bir tanesi sağlık hakkıdır. Sağlık hakkı mananın en açık haliyle **"Yaşamak ve yaşamanın devamlılığı için gerekli olan 'şey' olarak insanın hakkıdır"**. Cumhuriyetçi Türk Partisi'nin Sosyal Güvenlik Yasası'nı hayatımıza sokmasıyla birlikte yaşam alanlarımızın özelleştirilmesi hız kazanmış, Ulusal Birlik Partisi, CTP'nin bıraktığı bayrağı hiç vakit kaybetmeden almış ve daha da ileriye taşımıştır. UBP'nin sağlık bakanı Ahmet Kaşif, hastanede "bağış" adı altında alınan sözde Hastane Tesisat Fonu'nun, Hastane Fon Yasası şeklinde değiştirildiğini söyledi. Yani daha

önce bağış olarak verilen para yasaya bağlı olarak katkı şeklinde zorla alınacaktır. Bakan Kaşif, ezilenlerden sağlık hizmeti karşılığında zorla para alınmasına, yaptığı açıklamalarla uygun kılıfı giydirdiğini düşünmektedir. Her ne kadar Kaşif bunun bağış olduğunu söylese de, bürokratlarından bir tanesi yapılan "bağışlardan" 50,000 TL toplandığını açıklamıştır. Daha önce de hastanenin çeşitli yerlerinde bağış kutuları vardı. Ama hiçbir bürokrat bugüne kadar bu bağışların ne kadar olduğunu açıklama ihtiyacı duymamıştır. Bu da gösteriyor ki, ezilenlerden alınan para zorla alınmıştır.

Ne yazık ki bu açıklamalardan ve uygulamalardan bir ay kadar bir zamanın geçmesine rağmen başta Tabibler Birliği ve Tıp-İş olmak üzere sessiz kalmış, diğer sendikalar ve demokratik kitle örgütleri de yapılan bu dayatma karşısında sessizliğini bozmamıştır. Ne zaman memlekette bir özelleştirme konusu gündeme gelse, ne zaman kamusal alanların peşkeş çekilmesi söz konusu olsa, memleketimin solu Kıbrıs müzakerelerine odaklanmakta, Hristofyas ve Derviş Eroğlu'dan medet umarak, gündelik hayatımızın elimizden alınmasına sessiz kalmaktadır. Günlerce barış demeçleri verilmekte, basın açıklamaları yapılmakta ama sağlık hizmetinin satılmasıyla ilgili bir satır bile açıklama yapma gereği duyulmamaktadır. Bu da Kıbrıslı Türk Solu'nun içine girdiği başka bir krizdir. Hayat sadece ama sadece Kıbrıs sorunundan oluşmamakta, zaten Kıbrıs sorunu dediğimiz şeyin ta kendisi emperyalizmin yaratmış olduğu bir çıkmazdır.

Dünyanın her yerinde neoliberal politikalara karşı direnişler vardır. Suyun satılmasına, sağlığın satılmasına, eğitimin satılmasına, ulaşımın satılmasına barınma

hakkının satılmasına karşı yıllardır direnen ve bu isyanlardan zaferle çıkan ezilenler vardır. Brezilya'daki Topraksız Köylüler Hareketi (MST) zengin toprak ağalarının ezilenlerden çaldığı toprakları geri almakta kendi "baraka"larını inşaa etmekte. Bu barakacıklarında ücretsiz sağlık hizmetleriyle ücretsiz eğitim hizmeti ve aynı zamanda ücretsiz barınma hizmeti vardır. Bunun yanında Meksika'daki Zapatistalar, Los Altos'ta "insanlık için sarmal direniş ve isyan salyangozu" adı altında La Clinica Guadalupe (sağlık klinikleri) kurulmuştur. Bununla birlikte bölgenin çeşitli yerlerinde sağlık evleri inşaa edilmektedir. Türkiye'de sağlığın özelleştirilmesine karşı "Sağlık Hakkı Komiteleri", çeşitli illerde de sağlık meclisleri kurulmuştur. Bu meclislerin içinde doktorundan işçisine, odalardan sendikalara kadar geniş kapsamlı bir katılım vardır. Bu meclislerde sağlık tartışılmakta, eylemler yapılmakta, ezilenlerle birlikte neoliberal politikalara karşı direnişler örülmektedir.

Genelde dünya özelde Kıbrıs halkları her geçen gün yoksullaşmaktadır. İdeolojik anlamda ne yazık ki bir liderlik sorunuyla karşı karşıyayız. Muhalefet, marksist zeminde bir sınıf siyaseti yapmadığı sürece, halk hayal kırıklıklarına uğrayacaktır. Halklar birbirine küstürülüp, rejime karşı birlik sağlanamayacaktır. Değişen dünya düzenine paralel olarak, Kıbrıs'ta da bir çok şey değişmiştir. Türkiye halklarının yanı sıra küçümsenemeyecek derecede, Türkmenistan'dan ve Pakistan'dan da memleketimize işçi göçleri başlamıştır. Ada'nın kuzey coğrafyasındaki direnişimize göçmen diye ötekileştirdiğimiz Türkiyeli, Kürdistanlı, Türkmenistanlı ve Pakistanlı göçmenleri katarak sınıfsal bir zeminde isyanımızı yükseltmeliyiz! ☒

Neoliberal Dönüşüm ve Eğitim

Besim Baysal
besimbaysal@gmail.com

Dünyanın egemenleri; kendi ekonomilerini ve sistemi krizden kurtarmak için, tüm emekçileri daha da yoksullaştırma parolası ile yola çıktılar. 1990'ların başından itibaren tüm dünyada kamusal hakların piyasaya dahil edilmesi politikasını uygulamaya koyarak, yoksul kitlelerin insanca yaşam haklarını ellerinden almayı temel bir politika olarak benimsediler. İşte bugün yaşadığımız bu politik ekonomik sürece neoliberalizm deniyor. Dünyanın egemenleri ABD ve AB ile onların bağlı örgütleri IMF ve Dünya Bankası kendi yarattıkları ekonomik krizin faturasını yoksul ve gelişmekte olan ülkelerin halklarının ödemesi konusunda da ısrarcı olduklarından serbest piyasanın neoliberal olarak isimlendirilen bu vahşi versiyonunu tüm dünyaya dayatmaktadırlar.

Bugün emekçi kitlelerin karşı karşıya kaldığı sorunlar 10 yıl öncesine göre daha da ağırlaştırılmıştır. Eğitimde yaratılmak istenilen dönüşüm de bu koşulların dayatılmasının bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Kamusal haklar olarak geçmiş dönemde özellikle emekçi kitlelerin burjuva çocukları ile birlikte eşit denecek şekilde yararlandığı hakların tamamı tehdit edilmekte ve sermayeye peşkeş çekilmektedir. Bu hakların en önemlisi parasız ve nitelikli eğitim hakkıdır. Sanayi Devrimi ile birlikte işçi sınıfının büyük mücadeleleri sonucunda formal eğitim hakkı toplumun tüm çocuklarına eşit ve parasız bir şekilde kazanılmıştı. Günümüze gelindiğinde ise yatırım yapılmayan ve kaderine terk edilmiş devlet okulları gerçeği ile özelleştirmenin ve özel okulların önü açılmıştır. Yaşanılan bu süreç ilk olarak eğitimde eşitlik ilkesini bozmuştur. Zenginlerin her türlü altyapı ve imkana sahip okullarda okuyan çocuklarına karşılık yoksul ve emekçi çocuklarının gittiği devlet okullarında temizlik malzemesi için bile para bulunmamaktadır. Böylece ailelerden temizlik, kağıt, otobüs ve birtakım kitaplar için para toplanmaktadır. Anayasa'da bile yer bulan parasız eğitim ilkesi yerle bir olmuş devlet okullarında ise sulandırılmıştır. Birçok ülkede görülen uygulama ile devlet okulları içinde de ayırım yapılmaktadır. Orta sınıfın çocuklarının gittiği okullar sponsorlara ve şirketlere açılacak şekilde piyasalaştırılmaktadır. Devletler ise kendi okulları yerine özel okullara öğrenci başına katkı yapmaktadır. Ülkemizde bunun örnekleri, özel üniversitelere ve TED Koleji'ne yapılan yüklü devlet yardımları ayrıca piyasaya açılmış bir devlet okulu olan DAK'ın özelleştirilmesi ile Doğa Koleji olması sürecidir. Türkiye'de ise Doğa Koleji gibi İslami cemaat okullarına devlet büyük yardımlar yapmaktadır. Ülkemizde de TC dayatmaları sonucunda İslami bir yapılanma tehdidi yaşanmaktadır. Eğitim sistemimizde imam hatip ve külliye projeleri ile bilimsel eğitim ilkesi yerle edilmeye çalışılmaktadır.

Kısaca dünyada IMF ve Dünya Bankası projeleri ile önce Türkiye'ye oradan da İslamlaştırılarak Kıbrıs'ın kuzeyine dayatılan eğitimde özelleştirme politikaları, eşit ve parasız eğitim hakkını ortadan kaldırarak sermayenin iştahını kabartmaya devam ediyor.

Kıbrıs sorununun varlığı ve gelecek korkusu emekçi halkımızın varını yoğunu çocuklarının eğitimi için harcamalarının da en önemli sebebidir. Eğitimi satarak para kazanmak isteyenler için bu koşullar bulunmaz bir fırsat oluşturmaktadır. Ayrıca bu koşullar birçok çarpıklığı da beraberinde getirmektedir. Yarışmacı sınav sistemleri ile çocuklarımızın ve gençlerimizin birer yarış atı gibi eğitimin içinde yer almaları bu çarpıklıkların en önemlilerinden biridir. Sınavların bir araç olmaktan çıkıp amaç haline dönüşmesi ile tüm eğitim süreçlerinin öğrenmeye değil ezbere yönelik bir yapı yaratması kaçınılmazdır. Dershaneler tamamen ezbere yönelik bu çarpık sistemin içinde çemberi tamamlayan bir unsurdur. Böylece parası olanın dershaneye giderek başarılı olabileceği, soru çözme tekniklerini ezberleyerek fotoğraflarının dershaneler tarafından gazetelerde reklam amacı ile kullanıldığı, parası olmayanın ise esamesinin bile okunmadığı içinde yüzbinlerce ya da milyonlarca lira dönen bir sektör yaratılmıştır. Öğretmenler arasında da büyük bir yozlaşma yaşanmasının en büyük sebebi bu dershane ve özel ders sistemi olarak gösterilebilir.

Artık günümüzde kapitalist neoliberal sistem parasız, bilimsel ve demokratik eğitim taleplerini karşılayacak durumda değildir. Reçetesi, her şeyin meta haline dönüştürülmesi ve emekçilerin gelirlerini olabilecek en düşük seviyeye yani kölelik koşullarına çekilmesi olan bu sistemde parasız eğitim talebini dillendirmek mücadele açısından yeterli olmamaktadır. Barınmadan sağlığa, eğitimden ulaşımına bütün kamusal hakların yeniden toplumsal hayata tesisi topyekün bir haklar mücadelesi örülecek şekilde kurgulanmalıdır. Türkiye'de Halkevleri'nin bu mücadeleyi kurgulaması Kıbrıs'taki devrimcilere de ilham vermektedir. Ayrıca dünyanın birçok ülkesinde Meksika'da, Güney Afrika'da, Arjantin'de, Brezilya'da böylesi mücadeleler verilmektedir. Bugün barınma, ulaşım, haberleşme, sağlık, enerji hakkı gibi parasız, bilimsel, demokratik ve nitelikli eğitim talebi de devrimci bir talep haline almıştır. Bu taleplerin mücadelesi ise devrimci ve militan eylemlerle olacaktır. Radikalleşmekten korkulmamalı ve meşru zemin kullanılarak emekçi halkın mücadelenin

içine çekilmesi sağlanmalıdır. Ülkemizde özellikle son zamanlarda sık sık gündeme gelen Kib-Tek, Telefon Dairesi, Kooperatif kurumları gibi halkın malı olan kurumların özelleştirilmesi çalışmaları eğitimde hala devam eden özelleştirmelerden daha görünür çalışmalardır. Eğitim ise ilk kez özel kolej açılmasına izin veren Mehmet Ali Talat'ın Eğitim Bakanlığı yaptığı 1995'den bugüne yavaş yavaş özel sektörün eline geçmektedir. Eğitimdeki özelleştirmelerin daha görünür olması için her gün kamu okullarımızın durumları ve özel okullara yapılan yatırımlar gündeme taşınmalı kamusal eğitimin önemi hatırlatılmalıdır.

Ayrıca özelleştirmelere karşı örülmesi gereken mücadele emekçilerin ve yoksul insanların hakları temelinde ele alınmalıdır. Halkımızın özgürleşmesi mücadelesi de bu zemin üzerinden düşünülmelidir.

Örneğin sosyal devletin ve kamusal hakların ekonomik sistem içinde yer bulduğu geçmiş kapitalist sistemde Anayasalar da buna göre hazırlanmıştı. Kıbrıs'ın kuzeyinde de Anayasa'da 15 yaşına kadar parasız eğitim hakkının olduğu açık yazılmaktadır. Bu tür yasalar sürekli gündeme getirilerek çeşitli eylemler ve yaratıcı etkinlikler hayata geçirilmelidir. Türkiye'nin ülkemize dıştan yaptığı müdahalelerin eğitim ile ilgili olanları sürekli hatırlatılmalıdır: İlkokullarda 6. sınıfların kapatılması, Türkiye'den gelen ders kitaplarını okutma zorunluluğu, imam-hatip bölümü açılması için yapılan baskılar, külliye yapımı için yapılan baskılar.

Ülkenin en güçlü iki sendikasının, öğretmen sendikalarının varlığına rağmen toplumsal muhalefetin zayıflığı ve bu iki sendika arasında zaman zaman gün yüzüne de çıkan gizli bir rekabetin olması ile düzenli bir mücadele verilememektedir. Öğretmen sendikalarının değişen koşullara ayak uydurarak birlikte mücadele etmenin ve toplumsal muhalefeti de bir araya getirmenin koşullarını derhal oluşturmaları gerekmektedir.

Eşit, parasız bilimsel ve nitelikli eğitim bir hak ve hiçbir şey bu hakkın sermayenin lehine değiştirilmesi için yeterli sebebi oluşturamaz. Halkın çocuklarının eşit, parasız, nitelikli bir eğitim alma hakları engellenemez. ☒

Kıbrıs Öznelliğinde Ulaşım Hakkı

Serdar Durukan
serdar_durukan@yahoo.com

Kıbrıs'ın kuzeyinde özellikle son dönemde yaşananları hepimiz takip ediyoruz. Sağlıktan tutun eğitime kadar bir çok kamusal hak çeşitli nedenler öne sürülerek sermayenin ve piyasanın tahakkümüne bırakılmakta. Yapılan saldırılara karşı yükselen tepkiler olmakla beraber bunların bugün için halkın yararına kazanım getirecek noktada olmadığı aşikar. Sermayenin uluslararası ölçekte kamusal alanı dönüştürme gayesinin ülkemize yansımaları, Kıbrıs'ın kuzeyindeki öznel koşulların bir sonucu olarak biraz geç gündeme gelmiştir. Kamusal alan, kendiliğinden gelişen insan uygarlığının bir hediyesi değil, özel olarak siyasallaşmış sınıflar mücadelesi tarihinin bir ürünüdür.¹ Ve bu nedenle solun kamusal alanın sermaye lehine dönüşümüne karşı alacağı tavır net bir karşı duruşu gerektirmektedir. Bunun aksı, solun liberal ve milliyetçi söyleminin dar siyasi mantığına sıkışmasına neden olacak ve verilecek mücadelenin ilerisi için ufuk açıcı yönü kısır kalacaktır. Bu bağlamda, eğitim, sağlık, enerji ve ekoloji alanlarında verilen mücadelelerle birlikte ulaşım hakkı mücadelesinin yükseltilmesi son dönemdeki gelişmelerle daha da önemli bir ihtiyaç olarak karşımızda duruyor.

Dünyada ulaşım hakkı mücadeleleri

Sermayenin 1980'lerle başlayan neoliberal tahakküm döneminin, uluslararası ölçekte bir baskı yarattığı su götürmez bir gerçek. Neoliberal dönemin reçetesi neredeyse tüm dünyada bazen eş zamanlı, bazense ülkelerin öznel koşullarına göre aşamalı bir şekilde uygulanmıştır ve uygulanmaya devam etmektedir. Yukarıda bahsettiğimiz gibi farklı kamusal haklara yönelik yapılan saldırılara karşı dünyada verilen mücadele, solun mücadele şeklini belirleyecek seviyededir. Bugün hak mücadeleleri hem konjonktürel olarak devrimci ve anti-kapitalist duruşu besler durumdadır, hem de solun insanlara temas etmesinde en önemli alanlardan biridir.

Son dönem dünyada verilen ulaşım hakkı mücadelelerine baktığımızda en temel talebin "ücretsiz ulaşım hakkı" etrafında yoğunlaştığını görüyoruz. Genellikle büyük şehirlerde ulaşım zammına karşı verilen mücadele zaman zaman somut kazanımlar getirdi. İstanbul, Ankara ve Adana'da Halkevlerinin yürüttüğü mücadele sonunda ulaşım hakkına yapılan zamlar geri alındı. Mücadele sadece mahkemelerde hak arama ve yasal mevzuat üzerinden değil, gündelik hayatta metro ve metrobüslerin turnikelerinden para vermeden geçerek

de yürütüldü. Bu, hak mücadelelerin gündelik hayatın tam da merkezinde yer almalarının bir yansıması ve mücadelenin hayatın içinde yaşarken verilmesinin önemini bizlere gösteriyor. Sadece Türkiye'nin büyük şehirlerinde değil Yunanistan ve İspanya gibi neoliberal saldırılar karşısında ağır bedeller ödemiş ülkelerde de karşımıza çıkmakta.

Peki ya Kıbrıs'ın kuzeyinde?

Hak mücadelelerinde (ve diğer tüm mücadelelerde) ülkelerin kendi öznel koşullarına göre öncelikli mücadele alanlarını, biçimlerini ve taleplerini belirlemeleri mücadelenin meşruluğu ve başarısı açısından önemlidir. Bu bağlamda Kıbrıs'ın kuzeyinde ulaşım hakkı mücadelesi temel taleplerin yanı sıra öznel koşullardan ötürü dünyadaki örneklerden ayrılan talepleri de gündeme taşımak durumundadır. Tabii ki, ulaşım hakkı mücadelesinin en temelinde ülkemizde neredeyse hiç olmayan toplu taşımacılığın yükseltilmesi yatmaktadır. Metropol şehirlere oranla bizim ülkemizde çok daha kolay ve pratik bir şekilde çözülebilecek olan bu sorun bir çok paralel sorunun da (trafik, park yeri vs.) çözümü için ana talep olarak savunulmalıdır.

Ancak ulaşım hakkı mücadelesi ülkemiz koşullarında sadece toplu taşımacılık talebi ekseninde kurgulanmamalı. Toplu taşımacılığın yanında, alternatif ulaşım aracı olarak bisiklet yollarının yapılmasını talep etmek de ulaşım hakkı mücadelemizin içerisinde yer almalı. Bisiklet gibi hem ekolojik zararı olmayan, hem de kazaları ve trafik sorununu çözebilecek olan bir ulaşım aracının bizimki gibi mesafelerin yakın olduğu yerlerde mutlak surette talep edilmesi gerekmektedir.

Olayı sadece toplu taşımacılık

talebine indirirsek, gündelik hayatta yaşadığımız sorunların çözümünü bilinmez bir tarihe ertelemiş olacağız. Bugün Kıbrıs'ın kuzeyinde, arabası olmayan birinin bir yerden başka bir yere gitmesi ciddi anlamda sıkıntı yaşamaya anlamına gelmekte. Bu sebeple araba kullanımı bir lüksten ziyade bir zorunluluk olarak karşımızda duruyor. Hal böyle olunca, benzin fiyatlarına yapılan zamlar, paralı park yerleri, yolların bozuk oluşu gibi sorunlar ulaşım hakkı çerçevesinde karşı duruş şerhlememiz gereken olgulardır. Özellikle çalışan nüfusun yoğunlaştığı bölgelerde, paralı otoparkların her geçen gün artması ve boş arsaların mafyatik ilişki ağları içerisinde bazı kesimlere peşkeş çekilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Bugüne kadar toplu taşımacılık adına en ufak adım atmayan egemenler, bizi araba sürme zorunluluğuna iterken arabalarımızı park edebileceğimiz alanların tümünü de paralı hale getirerek saldırıyı katmerli hale getirmekte. Kimin tarafından ne zaman dikildiği belli olmayan (!) duvarlarla karşılaştığımız son günlerde, ücretsiz park yeri alanları istemek oldukça meşru bir talep olarak durmakta.

Bize bugüne kadar nelerin dayatıldığının farkında olup, taleplerimizi egemenleri köşeye sıkıştırarak şekilde yükseltmek bugün sol için önemli bir görev olarak karşımızdadır. Sermayenin hayatımızı zorlaştıracak her adımına karşı, varolan haklarımızı koruyup, yeni haklar kazanacak şekilde uzun soluklu bir mücadele perspektifini oluşturarak halkın haklarının sahipsiz olmadığını her alanda egemenlere hissettirmeliyiz.☒

¹ Çiğdem Çıdamlı, 'Kamusal Alanın Dönüşümü Sorunu Devrimci bir Sorundur'. Hak Mücaleleri 1, Nota Bene, 2011, sf. 243.

Çevre Ve Su Hakkı

Nazen Şansal
nazen_sansal@yahoo.com

Yeryüzü bize
atalarımızdan miras kalmadı, onu
çocuklarımızdan ödünç aldık.
(Kızılderili atasözü)

“Çevrecilik”, pragmatik, insan merkezci ve mevcut sömürücü sistemin özünü eleştirmeyen bir anlayışa vurgu yaptığından kendimize “çevreci” demeyi eksik buluyoruz. Bunun yerine hayvanlar, bitkiler ve inorganik çevreleri arasındaki karşılıklı ilişkileri anlatan ve sistemi de sorgulayan bir mücadele alanına işaret eden ekoloji terimini kullanmayı ve kendimizi ekolojist veya ekolojik sorunlara duyarlı olarak tarif etmeyi yeğliyoruz. Ekososyalist bir toplum hayal ediyoruz. Üretim araçlarının kapitalist mülkiyetten kamusal mülkiyete dönüşeceği ve ekosistemlerin korunmasının ve yenilenmesinin tüm insan etkinliklerinin temel bir parçası olacağı bir toplum... Ekolojik akılcılığa, demokratik kontrole, toplumsal eşitliğe ve kullanım değerinin değişim değerinden üstün olmasına dayanan yeni bir toplum... İşaret parmağımız bu hedefi gösteriyor olsa da, önümüzde uzun, engellerle dolu fakat mücadele etmeye değer bir yol var. Er ya da geç varılacak yere ulaşıldığında ise bize yaşam verecek toprağa, havaya, suya ihtiyacımız olacak. İşte çevre hakkını savunmak ve sürekli daha fazla kar güdüsüyle doğayı talan eden sermaye ile ona hizmet eden devlete çevreci bir baskı uygulamak bu bağlamda hayati önem taşıyor.

Yetmez ama savunalım

Çevre hakkı, 1970'li yıllarla birlikte insan hakları alanında ayrı bir hak olarak tanımlanmaya başlamış ve süreç içerisinde uluslararası anlaşma ve belgelerde yerini almıştır. Çevre hakkının dile getirildiği ilk toplantı olan 1972 Birleşmiş Milletler Çevre ve İnsan Konferansı'nda, “İnsan, onurlu ve iyi bir yaşam sürmeye olanak veren nitelikli bir çevrede, özgürlük, eşitlik ve yeterli yaşam koşulları temel hakkına sahiptir” ilkesi kabul edilmiştir. Bu ilke, çeşitli biçimlerde ulusal hukuk alanında da tanınmıştır. Ülkemizde anayasal bir hak olan çevre hakkı, Çevre Yasası ile detaylandırılmıştır. Ne yazık ki, sağlık ve eğitim gibi başka anayasal haklarımızın akıbeti, çevre hakkımız için de geçerlidir. “Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkımız” ve devletin “çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek” ödevi, kağıt üzerinde kalmaktan öteye geçememektedir. Hiçbir planlama olmadan betonlaşan şehirlerde, yeşil alanlara binalar ve otoparklar yapılmakta, öte yandan ormanlarımız yok edilip, sahillerimiz parsel parsel satılırken bir de üstümüze petrol karası bulutlar çöküşmüş durumdadır. Tüm bunlara karşı ekoloji ve çevre örgütleri, yerelde de inisiyatifler kurarak mücadele vermekte, gerek bilimsel gerekse eylemsel olarak çevre hakkımızı devlete ve şirketlere hatırlatmaya çalışmaktadır. Zaman zaman bazı kazanımlar elde edilse de sermaye için kar, onun emrindeki hükümetler içinse iktidar, çevre hakkından çok daha ön plandadır. Çevre mücadelesi, ülkemizin öznel koşullarından kaynaklı olarak (TC'nin dayatmalarına karşı çıkacak basireti gösteren

irade olmadığından) daha da çetrefilleşebilmektedir. Ancak her ne olursa olsun çevre hakkını savunmak, ülkesini seven, geleceğe yaşanılabilir bir Kıbrıs bırakmak isteyen herkesin sahip çıkması ve elinden geleni ardına koymaması gereken, hem yasal hem de gayet meşru bir mücadele alanıdır.

Su hakkı

Bir su şirketinin reklam sloganında söylediği gibi “su hayattır.” Dolayısıyla suyun metalaşması, özelleştirilmesi, hayatın kaynağının alınır satılır hale getirilmesi ve insanlığın tümüyle sermayeye bağımlı olması demektir. Ne yazık ki suyun ticarileşmesi, dünyada çeşitli örnekleri görülen ve ülkemizde de alttan alta hazırlıkları yapılan bir gerçektir.

Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü, tüm dünya üzerinde yayılan bir şirket-devlet kültürü yaratmaktadır. Dünya Bankası, su kıtlığı ve kirliliğinin oluşmasında temel bir rol oynamış, şimdi de bu kıtlığı şirketler için bir pazar olanağına çevirmeye başlamıştır. Teknoloji şirketlerinin hisselerinin çöküşünün ardından Fortune dergisi, su işini yatırımcılar için en karlı iş kolu olarak belirlemiştir. Dünya Bankası, su projeleri için şirketlere milyarlarca dolar kredi vermektedir. Elbette kredi sağlamak için suyun özelleştirilmesi ve ticarileşmesini de şart koşmaktadır. Bu özelleştirme projeleri genellikle kamu-özel ortaklığı şeklinde ortaya çıkmakta ve demokrasiyi çağırırken bu etiketle, mevcut kamu kaynaklarının özelleştirilmesi gizlenmektedir. Su haklarının aşınması küresel bir olgudur. 1990'ların başından beri Dünya Bankası tarafından yönlendirilen özelleştirme programları Arjantin, Şili, Meksika, Malezya, Nijerya, Hindistan ve Türkiye'de uygulanmaktadır. Suyun özelleştirilmesi, yalnızca insanların demokratik su haklarını ellerinden almakla kalmaz, aynı zamanda tarımsal üretim biçimini ve bütün bir kültürü önemli ölçüde etkiler. Geleneksel gıda kültürleri, suyun kendilerine verdiği imkanlara göre şekillenmişlerdir. Az su ihtiyacı duyan bitkiler kurak bölgelerde, çok su ihtiyacı duyan bitkiler sulak bölgelerde ortaya çıkmıştır. Bu durum, farklı tarım kültürlerini ve önemli bir

gıda çeşitliliğini de sağlamaktaydı. Fakat monokültür (tek bir ürün çeşidine dayalı) tarım, uluslar ve şirketler düzeyinde tercih edilen yöntem haline geldikçe, bu son derece çeşitli ürünler ve tarım biçimleri terk edilmeye zorlanmaktadır. Endüstriyel tarım, toprağın su tutma kapasitesini azaltan ve su talebini artıran yöntemlerin kullanılmasını teşvik etmektedir. Su sorunlarının, genetiği değiştirilmiş bitki türleri sayesinde çözüleceği ise koca bir yalandır. Genetiği değiştirilmiş bitkiler, toprağın yapısını olumsuz etkileyerek tarımsal su krizini daha da şiddetlendirmektedir.

Anadan Yavruya Su

Ülkemizde bugüne kadar, su kaynaklarının tükenmesi veya kirlenmesi olarak hissettiğimiz sorun, yakın bir gelecekte bambaşka bir hal alacaktır. Dünya Bankası ve IMF politikalarını TC eliyle yaşayan kktc, suyun özelleştirilmesine ve ticarileştirilmesine gebedir. TC ile kktc arasında 2010 yılında imzalanıp 2012 yılında Meclis'ten geçirilen “kktc'nin Su İhtiyacının Karşılmasına İlişkin Hükümetler Arası Andlaşma”, anadan yavruya, boru hattıyla su taşınmasını düzenlemektedir. Bu andlaşmaya göre, Türkiye kaynaklı olan ve boru hattı yoluyla kktc'ye ticari koşullarla arz edilecek su, satış noktasına kadar TC mülkiyetinde olacaktır. Suyun satış bedeli, yatırım, finansman, işletme ve yenileme maliyetlerini karşılayan makul bir kar oranı ile fiyat değişikliklerini dikkate alan uygun bir fiyat formülüyle belirlenecektir. Pek yardımsever anamız, kktc topraklarını ve isale hattını kullanarak üçüncü ülkelere su satışı yapabilecektir. Özetle, yavrunun su ihtiyacını karşılama kılıfıyla yapılmış olan bu sözleşme, ülkemizde suyun ticari bir meta haline gelmesinin önemli bir adımıdır. Dolayısıyla halkın haklarını savunanları, yeni bir alanda yeni mücadeleler beklemektedir. ☒

Kaynaklar:

Kolektif, Hemen Şimdi, Ekoloji Değeri, Argasdi Kitaplığı

Ethem Torunoğlu, Çevre Hakkı İnsan Hakkıdır, www.sendika.org

Vandana Shiva, Su Savaşları, bgst Yayınları

Örgütlen(me)!

Fatma Demirer
fatma_demirer@hotmail.com

"Bir otomobil ateşe verilirse, bu cezalandırılması gereken bir davranıştır; yüzlerce otomobil ateşe verilirse, bu politik bir eylemdir"

U. Meinhof

Meinhof bu sözünde kişilerden bahsetmiyor belki ama teke karşı çoğunluğun verdiği mücadeleden ve onun sonuçlarının farklı olduğundan bahsettiği kesin. Toplumsal-bireysel olma farkı aslında örgütlülüğe yapılan vurgudur. Bireysellik karşısında salt toplumsallığın değil, aynı zamanda örgütlü verilen, bilinçli mücadelenin önemi büyüktür.

Neden örgütlenme?

Örgütlenme hakkı; eğitim, sağlık, ulaşım, barınma hakkı gibi temel bir hak olup, günümüz demokrasinin olmazsa olmazıdır. Söz konusu hakların mücadelesinde ve kazanılmasında örgütlenmek ciddi derecede önemli bir yere sahiptir. Tabii ki her örgütlü mücadele kazanacak diye bir kaide yoktur ama başarı tesadüf değildir ve kazanılan tüm başarılar örgütlü mücadele sonucu kazanılır. Düşünün; bugün toplum olarak elimizden sağlık, eğitim, barınma vb. haklarımız alınıyorsa, alınmasına direnmek için tepki vermemiz veya bunları geri almak için mücadele etmemiz gerekir. Bilmemiz gerekir ki, ihlal edilen hakların örgütlenmeden, dayanışmadan geri alınması mümkün değildir.

Nasıl bir örgütlenme?

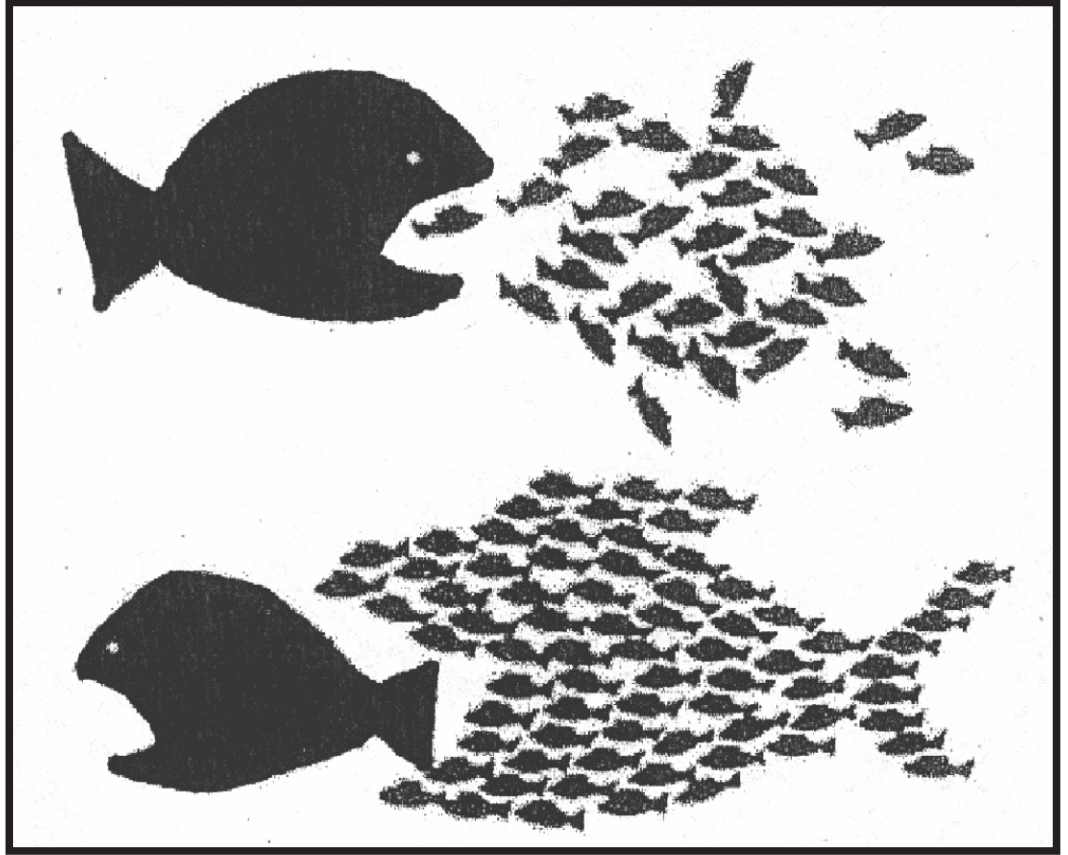
Örgütlenme denildiğinde, örgütlülükteki bilinç, kitlesellik ve verilen mücadelenin hedefi meseleleri üzerinde durulması gerekir. Örgütlülüğün bilinçli olması, mücadeleyi sürüklemesi ve sürekliliği açısından çok önemlidir. Aksi halde gelişigüzel meydana gelen topluluğun, yığından bir farkı kalmaz. Ortak çıkar ve paydalar doğrultusunda sosyal, ekonomik, siyasi tabanlı örgütlenmeler oluşur. Mesela devlet; bugün dünyanın hemen her yerinde en büyük ve en köklü örgüttür, bunun dışında (ülkemizde de yaygın olan) işçilerin/emekçilerin haklarını savunan sendikalar, siyasi partiler, dernekler, mahalle örgütleri gibi farklı örgütler mevcuttur.

Devlet ve benzeri örgütlenmelerle halkın örgütlenmesi arasındaki fark

Günümüzde halkın çıkarlarını korumaktan çok sermayeye yakın olan, sermayenin çıkarlarını koruyan ve neoliberal politikaları savunan devlet, aslında bizzat insanlığın yarattığı en büyük örgütlenmedir. Devlet bugün halkın ihtiyaçlarına cevap vermediği gibi, genelde halk özelden ise işçi ve emekçiler üzerinde büyük bir baskı, demokrasinin gelişmesinin önünde ciddi bir engel oluşturur.

Bunun yanında IMF ve Dünya Bankası gibi örgütler de kapitalist sistemin devamı için, ekonomik kriz yaşayan ülkelere "yardım eden" ve onlara "kemer sıkırtan" (tıpkı Yunanistan, İspanya ve İtalya gibi) işçi ve emekçilerin haklarını en aza indiren bu haklara tecavüz eden sermaye örgütleridir.

Örneğin; iş yaşamında işçiler için uygulanan performans değerlendirme sistemi ve işçiler arasında oluşturulan rekabet ortamı, dayanışma ve paylaşımı engelleyip işçileri bireyselleşmeye

zorlamakta, işçi ve emekçileri fikrî ve fiziksel üretimden koparıp kendilerine yabancılaştırmaktadır. Bunlar da çalışanların örgütlenmesini imkânsız kılıp mücadele anlamında zayıflatırken egemenlerin onların üzerindeki kontrolünü kolaylaştırır.

Kontrol altına alınmak istenen halkın örgütlülüğü, aslında devletin mevcut yapısına karşı ciddi bir tehdit oluşturur. Çünkü devlet artık mevcut sistemin yılmaz bekçisidir. Değişime ve gelişime kendisini kapatarak statüsünü koruyup tarihi durdurmak niyetindedir. Halkın örgütlülüğü ise değişen, gelişen, fikrî olarak üreten ve sistemin değişimini yani tarihin olağan akışını talep eden dinamik bir güçtür.

Son zamanlarda yaşanan örnekler

Kıbrıs'ın kuzeyinde son zamanlarda gündemde olan ve halkın menfaatine olmayan bir çok uygulama halktan tepki almaktadır. Burada kastedilen tepki, tipik söylemler, oturduğu yerden yapılan yakınmalar değil, bilinçli ve örgütlü bir kitlesel gücün yaptığı eylemselliklerdir. Mesela Lefke'de yapılmak istenen petrol dolum tesisinden eylemler sonucunda vazgeçilmesi, farklı örgütlerin dayanışması anlamında verilebilecek güzel bir örnektir. Ancak ne yazık ki aynı proje daha sonra Yedikonuk'a kaydırılmış ve çevreye duyarlı örgütler bu çevre düşmanı projeye karşı hala mücadele etmektedir.

Halkın en temel hakkı olan yaşam hakkıyla doğrudan bağlantılı olan sağlık hakkı da yine sermayenin gazabına uğramış, devlet hastanelerinde muayene ve diğer sağlık hizmetleri sigortalı-kamu çalışanı ayrımı yapılmaksızın herkes için ücretlendirilmiştir. Halkın çevre hakkına, sağlık hakkına müdahale eden devletin, doğamızı ve sağlığımızı sermayeye peşkeş çekmek istemesi, eylemlerle, gösterilerle, grevlerle cevap bulmaktadır. Çeşitli derneklerce, sendikalarca, partilerce yapılan farklı farklı eylemler örgütlü toplum olmanın

getirdiği durumlardır. Öyle ki bizim de dahil olduğumuz birçok dernek ve örgüt ayrı ayrı da olsa sağlık hakkının paralı olması gündeme gelince, Devlet Hastanelerinde ve Sağlık Bakanlığı'nda farklı eylemler yapmış ve parasız sağlık hakkını gündeme getirmişlerdir.

Türkiye'de son günlerde muhalif gazeteciler, aydınlar, Kürtler ve akademisyenler üzerindeki yoğun baskılar, tutuklamalar AKP hükümetinin, muhalifleri ve kendisi dışındaki tüm örgütlülüğü sindirmek için yürüttüğü politikalarıdır. İnsanların eleştirme hakkı, eylem yapma hakkı, söz söyleme hakkı, düşüncelerini ifade özgürlüğü, hak talep etme hakkı (su hakkı, temiz çevre talebi gibi), egemenlerce denetim altına alınmak istenmektedir. Bu durum bize yabancı gelmemelidir. Zira KTHY çadırı önüne desteğe giden eylemcilerin polisle karşı karşıya gelmesi, devletin indirdiği coplar ve tutuklamalar unutulmuş değildir.

Örgütlü olmanın getirdiği kazanımlar

Örgütlülüğün sesi egemenleri rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlık ezilenleri sindirerek giderilmeye çalışılmaktadır. Tüm sindirme politikalarına ve baskılara karşı bireysel olarak mücadele etmek Don Kişotluk'tan başka birşey olmayacaktır. Bu hakların kazanılması, Türkiye'nin ve ülkemizin demokratikleşmesi, ancak ve ancak örgütlü mücadeleden geçer. Çünkü hak almada belirleyici olan kitlesellikten çok bilinçli örgütlülüktür ve örgütlenmeyen toplulukların kazanma şansı yoktur. Egemenler de bunun farkındadır ki bugün ilk saldırdığı şey örgütlü olan topluluklardır.

Unutmamalıyız ki; egemenlerin ve sermayenin karşısında duran ezilenlerin en büyük gücü örgütlü olmalarıdır ve ancak bu şekilde durabildikleri zaman kazanım elde edebileceklerdir. Egemenlerin her zaman bireylerle tek tek uğraşabilme, onları yenebilme gücü vardır ancak örgütlü bir yapıyı devirmek zordur.☒

Göçmenler Ve Hakları

Onur Bütüner
onurbutuner@yahoo.com

Göçmenler ve hakları ülkemizin önemli ve üzerinde durulması gereken konularından biridir. Ülkemize 1974 TC müdahalesinden sonra büyük bir nüfus aktarımı olmuştur. Bu, TC devletinin Kıbrıs'ın kuzeyinde uygulamaya çalıştığı Türkleştirme politikalarıyla alakalıdır. Ancak bunun suçlusu ve sorumlusu buraya göç eden kişiler değildir. Buraya göç eden kişiler yaşadıkları kötü yaşam koşullarından kaçarak Kıbrıs'ı kendilerine alternatif gördükleri için -sunulan vaatlerden dolayı- gelmişlerdir. Ayrıca ülkede kendini "orjinal" Kıbrıslı olarak tanıtan bazı kişiler ve partiler tarafından göçmenler her zaman düşman olarak sayılmış, dışlanmış ve hiçbir zaman bu ülkenin bir öznesi olarak görülmemişlerdir.

Ülkemizde yaşayan göçmen nüfus bu tür olaylara maruz kalırken çeşitli hakları da yok sayılmıştır. Bu yazıda bahsedeceğimiz haklar aslında bir ülkede yaşayan her insanın hakkı olan konulardır. Ancak bu haklar söz konusu göçmenler olunca milliyetçi bir tutum ile ayrıcalık gibi sunulmaya çalışılmaktadır.

Sağlık Hakkı

Ülkede yaşayan göçmen insanların her insan gibi herhangi bir sağlık sorununda ücretsiz ve eşit hizmet alma hakları olmalıdır. Ancak devlet tarafından bilinçli bir şekilde uygulanmayan sağlık hizmetinin en büyük mağdurları göçmen kesimlerdir. Çünkü en zor işlerde en düşük ücret ile çalışarak yaşamını geçindirmeye sağlayan bu kişiler ücretsiz bir şekilde iyi bir sağlık hizmeti alma konusunda güçlük çekmektedirler. Son yaşanan olaylar ile devlet hastanelerinden en ufak sağlık hizmetini almak bile ücretli hale getirilmiştir. Yoksul kesimin çoğunluğunu oluşturan göçmenler de bu durumdan en ağır şekilde etkilenmektedir. Ancak toplumumuzun kendini "orjinal" Kıbrıslı olarak tanıtan kişileri durumdan şikayetçi değildirler. Onlara göre zaten devletin verdiği sağlık hizmetinin büyük bir bölümü göçmenler tarafından kullanılmaktadır. Ve bundan sonra kullanılamaması onlar için güzel bir olaydır. Göçmenleri ülkenin öznelerinden biri olarak kabul etmeyenlerin sağlık hizmetinde de bakış açıları bu şekilde devam etmektedir. Ama bilinmesi gerekir ki sağlık insanların temel haklarından bir tanesidir ve bu herkese eşit bir biçimde ve ücretsiz olarak sunulmalıdır. Kaldı ki göçmenlerin önemli bir bölümü vatandaştır veya buradaki "orjinal"ler gibi sigorta yatırımı yapmakta ve vergi ödemektedirler. Bugün Küba devleti dünyanın bir çok köşesine parasız sağlık hizmeti götürmektedir. Kübalı doktorlar Amerikan askerlerine bile yardım etmekte bunu yaparken kişileri emperyalist bir devletin askerleri olarak görmemekte, o kişilere sırf İNSAN olduklarından dolayı gereken tedaviyi uygulamaktadır.

Eğitim Hakkı

Göçmen çocuklarının kamusal bir hak olan eşit, parasız, kaliteli eğitim alma hakları vardır. Ancak ne yazık ki sağlıktaki gördüğümüz dışlayıcı anlayış eğitimde de devam etmektedir. Göçmen nüfusun fazla olduğu yerlerdeki okullara milliyetçi bir tavır ile davranan yerli halk, çocuklarını göndermemekte ve göçmen nüfus ile çocuklarının iletişimde olmasını istememektedir. Diğer üzücü bir konu ise maalesef bazı öğretmen arkadaşlarımız da aynı tutumu sergilemekte göçmen çocuklarına okullarda iyi davranmamakta ve gereken ilgiyi göstermemektedir. Bazı okullara ailesi kayıt dışı diye çocukların kaydı bile yapılmamaktadır. Ancak bu yaşananların suçlusu çocuklar değildir. Çocuklar ne yaşadığımız sistemin suçlusudur ne de olaylardan bir haberleri vardır. Göçmen çocukların kayıtlı, kayıtsız ayırt etmeksizin eşit ve ücretsiz bir şekilde eğitim alma hakkı vardır. Yaşadıkları toplumdaki kopuk, eğitim istismarına uğramış çocuklar haline getirilmemelidirler. Bunun için sendikalara da büyük görev düşmektedir. Sendikalar bu konuda hem hükümete baskı yapmalı hem de üyelerinin bu milliyetçi tutumla bakmalarını engelleyici çalışmalar yapmalıdır.

Güvenceli İş Hakkı

Ülkemizde güvencesiz işleyen yani sosyal sigortası yatmayan birçok kayıtlı ve kayıt dışı göçmen işçi vardır. Bu kişiler devlet istismarının ürünüdür. Özellikle CTP hükümeti döneminde geçen ve ardından UBP hükümeti tarafından titizlikle uygulanan Muhaceret Yasası değişiklikleri ile hükümet sermayenin elini kuvvetlendirmiş ve eskiden kaçak işçi durumunda olan işçiler artık ülkeden atılacaklarından korkar hale gelmiş ve kaçak olarak işletilmeye daha da teşvik edilmiştir. Çünkü son geçen yasalar ile artık kayıt dışı çalışan işçiler patronlara göre çok daha yüksek cezalar ödemektedirler. Bu işçiler devlet tarafından, ekme paralarından olmamak için kaçak işlemeye böylece her türlü güvenceden yoksun bir halde çalışmaya, emek sömürsüne maruz kalmaya mecbur hale getirilmişlerdir. Bu da yine burada yaşayan ve kendini "orjinal" Kıbrıslı olarak gören halk tarafından

memnuniyetle karşılanmıştır. Çünkü onlara göre sorunu yaratan TC devletinin politikaları değil, buradaki göçmen halktır.

En önemlisi ÖZNE olarak YAŞAMA HAKKI

TC devleti tarafından bir politika sonucu buraya gönderilen halk, buradaki yanlış anlayışlar daha önce de bahsedilen konularda da olduğu gibi sürekli yaşam içinde itilip kakılmış ve dışlanmış kişiler olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu kişilerin oldukları hastanelere gidilmemiş, çocuklarının okuduğu okula çocukları gönderilmemiş, gittikleri denize gidilmemiş, göçmen esnaftan bir şey satın almamak tercih edilmiş kısacası Kıbrıs'ın kuzeyinde yaşayan göçmenler hiçbir zaman bu ülkenin öznesi olarak görülmemişlerdir. Göçmenler sol siyasiler tarafından önemsenmemiş sağ partilerin kucağına bırakılmıştır. Birakin birlikte mücadele etmeyi beraber oturup sohbet etmek bile istenmemiştir. Böylece bu ülkenin öznesi olarak yaşama hakkı ellerinden bizler tarafından alınmış ve yaşadıkları bu topluma yabancılaştırılmışlardır. Bunun en büyük suçlusu ise kendini sol siyasetin içinde gören partilerdir. Yaşadığımız ülkedeki sorunların sebebi milliyetçi bakış açılarıdır ve bu bakış açısına karşı başka bir milliyetçi bakış açısı bizim gücümüzü bölmektedir.

Özetle, bilinmesi gerekir ki göçmenler TC politikalarının ürünü olarak bu adaya gelmiş olsalar da hiçbir bu politikaların sorumlusu değildir.

Bizim yapmamız gereken göçmen halkı da bu ülkenin bir parçası olarak görmek ve göçmenlerin haklarını savunmaktır. Coğrafyamızda halkların birbirlerini düşman bilmesi egemenlerin işine gelmektedir. Egemenlerin böl-yönet politikası oyununa gelmemeliyiz. Bunu yapmak için de saçma milliyetçi tutumlardan uzak durmalı ve herkesi bu toplumun bir parçası olarak görmeli, yaşanan sorunları bu ülkede yaşayan herkesin sorunları olarak bilmeliyiz. Böyle bir mücadele ile egemenlere karşı vereceğimiz kavga kuvvetlenecek ve anlam kazanacaktır.

YAŞASIN HALKLARIN HAKLARI VE KARDEŞLİĞİ!☞

Halkın Hakkı İletişim

Tahsin Oygur
tahsinoygur@yahoo.com

İletişim?

İletişim en basit anlamıyla duygu, düşünce ve bilgileri aktarıma uygun araçlar kullanılarak diğer canlılara iletilmesi ve dönüt alınmasıdır. Bundan dolayıdır ki sadece iletken değil karşılığını da bekleyen bir süreçtir. Yani iletişim, doğası gereği kolektif ve anonim bir yapıya sahiptir.

İletişim Hak Mı?

İletişimin sermaye birikimi için en önemli araçlardan birisi olduğunun sermaye tarafından kavranması ile bu toplumsal alana saldırı bir o kadar daha artmıştır. Kapitalist toplumsal sistem, sermaye odaklı anti demokratik yapısının da bir gereği olarak iletişimi değiştirmiştir. Son otuz yıldır devam eden neoliberal yapılanma toplumsal tüm alanlarda olduğu gibi iletişimi de yeniden biçimlendirmektedir. Örneğin günümüz toplumunda en etkin iletişim araçlarından biri olan medya, bilginin kamusal dolaşımı ve içeriğinin belirlenmesindeki gücü dolayısıyla sermaye için çok önemlidir. Sermaye bu gücü küresel ticari bir faaliyet alanı olarak kullanmakta, kamusal, toplumsal çıkarları gözetmeden, kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmek için gerek ulusal gerekse de uluslararası düzeyde birkaç büyük holdingin eline alarak tekelleşme yoluna gitmiştir. Tabii ki bu süreç toplumsal kamu yararına olabilecek iletişime, demokratik katılım mekanizmalarını ortadan kaldırırken en temel ifade ve iletişim hakkını da yok etmektedir. Gelişen teknoloji ile birlikte değişen iletişim araçlarının yapısı geniş halk yığınlarının kamusal bilginin üretilmesinden koparılmasının yanında bilginin paylaşımından da koparılmasını sağladı. Örnek vermek gerekirse şifreli TV kanalları, hızlı, sınırsız, sansürsüz internet vb. ezilenlerin kolaylıkla erişebilecekleri kamusal hizmetler olmaktan çok uzak. Bu da iletişim hakkını sınıfsal bir mücadelenin parçası haline getiriyor. Siyasi iktidarların talepleri doğrultusunda belirlenen iletişim politikaları ırkçılığı, gericiliği, cinsiyetçiliği meşrulaştırırken ezilenleri ve mücadelelerini görünmez kılmaktadır. İletişim alanında üretim süreçlerinin içinde olan insanları da direkt olarak üretime yabancılaştıran, güvencesizleştiren, taşeronlaştıran bu süreç elbette artık toplumsal mücadelenin bir alanı, talep edilmesi elzem bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır. "Doğası itibariyle kolektif ve anonim bir yapısı olan iletişimin, sermaye tarafından bu kadar kuşatılmış ve hatta (tüm yapı, araç ve ilişkileri birlikte) yeniden belirlenmiş olması, onu kaçınılmaz olarak toplumsal mücadelenin içerisine oturtmakta ve yine bir toplumsal-insani yaşam unsuru olarak iletişimin bir hak olarak tanımlanıp

talep edilmesini gündeme getirmektedir." (Çağrı K. Bulut)

Kıbrıs Ve İletişim Hakkı Mücadelesi

İletişim hakkı mücadelesi verilirken kendi nesnel koşullarımızı yukarıda anlattığımız genel çerçeve ile şekillendirmeliyiz. Kıbrıs'ın kuzeyi emperyalizmin işgalini TC taşeronluğu sayesinde hayata geçirdiği stratejik yeni sömürge bir yapıdadır. Bu da gerek TC oligarşisi gerek yerli işbirlikçileri gerekse de emperyalizm açısından bazen bütünleşen bazen birbirine ters düşen farklı çıkarların iletişime etki etmesini sağlamaktadır. Örneğin TC, taşeron olmanın verdiği avantajını kullanarak yerli işbirlikçileri ile birlikte kktc'de daha çok Türkiye TV kanallarının izlenmesini sağlamış BRT gibi devlete ait TV kanalına yatırım yaptırmamıştır. Kıbrıslı Türkler'in asimilasyonu için önemli aygıtlar olan TV kanalları Kıbrıs'a özgü diyalekti tahrip etmekte kullanılmasına karşın kktc de ki yerli sermayenin yani yerli özel TV kanallarının böyle bir misyonu ve anlayışı olmadığından birbirlerine ters düşmektedirler. kktc nin internet erişimi direkt olarak Türkiye üzerinden yapılmış ve alternatif hiç bir çıkış yolu yaratılmamıştır. Bu da gerek internette uygulanabilir sansürü gerekse alternatif medya sitelerinin Kıbrıslı Türkler'e ulaşmasının kontrolünü direkt olarak TC'ye vermektedir. Yine bu alanda hizmet satan yerli ISS(internet servis sağlayıcı) şirketler Türkiye'nin yeni internet sansür yasasının kendi müşterileri bağlamında olumsuz olacağına hem fikirler. Bağımsızlık mücadelesi vermenin kaçınılmaz olduğu bir ülkede ,kendi özgün koşullarımızda iletişim hakkını talep ederken, Kıbrıs'ın bağımsız olabilmesini yakından etkileyecek şey Kıbrıslı Elenlerle düzgün iletişim kurabilmenin koşullarının yaratılması isteğidir. Burada her iki halkın birbiriyle manipüle edilmemiş,

düzgün, iletişim kurabilmesi için demokratik, halk tarafından denetlenebilir kurumların kurulması ayrı bir önem taşımaktadır. İletişim hakkı barışı kurabilmenin koşullarından biri haline geliyor. Her iki halkın kendi egemenlerinden talep edeceği ve birlikte de mücadele verebileceği bir hak. Son olarak bizim mücadelemizde ışık tutacak, 2007'de Halkevleri tarafından düzenlenen Halkın Hakları Formu İletişim Hakkı Atölyesinden bir alıntı;

- "Tüm bunlar ışığında halkın iletişim hakkını talep etmenin aynı zamanda halkın söz, yetki ve karar hakkını talep etmek olduğunu vurguluyoruz. Halkın iletişim hakkı mücadelesi bu nedenle;
- İletişim alanındaki ticarileşmenin önüne geçilmesi ve kamusal iletişim olanaklarının artırılması;
- Kamusal bilgi paylaşımının etkin ve siyasi iktidar-sermaye denetiminden bağımsız kanallarının oluşturulması ve herkesin bu kanallara eşit erişiminin sağlanması;
- Toplumsal ilişkilerin dolayımlayıcısı olan mevcut medya ortamının tüm cinsiyetçi, gericici, ırkçı özelliklerinden arındırılması;
- Yaygın iletişim araçlarında ve hak mücadelelerinin medyasında görme, işitme ve konuşma engellileri dikkate alan (internet sitelerinin ve basılı medyanın görme engellilerin izleyebileceği şekilde tasarlanması; televizyon yayınlarının işitme engellilerin kullanabileceği alt yazı, işaret dili gibi sistemleri içermesi gibi) düzenlemelerin yapılması;
- Medya emekçilerinin örgütlenme haklarının elde edilmesi;
- Hak ihlallerinin izlenmesi ve teşhir edilmesi;
- Halkların, iletişim hakkı için toplumsal eylemler ve etkinlikler yoluyla harekete geçirilmesi gibi öğelerden oluşan çok yönlü bir mücadeledir."■

Hiç Saydığımız “Dostlarımız”

Zekiye Şentürkler
zekiyesenturkler@hotmail.com

“Noldu be hayvan?” diye arkadaşınızı selamlarken hiç o cümledeki hayvanın da özgürce yaşama hakkı olduğunu ve bunu bir diğer hayvan türü olan insanların gaddarca ihlal ettiğini düşündünüz mü?

Kısaca tanımlayacak olursak hayvan hakları, insan türünden olmayan hayvanların çıkarlarına işaret eder. Bu çıkarlara acı çekmeme hakkı da dahildir. İnsan arasındaki eşitsizlikler bir kenara, insan çıkarlarına gösterilen özen tüm diğer hayvanlara da gösterilmelidir. İnsan türünden olmayan hayvanların da hakları ve içsel değerleri vardır; söz konusu hak ve değer hayvanların insanlar açısından ne şekilde kullanılabilir veya faydalı olduğundan bağımsızdır.

Bu tanımlamayla yola çıkarsak, hayvan hakları ihlaline bir çok örnek verebiliriz. Mesela Avustralya’da hükümetin çok fazla çimen yedikleri gerekçesiyle başkent Canberra yakınlarında 400 kanguruyu öldürme kararı alması. Aynı zamanlarda, Afrika’da fil nüfusunun artması nedeni ile fillerin verdiği zararları azaltmak için avlanma kararı çıkması. ABD nin gıda devi Mc Donalds Şirketi’nin uyutularak acılar içinde kesilen keçi, at, domuz, eşek, inek gibi hayvanlardan salam, jambon, sosis ve diğer ürünler üretmesi. Köpek yarışları, horoz dövüşler, av mevsimleri ve buna benzer pek çok örnek.

Dünyanın her yerinde hayvanların yaşama hakkını hiçe sayan birçok şey yapılıyor ve maalesef bir çok ülke bunu “hayvan refahı” kalıbına sokarak uyguluyor. Sözde hayvan refahı, fakat gerçekte hayvan hakları ihlali; hayvanların sağlık anlamında refah durumunda olmasını ve kendilerine iyi davranılmasını ifade eder. “Hayvan refahı”, hayvanların maruz bırakıldığı koşullar ve durumların iyileştirilmesi için çabalar; ancak genel anlamda insanların hayvanları kullanmasına itiraz etmez. “Gerekli” ve “meşru” görülen hedefler uğruna hayvanlara verilen zarara karşı çıkmaz.

Avrupa Birliği’ndeki (AB) uygulamalarda bu tarz örneklerle karşılaşabiliriz. AB mevzuatında çok yaygın olan hayvan refahı, sanayi ve fabrika tipi çiftlik hayvancılığına karşı çıkmaz ama tavukların kaç mertekare kafeslerde tutulması gerektiğini düzenler. Ya da ineklerin kaç kilo olduğunda kesilebileceğini belirtmekle yetinir. İnsanlığın yararına olacağına hayvan deneylerinin yapılabileceğini söyler.

Dünya ölçeğinde geçerliliği olmasa da, 15 Ekim 1978’de UNESCO tarafından ilan edilip 1990 yılında da halka açılmış bir Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi mevcuttur. Ancak bu beyanname bir çok ülkede kabul görmüş olsa da hayvanlar bin bir çeşit eziyete maruz kalmaya devam ediyor. Çünkü hayvanlar insanların mülkiyeti veya hizmeti altında oldukları, bağımlı kaldıkları müddetçe, hayvanlar için en

mükemmel haklar tanınsa da insanların hayvanlar üzerindeki keyfi muamelesi sürecektir. Mal sahibinin çıkarları ve elde edeceği faydalar her zaman maldan daha önce gelecektir. Böylece, mal statüsündeki hayvanların payına yine eziyet ve sömürü düşecektir. Hayvanların kurtuluşu da ancak onların mal statüsünden çıkmaları ile gerçekleşecektir.

Gary L. Francione, bu fikri okuyucusuyla şu şekilde paylaşmıştır; "Biri size otomobilinizin ya da kol saatinizin çıkarlarını kendi çıkarlarınızla tartıya vurmanızı önerse, gayet yerinde bir tepkiyle bu öneriyi saçma gözüyle bakarsınız. Otomobiliniz ve kol saatiniz sizin malınızdır. İkisinin de ahlaken önemli çıkarları yoktur; mal sahibi olarak onlara biçtiğiniz değerden başka bir değeri olmayan birer eşyadan ibarettirler. Hayvanlar, sadece mal olduklarından, genellikle çıkarlarını yok saymamıza ve ekonomik bakımdan kârlı olduğunda onlara en korkunç acı ve ıstırapları çektirmemize veya öldürmemize izin verilir."

Ülkemizde de durum bundan farklı değildir. Hayvan haklarıyla ilgili İngiliz döneminden kalan birkaç yasaımız (Hayvanlara Zulüm Yasası, Hayvan Tezkereleri Yasası, Hayvan Deneylerinin Denetimi Yasası gibi) bütün hayvanların insanların malı olduğu çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu yasaların yapıldığı dönemden bu yana dünyada, hayvan hakları ve hayvan özgürleşmesi konuları geliştirilmiş ve bu alanlarda çeşitli etik ve hukuksal gelişmeler olmuştur. Bunlara rağmen yasalarımızda hiçbir ilerleme olmamıştır. Yasaların, toplumun taleplerini karşılamak için yapılması gerektiği düşünüldüğünde, buradaki çağdışılığı sebebi toplumumuzda hayvan hakları ve hayvan özgürleşmesi alanında yeterli bir örgütlenmenin ve bilincin olmamasıdır.

Bu bilinçsizlikten ötürü 2004 yılında, adamızda (Mesarya Stadyumu’nda) köpek yarışları başlatılmıştır ve hükümet

bu hayvan zulmünü durdurmamıştır. Yarıştan önce sahipleri tarafından doping verilerek sınırsız egzersiz yaptırılan, sonra da kafeslerinde saldırganlaşmaları için saatlerce bekletilen köpeklerin yaşlanıp güçten düşünce de vahşice öldürülmesini sadece izlemiştir.

Son dönemde Meclis’in gündeminde olan ve AB’ye uyum adı altında görüşülen Hayvan Sağlığı ve Hayvan Refahı gibi yasalar da bulunmaktadır. Bu yasalar mevcut yasaların bir nebze ilerisinde de olsa hayvan özgürleşmesi mantığından çok uzaktır. AB’nin bizce yetersiz ve tamamen insan merkezci olan, tıpkı ırkçılık gibi türçülük mantığının ürünü olan hayvan refahı politikalarını ülkemiz koşullarına uyarlayan bu gibi yasalar yürürlüğe girse bile hayvan hakları gerçekleşmeyecektir.

Tüm bu çarpıklıklara karşı verilecek mücadelede haklarla birlikte esas yükselmesi gereken hayvanların özgürleşmesi talebidir. Hayvanlar ancak özgür olduklarında gerçekten kurtulurlar ve acıları son bulur. Bu noktada özgürlüğün içsel bir değer olduğunu savunmalıyız. Kapitalist sistemin yoksulları, kadınları, emekçileri sömürmesi gibi doğayı ve hayvanları da ezmesi kaçınılmazdır. Neoliberal politikalar sonucu önümüze konulan petrol dolum tesisi kurma çabaları, karpaza dikilen elektrik direkleri, köpek yarışları vb. doğanın talan edilmesi ve hayvanların öldürülmesinin apaçık örnekleridir. Ama biz 2004’te köpek yarışlarına karşı direnip kazandığımız gibi yine hayvanlar ve doğa için direneceğiz. Hayvanları özgürleştirelim, bu eziyete bir son verelim! ☒

Gary L. Francione, Hayvan Haklarına Giriş - Çocuğunuz mu Köpeğiniz mi? , İletişim Yayınları, 2008, sayfa 328.

http://www.baraka.cc/index.php?option=com_content&task=view&id=250&Itemid=294

“Düşüncüyü Özgür Bırak” Eylemleri Yapıldı

27 Aralık günü gazetelerde “Lokmacı Askerlerine Uygulanan Şiddete Hayır” başlığıyla yayınlanan, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı'na yazılan açık mektupta, Baraka aktivisti Halil Karapaşaoğlu askerde yaşanan şiddet olaylarını aktarmıştı. Aynı gün Lokmacı sınır kapısından geçerken tutuklandı. 5 Ocak'ta düşünce ve ifade özgürlüğünü kullandığı için GKK tarafından “yargılanan” aktivistemiz, suçlu bulunarak hapis cezasına mahkum edildi. Düşünce özgürlüğüne vurulan bu darbeyi protesto etmek ve Halil ile dayanışmak isteyen örgütler ve aktivistler Halil özgür kalıncaya dek tutuklu bulunduğu on gece boyunca saat 17.00'de toplanarak Hamitköy Askeri Cezaevi önüne; davullar, mumlar ve sloganlar eşliğinde gelerek ifade özgürlüğünün kısıtlanmasını protesto ettiler.

Kültür Dairesi'nin Keyfi Ve Hukuk Dışı Uygulamalarını Protesto

“Güzel Sanatlarla İlgili Derneklere Yardım Tüzüğü”nü ve ilgili komisyon kararlarını hiçe sayan Kültür Dairesi; KIBHAD ve Baraka Kültür Merkezi tarafından 12 Ocak Perşembe günü Kültür Dairesi önünde protesto edildi. Yapılan açıklamada; “Kültür Dairesi müdürünün başkanı olduğu ve içerisinde devlet ve dernek temsilcileri olan komisyonda, adı geçen iki derneğe de mali katkı yapılması oybirliği ile kararlaştırılmıştı. Buna rağmen Kültür Dairesi müdürü Derviş Beyit, Komisyon kararını ve tüzüğü hiçe sayarak Kıbrıs Havalanı Derneği ve Baraka Kültür Merkezi'ne, keyfi ve hukuk dışı olarak mali yardım yapılmasını engelledi. Komisyonda görev alan ilerici ve demokrat kişilerin ve dernek temsilcilerinin Bakanla görüşme dahil çeşitli girişimlerine rağmen bu keyfi uygulama halen devam etmektedir” denildi.

Şenol Muhtar Baraka'daydı

Türkiye Artvin'de bulunan Hopa'ya bağlı, Kemalpaşa Muhtarı, Şenol Çelik 13 Ocak tarihinde Baraka'yı ziyaret ederek Hopa'da yaşanan olaylar, yerel yönetimler ve AKP faşizmi üzerine bir sohbet gerçekleştirdi. Sohbetin ardından Barakacılar, her yıl Hopa'da yapılan festivale davet edildi.

Tel-Sen ve El-Sen'le Dayanışma

Baraka Kültür Merkezi, neo-liberal politikalar sonucunda özelleştirmeye burun buruna getirilen kurumlarımızdan telefon dairesi ve elektrik kurumu çalışanlarının şubat ayı başlarında yapılan süresiz grevine destek vermek amacıyla hem Telefon Dairesi önüne hem de Tekneçik Elektrik Santrali'ne giderek emekçilerle dayanıştı. Baraka Müzik Topluluğu Sol Anahtarı da grev merkezlerinde verdiği konserlerle direnişi selamladı.

Netanyahu'yu Kıbrıs'ta İstemiyoruz

İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun resmi bir ziyaret için 16 Şubat'ta Kıbrıs'a gelmesiyle ilgili içinde Baraka Kültür Merkezi'nin de bulunduğu Kıbrıslı Elen, Filistinli, Suriyeli ve Kıbrıslı Türklere oluşan örgütler konuyla ilgili bir bildiri yayınlarak, özellikle Orta Doğu halklarının hakları için mücadelelerini yükselttiği bir dönemde bölgeyi yeni bir kan banyosuna dönüştürme tehdidi yaratan Netanyahu'ya karşı yükselmesi gereken “Petrol İçin Kan Dökülmesine Hayır” sloganını Kıbrıs'ta haykırmanın zamanı olduğunu belirtti.

Baraka Açılışı Gerçekleşti

Ayvalı Sokak No:3 Kızılbaz/L.şa adresindeki yeni mekanına taşınan Baraka Kültür Merkezi, 4 Şubat'ta gerçekleştirdiği açılış etkinliğiyle konuklarını ağırladı. Baraka Tiyatro Ekibi tarafından yapılan teatral şiir gösterisinin ardından taşınma sürecinde emeği geçenlere teşekkür belgeleri verildi. Film Atölyesi tarafından hazırlanan slayt gösterisinin de yapıldığı etkinlikte duygulu bir konuşmanın ardından Sol Anahtarı'nın şarkılarıyla şenlenen açılış etkinliği kokteyle ve tatlı sohbetlerle sona erdi. Faaliyetlerimizi gerçekleştirdiğimiz, dostluğumuzu pekiştirdiğimiz mekanımıza tüm Baraka dostları davetlidir.

Baraka Öğrenci Kolektiflerini Selamladı

Baraka, 25 Şubat Cumartesi günü İstanbul'da gerçekleştirilen Öğrenci Kolektifleri'nin II. Genel Kurulu'na katıldı. Genel Kurul'da konuşan Baraka aktivisti Ceyda Alıcıoğlu Baraka adına Kolektifleri selamladı.

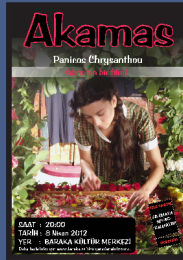
Belediye Önünde Konser ve Tiyatro

Baraka Kültür Merkezi, 22 Şubat Çarşamba günü Lefkoşa Belediyesi önünde grevlerini sürdüren emekçilere dayanışma ziyaretinde bulundu. Belediye önünde grevcilerle birlikte direniş şarkıları söyleyen Baraka Müzik Topluluğu Sol Anahtarı, beğeniyle dinlendi ve Kıbrıs havalılarında hep birlikte oynanarak mücadeleye neşe katıldı. Şarkı sözlerini değiştiren grevciler, Lefkoşa Belediye Başkanı'na sitem ederek doğaçlama şarkılar söylediler. Baraka Tiyatro Ekibi'nin sergilediği ÖzelleştirME konulu sokak tiyatrosu ise ilgiyle izlendi. Eylemciler oyuna, alkışlarla ve “Birlik Mücadale Dayanışma” sloganlarıyla eşlik ettiler.

Sun-izle-Tartış

Baraka Kültür Merkezi'nin kesintisiz devam eden en eski etkinliği olan Sun-izle-Tartış'da Ocak ayında Yahudi soykırımını komik bir üslupla ele alan, Goran Bregoviç'in müzikleriyle renklenen film; “Umut Treni”, Şubat ayında ise “Sonsuzluk ve Birgün” filmi izlendi. Mart ayında Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle işçi kadınların eşit işe eşit ücret talebini neşeli bir şekilde anlatan “Made In Dagenham” adlı film izleyiciyle buluştu. Film sonrası yapılan keyifli tartışmanın ardından 7 Nisan Cumartesi akşamı saat 20:00'de yönetmenliğini Banikos Hrisantu'nun yapmış olduğu bir Kıbrıs filmi “Akamas”ın izlenmesine karar verildi. Her ayın ilk cumartesi gecesi gerçekleştirilen ücretsiz film gösterimlerimizi kaçırmayın.

“Savaş Baba” Mayıs Ayında Sahneye Çıkıyor

Çağdaş Yunan Tiyatrosu'nun öncülerinden yönetmen ve oyun yazarı Yakovas Kambenellis'in savaş karşıtı güldürüsünü anlatan “Savaş Baba” isimli oyun Mayıs ayı boyunca her Salı ve Cumartesi saat 20:00'de Arap Ahmet Kültür Evi'nde gösterilecek. İki perdeden oluşan oyun, Sol Anahtarı tarafından çalınacak Yunan Halk Müzikleri ve Sirtaki gibi dansları da bünyesinde bulundurmaktadır. Bilet ve rezervasyonlarınız için ayrıntılı bilgiye 0542 864 88 16 numaralı telefondan, günlük gazetelerden ya da www.baraka.cc adresinden ulaşılabilir.

Sağlık Haktır, Satılamaz!

Baraka aktivistleri, halkın eşit, kaliteli ve parasız sağlık hakkını savunmak amacıyla bir dizi eylem gerçekleştirdiler. 21 Şubat Salı sabahı Lefkoşa Devlet Hastanesi önünde bildiri dağıtarak sağlık hizmetlerinin paralı hale getirilmesi protesto edildi. "SAĞLIK HAKTIR SATILAMAZ" başlıklı bildiriye, poliklinik önünde dağıtan Barakacılar, hastalardan ve hasta yakınlarından olumlu tepkiler ve destek aldılar. Gönüllü olduğu iddia edilen "katkı"nın, hastalar tarafından ödenmek zorunda bırakıldığı ve hastaların kayıt işlemlerini yaptırabilmek için önce vezneye yönlendirildiği de gözlemlenerek kayıt altına alındı.

23 Şubat Perşembe günü ise 13.30'da Sağlık Bakanlığı önünde toplanan Barakacılar, saggullili eylem gerçekleştirdi. Paraya çok ihtiyacı olduğu anlaşılan Sağlık Bakanlığı'na yardımcı olmak için vatandaşlardan para dilenerek toplanan "katkı"lar Sağlık Bakanlığı'na iletilerek, bu uygulamaya son verilmesi talep edildi.

15 Mart Perşembe sabahı ise sağlık karneleriyle polikliniğe giden Barakacılar, kendilerinden vezneye para yatırılmasını isteyen görevliye ücretsiz sağlığın bir hak olduğunu belirttiler. Tüm hastaların gözü önünde yaşanan olayda, alkışlar eşliğinde ücretsiz sıra numarasını alındı. Baraka aktivistleri olarak, en temel haklarımızdan birisi olan sağlığın piyasalaştırılmasına tepkilerimiz devam edecek.

Sol Anahtarı'ndan Konserler

28 Ocak Cumartesi gecesi Gönyeli Belediyesi Konferans Salonu'nda bir dayanışma konseri gerçekleştiren Baraka Müzik Topluluğu Sol

Anahtarı, albümlerinden, Kıbrıs'tan ve devrimci şarkılardan oluşturduğu repertuarıyla salonu coşturmayı başardı. 10 Mart'ta ise Lefke'ye giden ve gün boyu Elye (Doğancı), Pendaya (Yeşilyurt), Xero (Gemikonağı) köylerini gezerek köy halkıyla sohbet etme imkanı yakalayan grup elemanları gerçekleştirdikleri konserle de güzel bir gece yaşattı.

Kadınlar Vardır! Her Yerde

"8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü" içinde Baraka'nın da bulunduğu 8 Mart Organizasyon Komitesi tarafından düzenlenen yürüyüşle gerçekleşti. Pronto önünde buluşan kadın örgütleri oluşturdukları kortejle,

Meclis önünden geçerek Selimiye Meydanı'na ulaştı. Selimiye Meydanı'nda, Sol Anahtarı konseriyle başlayan etkinlik, okunan şiirler, konserler ve slayt gösterimlerinin ardından sona erdi. 12 Mart Pazartesi gecesi ise Baraka, Barikat Gazetesi ve Kıbrıs Sosyalist Partisi'nin düzenlediği forumla kadın konusu irdelendi.

Petrol Uğruna Ülkene Kıyma

Sermayeye hayır deme basiretini gösteremeyen aciz hükümetler tarafından Yedikonuk

bölgesinde yapılmak istenen petrol dolum tesisine karşı, bölge halkının örgütlenerek, kurduğu "Petrol Dolum Tesisine Hayır Platformu" 14 Mart Çarşamba gün Başbakanlık önünde bir protesto düzenledi. Baraka aktivistleri de "petrol uğruna ülkene kıyma" pankartını alarak eyleme destek belirtti. Baraka Tiyatro Ekibi tarafından sokaklanan petrol karşıtı tiyatro da büyük beğeni topladı.

Baraka aktivistleri 3 Mart tarihinde de Merit Otel önünde toplanarak yapılması tasarlanan petrol dolum tesisi bilgilendirme toplantısına katılanları protesto etti.

Özelleştirme Yasası'na Hayır

Baraka aktivistleri 19 Mart Pazartesi 16:00'da Meclis önüne gelerek Özelleştirme Yasası'nın meclise gelmesini protesto etmek için bir eylem düzenlediler.

Yapılan basın açıklamasında ise şunlar söylendi: "Yok olmaya karşı direnen bir halkın omzuna daha fazla yük bindiren işbirlikçi bir hükümetin bu yasayı rahatça geçirme çabası kabul edilebilir değildir! Sermayenin her çeşidine karşı emekten yani halktan yana bir direniş örgütlemek en temel görevimiz olmalıdır."

30 Mart Kızıldere Anması Gerçekleştirildi

Mahir Çayan ve arkadaşlarının 30 Mart 1972 tarihinde Kızıldere köyünde uğradıkları saldırı nedeniyle hayatlarını kaybetmelerinin üzerinden tam 40 yıl geçti. Bu katliamda hayatını kaybeden devrimcileri anmak üzere, Baraka'nın da içinde bulunduğu örgütler Necmi Demir ve İlkay Alptekin Demir'in konuk olarak katıldığı ortak bir etkinlik düzenledi. Saat 19:00'da KTÖS'de gerçekleştirilen gecede Baraka Müzik Topluluğu Sol Anahtarı da sahne aldı.

Haberlerin ayrıntılı bilgilerine, bildirilerine, fotoğraflar ve videolarına ulaşmak için www.baraka.cc adresinden faydalanabilirsiniz.

Baraka'dan KISA KISA

Hazırlayan: Şifa Alçicioğlu

1 Mayıs İşçi Sınıfı'nın Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'nde kortejimizle, şarkılarımızla, devrimci duruşumuzla yine alanlarda olacağız. 1 Mayıs'ta buluşalım! Baraka kortejinin buluşma yeri ve saatini günlük gazetelerden ve web sitemizden öğrenebilirsiniz.

Baraka Okuma Tartışma Grubu, Argasdi Kitaplığı'ndan çıkan HALK-DER isimli kitabı bitirdi. Okuma Tartışma grubumuz bir sonraki kitap olarak, katılan tüm kişilerin hemfikir olması ile Makarios Druşotis'in Galerî Kültür Yayınları'ndan çıkan İlk Bölünme isimli kitabını okumaya karar verdi. Druşotis İlk Bölünme isimli kitabında 1963-1964 yıllarına odaklanarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin dağılması olgusunu tartışıyor. Özellikle Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bir alternatif gibi devrimcilerin önüne sunulduğu bu dönemde somut olgular üzerinden düşünmek isteyen herkesi, perşembe akşamları kültür merkezimize bekliyoruz.

Baraka Film Atölyesi Perşembe akşamları toplanmaya devam ediyor. Düşünce özgürlüğü ve asimilasyon temalı kısa filmler ve belgeseller hazırlayan ekip çalışmalarına hız verdi.

Dost ve aktivistlerin katılarak, Baraka Kültür Merkezi'nin idari, ekonomik ve politik doğrultusuna yön verdikleri Cuma Toplantıları devam ediyor. Toplantılar her cuma saat 19:00- 21:30 saatleri arasında, herkese açık olarak gerçekleşiyor.

Cumartesi günleri sabahın erken saatlerinden öğleye kadar açık olan (8:00 ile 13:00) lokalimizde ekşi ve yusuf ağaçları altında, günlük gazetelere bakıp gündemi takip edebileceğimiz, keyifli sohbetler eşliğinde çay-kahve içeceğimiz, müzik dinleyip, kitap okuyabileceğimiz bir gün sizi bekliyor. Cumartesi günleri Baraka'da buluşalım.

Baraka web sitesi www.baraka.cc güncel olayları yakalamaya devam ediyor. Baraka'nın haber, etkinlik ve duyurularını okuyabileceğimiz fotoğraf ve videolarla desteklenmiş sitemizden Sol Anahtarı albümlerini de ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

Kitapseverleri, dost ve aktivistlerin katkılarıyla hazırlanmış, bünyesinde 3000'in üzerinde kitap barındıran kütüphanemize bekleriz. Kitapların listesine ve kütüphaneden yararlanma kurallarına www.baraka.cc adresinden ulaşabilirsiniz.

1000'in üzerinde belgesel, kurmaca, drama, komedi, aksiyon, kısa-metraj ve dünya çapındaki festivallerde ödül almış filmler bulunan Baraka VCD/DVD arşivinden üyelik sistemi ile yararlanabilirsiniz.

21 Haziran 1633: Galileo Galilei, Engizisyon Mahkemesi'nde dünyanın döndüğüne ilişkin tezini inkara zorlandı.

19 Nisan 1775: Amerikan Bağımsızlık Savaşı başladı.

24 Haziran 1821: Simon Bolivar, Yeni Kolombiya Cumhuriyeti'ni ilan etti.

18 Mayıs 1872: Bertrand Russel doğdu.

5 Haziran 1883: Karl Marx öldü.

1 Mayıs 1889: II. Enternasyonal, 1 Mayıs'ın, işçilerin "uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü" olmasını kararlaştırdı.

28 Mayıs 1913: Osmanlı'da ilk feminist örgüt sayılabilecek Teali-i Nisvan kuruldu

28 Haziran 1914: 1. Paylaşım Savaşı başladı.

10 Nisan 1919: Meksikalı devrimci Emiliano Zapata öldürüldü.

1 Haziran 1921: TKP kurucusu Şefik Hüsnü'nün Aydınlık gazetesi çıktı.

3 Haziran 1924: Franz Kafka öldü.

14 Haziran 1928: Ernesto Che Guevara doğdu.

4 Mayıs 1929: Britanya tarihinin ilk genel grevi başladı.

20 Haziran 1933: Clara Zetkin öldü.

9 Mayıs 1936: Benito Mussolini İtalya Faşist İmparatorluğu'nu ilan etti.

17 Haziran 1936: Yönetmen Ken Loach doğdu.

18 Haziran 1936: Rus yazar Maksim Gorki öldü.

19 Nisan 1943: Nazilere karşı, Varşova Gettosu Ayaklanması başladı

28 Nisan 1945: Partizanlar Mussolini'yi kurşuna dizdi.

26 Haziran 1945: Birleşmiş Milletler kuruldu.

4 Nisan 1949: NATO kuruldu.

8 Haziran 1949: FBI tarafından hazırlanan bir raporla birlikte ABD'de komünist avı başlatıldı.

25 Haziran 1950: Kore Savaşı başladı.

9 Nisan 1952: Bolivya'da sosyal devrim. Madenler ve büyük araziler kamulaştırıldı.

7 Mayıs 1954: Fransız sömürge kuvvetleri, General Nguyen Giap'ın Vietnamlı devrimcileri tarafından Dien Bien Phu'da yenilgiye uğratıldı.

16 Nisan 1961: CIA Domuzlar Körfezi'nde Küba'ya saldırdı.

3 Haziran 1963: Nazım Hikmet öldü.

2 Haziran 1964: Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu.

16 Mayıs 1966: Çin'de Kültür Devrimi başladı.

21 Nisan 1967: Yunanistan'da Albaylar Cuntası.

4 Nisan 1968: ABD'li Martin Luther King öldürüldü.

17 Mayıs 1971: THKP-C 1 no'lu bildirisini yayınladı.

31 Mayıs 1971: Sinan Cemgil, Alparslan Özdoğan ve Kadir Manga Nurhak Dağı'nda katledildiler.

1 Haziran 1971: THKP-C'ye düzenlenen operasyonda Hüseyin Cevahir öldürüldü.

Mahir Çayan ağır yaralı olarak yakalandı.

6 Mayıs 1972: Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan idam edildi.

25 Nisan 1974: Portekiz'de Karanfil Devrimi

9 Mayıs 1974: Almanya'da, Kızıl Ordu Fraksiyonu liderlerinden Ulrike cezaevindeki hücrelerinde ölü "bulundu".

30 Nisan 1975: Vietnam Savaşı sona erdi.

15 Mayıs: Dünya Vicdanî Retçiler Günü

17 Mayıs: Dünya Sağlık Örgütü eşcinselliğin hastalık olmadığını ilan etti. Homofobiye Karşı Mücadele Günü.

1 Mayıs 1977: "Kanlı 1 Mayıs" Türkiye, faşist saldırı sonucu 37 kişi öldürüldü.

19 Haziran 1979: Nikaragua'da Sandinista devrimi.

4 Mayıs 1985: Türkiye'de, Dev-yol'cu Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez, cezaevinde öldü.

23 Haziran 1987: Türkiye'de 12 Eylül'de kapatılan Halkevleri mahkeme kararıyla açıldı.

3 Haziran 1989: Pekin'de gösteri yapan öğrencilere asker saldırdı. 2 bin civarında öğrenci öldü.

11 Nisan 2002: Venezuela'da başkan Hugo Chavez'e karşı askeri darbe başarısızlıkla sonuçlandı.

1 Mayıs 2009: Ezilenlerin Tiyatrosu'nun kuramcısı Augusto Boal öldü.

14 Haziran 1928: Ernesto Che Guevara doğdu.

O'nun Devrimci Ruhu Hala Yaşıyor

Özel Olgaçer

ozel_olga88@hotmail.com

"Bir şeyi yapmak için o şeyi sevmek gerekir. Bir şeyi tutkuyla sevmek içinse o şeye deliler gibi inanmak gerekir."

Régis Debray, Che Hakkında

Amerikan emperyalizmine karşı başkaldırının simgesi, vücudunda devrimci ruhun hayat bulduğu kişi, özgürlük ve bağımsızlık savaşçısı, sınıfsız toplumu ve en sonunda da dünyayı kurma hayaliyle yola çıkan devrimci önder Ernesto Che Guevara, bundan 84 yıl önce dünyaya geldi. Onlarca kitaba, filme, belgeye konu olmuş Che'nin yaşamı ve mücadelesi böylesi kısa bir yazıya sığdırılamayacak kadar teorik ve pratik zenginlik içermektedir. Popüler kültürün nesneleştirme çabasına rağmen onun yaşamına baktığımızda tavizsiz devrimci bir duruşu, konformizmden ve bencillikten uzak bir hayatı, devrimci şiddetin anlamını, emperyalizme direnirken sosyalist olduğunu iddia eden ülkeleri de eleştirebilecek bir cesareti görmekteyiz.

Che'nin; esas düşmanın Amerikan emperyalizmi oluşu ve mücadelenin onun sonunu getirene kadar sürmesi gerektiği düşüncesi, bilimsel sosyalizmi ve enternasyonalist bir devrimi gerçekleştirme hayali, bugün de mücadeleyi dinamik tutmak için devrimcilere ilham veriyor.

Che'yi bir simge haline getiren en önemli şey, emperyalist dünya sistemine karşı dünya çapında bir devrim için mücadele etmenin, izlenmesi gereken yol olduğu çağrısını yapması ve kendi yaşamından vazgeçecek kadar bu mücadeleye inanmasıydı. Che, 1930'lardan beri dünya komünist hareketinin gündeminden çıkmış olan sosyalist devrimin "uluslararası" niteliği üzerinde düşünmeye çağrı yapıyordu. Nitekim tüm hayatını da bu niteliğe olan inancını pratiğe dökerek geçirdi.

Ernesto Che Guevara, Buenos Aires'te genç bir tıp öğrencisiyken daha sonra vatani sayacağı Latin Amerika'yı keşfetmek için küçük bir motosikletle yola çıktı. İlk gezisini Arjantin'in kuzeyine yapmıştı. İkinci büyük gezisi 1952 yılında Latin Amerika'nın içlerine oldu. Ernesto Guevara gezileri sırasında Latin Amerika'nın pek çok doğal güzelliğini gördü ama bunun yanında halkların, işçilerin, madencilerin sefil yaşamlarına, ezilmelerine ve sömürmelerine de tanık oldu. Bu geziler sırasında yaşadıkları ve gördükleri, yeni bir yol çizmesini sağladı: Sosyalist devrim.

Son gezisi Temmuz 1953'te Venezuela'ya, arkadaşı Alberto Granado'nun yanına diye çıktığı yolculuktu. Önce Bolivya'da sefaleti, ardından Guatemala'da Latin Amerika'nın o dönemdeki son demokrat hükümeti olan Arbenz Hükümeti'nin CIA destekli saldırılarla yıkılışını gören Che Guevara, buradan Meksika'ya geçti. Meksika'da Fidel Castro'yla tanıştı ve bir şeyler yapmak için duydukları istekle Küba Devrimi için yola çıktılar. İki yıllık mücadelenin ardından 1 Ocak 1959'da Havana'da mücadele zaferle sonuçlandı. Kurulan yeni hükümette çeşitli önemli görevlerde bulundu. Ekonomi Bakanlığı yaptığı dönemde, kendisine "siz ekonomist misiniz diye sorulduğunda "hayır komünistim" cevabını vererek, komünistlerin devrimin her aşamasında, koşullara göre kendilerini yenileyerek çalışması gerektiğini vurguluyordu. Che, emperyalizmle mücadele ettiği gibi Sovyetler Birliği'ni de eleştirmekten geri durmuyor, sömürgeci ülkelerle yapılan üstü kapalı işbirliğini sonlandırmaya çağırıyordu.

Gerilla savaşı teorisi ve uygulamaları üzerine makaleler ve kitaplar yazdıktan sonra diğer ülkelerdeki devrimci hareketlere katılmak üzere 1965 yılında Küba'dan ayrıldı. Çünkü onun biricik gayesi enternasyonalist bir devrim yapmak ve emperyalizmin sonunu getirmektir. İlk olarak Kongo-Kinşasa'ya gitti. Ama Kongo deneyimi başarısızlıkla sonuçlandı. Kasım 1965'te Kongo'yu terk etti. Afrika'dan Avrupa'ya geçti. Temmuz 1966'da Uruguay pasaportu ve Ramón Benítez adıyla önce Viyana'ya oradan Cenevre, ardından Zürih, Zürih'ten Moskova'ya ve oradan Havana'ya gitti. Üç ay Küba'da kaldı. 23 Ekim 1966'da Che, Uruguaylı tarımsal araştırmalar uzmanı Ramón Benítez olarak Küba'dan ayrıldı. 3 Kasım 1966'da, 13 yıl sonra yeniden Bolivya'daydı. Bolivya'daki yaklaşık 11 aylık gerilla savaşının ardından 1967'de, Bolivya Ordusu'nun elinde iken öldürüldü.

Hayatını dünyanın pek çok yerindeki devrim mücadelesine adanmış, bugünün yaşayan Küba Devrimi'nin önderlerinden olan, yeni hükümette önemli görevlerde bulunan ama hiçbir zaman da kendini halktan yukarıda üstün bir kişi olarak görmeyen Che, 39 yaşında Bolivya'da bir gerilla focosunun lideri olarak ölürken, katillerine "Ateş et korkak, yalnızca bir insan vuracaksın" diye meydan okumuştur. O, devrimciliğin nasıl bir yaşam biçimi olduğunu ve bir devrimi başardıktan sonra da içimizdeki devrim ateşinin sönmeyebileceğini gösteren bir örnektir. Tıpkı onun da dediği gibi, katil sadece bir insan öldürdü. Onun devrimci ruhu hala yaşıyor. Fakat onun yüzünü, portresini, yıldızlı beresini, sözlerini birer sembol olarak kullanmak yetmiyor. Bizler bugünün devrimcileri içimizdeki devrim ateşinin sönmemesi için Che Guevara'dan ilham almaya ve bize çizdiği yolda mücadele etmeye devam etmeliyiz. ☒

• <http://www.bianet.org/bianet/siyaset/110166-devrimin-yuzu-che>

• <http://bianet.org/bianet/dunya/133302-che-guevara-buyulu-bir-yasam> kaynaklarından yararlanılmıştır.

11 Nisan 1965: Sendikacı yazar Derviş Ali Kavazoğlu, yoldaşı Kostas Mişaulis ile bir pusuda öldürüldü.

Mücadele Arkadaşları

Zekiye Şentürkler
zekiyesenturkler@hotmail.com

“Kavazoğlu görüşlerini Parti dışına taşımaktan her zaman kaçındı. Parti disiplinine ve mekanizmasındaki “Demokratik Merkezizetçilik” (azınlığın çoğunluk kararına uyması) prensibine sınıksız bağlı kaldı. Bununla birlikte, Parti yetkili kurullarında ve toplantılarında görüşlerini ortaya koymaktan ve yakın arkadaşlarına içini dökmekten kaçınmazdı. Partinin Enosis politikasını Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilan edilmesinden sonra da sürdürmesinden tedirgin oldu...”(1)

Ada emperyalistlerin oyuncağı olmasın diye mücadeleden hiç vazgeçmemişlerdi. Ta ki bundan tam 47 sene önce, 11 Nisan 1965 tarihinde Lefkoşa'da yapılan bir toplantı sonrası Larnaka'ya doğru yol alırken Denктаş'ın da kurucularından olduğu Türk Mukavemet Teşkilatı'nın (TMT) otomatik silahlarının kurşunları onları öldürene dek.

Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişaulis. İkisi de sosyalisti, ikisi de sendikacıydı, ikisi de tek bir amaç için mücadele ediyorlardı; Kıbrıslı Elenlerin ve Kıbrıslı Türklerin ortak vatan idealini gerçek kılabilmek. Fotoğrafta da görüldüğü gibi, halkların kardeşliğini savunan, adanın emperyalist çıkarlar doğrultusunda bölünmemesi için işbirlikçilere karşı çıkan bu iki arkadaş el ele öldüler.

Derviş Ali Kavazoğlu, 4 Nisan 1924'te Piperisterona'da doğdu. İlkokul eğitimine burada başlayan Kavazoğlu, babasının vefatından sonra, 5 yaşındayken Kaymaklı'ya taşındı. Kavazoğlu çocukları çok sevmesine rağmen, hayatı hep tehlikede olduğu için hiç evlenmemişti. Şiir okumayı çok seven devrimci maddi koşulların yetersizliğinden dolayı eğitimini tamamlamadan iş hayatına atılmak zorunda kaldı ve Kıbrıslı Elen bir dülgerin yanında çırak olarak işe başladı. Mesleğe hakim olduktan sonra Asmaaltında kendi dükkanını açtı. Ancak o dönemde Necati Özkan'a ait olan dükkanlar kundaklandığdan dolayı Kavazoğlu'nun dükkanı da kundaklananlar arasında yer aldı. Bu olaydan sonra tekrar çırak olarak iş hayatına dönmek zorunda kaldı.

Derviş Ali Kavazoğlu, AKEL'in (Emekçi Halkın İlerici Partisi) merkez komitesi üyesi bir sendikacıydı. Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Elenlerin dostluğu ve işbirliği için gerek siyasal, gerekse sendikal alanda çalışmalarını yürüten Kavazoğlu, sık sık yayımladığı bildiriler ve diğer yayın faaliyetleriyle, Kıbrıslı Türk liderliğinin adayı bölme politikasını eleştirmekteydi. İnisiyatif olarak Ayhan Hikmet ve Ahmet Muzaffer Gürkan ile Cumhuriyet gazetesi ve Kıbrıs Türk Halk Partisi'nin kuruluşundan önce fikir alışverişinde bulundu ve toplantılar düzenledi. Derviş Ali Kavazoğlu milliyetçiliğe ve şovenizme karşı, Taksim'e karşı, emperyalizme ve

Kıbrıs aleyhine olan komplocu planlarına karşı Kıbrıslı Elenlerin ve Kıbrıslı Türklerin ortak mücadele vermesi gerekliliği hakkındaki tezlerini Kıbrıslı Türk halkı ile paylaşmaya devam etti. Yoğun olarak sürdürmüş olduğu bu çalışmalar, şüphesiz Marksist ideoloji temelinde, Kıbrıslı Türk solunu örgütleme çalışmalarıydı. Bu da onun örgütçü karakterini ön plana çıkarmaktaydı.

Aynı zamanda bir sosyalist olarak Derviş Ali Kavazoğlu, kendilerine ters düşen şeylere nasıl karşı çıkılması gerektiğini de öğretti pek çoğuna. Kavazoğlu, AKEL'in Enosis politikalarını savunmadığını ve bu konudaki rahatsızlığını sürekli belirtmekteydi.

Vanezos isimli bir Kıbrıslı Elen, kitabında Kavazoğlunu şöyle anlatmaktadır: “O dönemde yaratılan atmosfer ve Kavazoğlu'nun uğruna mücadele verdiği Kıbrıs Türk toplumunun haklarını görmezden gelen, self-determinasyon/Enosis politikasını benimseyen AKEL'in tutumu, Kıbrıs'ın ikiye bölünmesine hiç olmadığı kadar yakın olduğunun hissedilmeye başlanmasına neden olmuştu. Kavazoğlu kişisel sohbetlerimizde, Yunanistan ile Kıbrıslı Rumların her şeyi “Enosis”e doğru sürüklediklerini, diğer taraftan da Türkiye ve Kıbrıs Türk idaresinin arzuladığı “Taksim”i, daha da yakına getirdiklerinin altını özellikle üstüne basarak vurguluyordu...” (Kavazoğlu ve Mişaulis anmasında okunan bildiriden bir alıntı, 2008, Londra.)

Fakat TMT'li faşistler, yasadışı bölücü planlarının önünde engel olan ve kendilerini rahatsız eden bu sesi terörize etmek ve susturmak istediler. Böylece, “Türk'ten Türk'e” politikalarını yürürlüğe koyarak PEO üyesi Kıbrıslı Türklerle baskı uygulamaya başladılar. 1 Mayıs 1958'de gerçekleştirilen yürüyüşle birlikte, başlatılmış olan “Solcu Türkleri Temizleme Harekatı” kapsamında birçok sendikacı sokaklarda öldürüldü. Kavazoğlu, TMT'nin ve EOKA'nın tehditleri üzerine, 1958 yılında “ben mücadele adamıyım” diyerek partisinin politikasına rağmen göç etmeyi reddetti. Toplumda oluşturulan sol ideoloji tabusu ve AKEL üyesi kimliğinden ötürü, faaliyetlerini adanın birçok yerinde gizlenerek pratiğe dökmek ve yaşamını sürdürmek zorunda kaldı. Tabi ki bu tehditler, dayatmalar ve zorluklar onu yıldırmadı. 1963-64 yılında başlayan ani çatışma sonucu, iki toplumlu ilişkilerin bozulmaması uğruna gizlenmekten vazgeçti. Şovenistlerin ve emperyalistlerin karşısında direnmeye açıkça devam etti.

Onlar bugün hayatta olmasalar da bu mücadelenin takipçileri olarak bizler, yılmadan bu yolda yürümeye devam edeceğiz. Tehditlere, baskılara, emperyalizme karşı direneceğiz; “Milliyetçiliğe ve şovenizme hayır!” diye haykıracağız. ☒

(1) İbrahim Aziz, Perde Aralığından, Peri Lihnon Afas Yayınları, 2011, Sayfa 23.

4 Haziran 1878: Kıbrıs İngilizlere kiralandı.

14 Nisan 1941: AKEL kuruldu.

17 Mayıs 1948: Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen işçilerin CMC'de ortak olarak sürdürdükleri 125 günlük grev sona erdi.

19 Mayıs 1948: Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu'nun günlük yayını EMEKÇİ yayınlanmaya başladı. Sahibi Ahmet Sadi Erkut olan gazete milliyetçi çevrelerden büyük tepkiler aldı.

17 Haziran 1954: AKEL Türk Bürosu kuruldu.

1 Nisan 1955: Faşist EOKA (Kıbrıs Savaşçıları Ulusal Örgütü) silahlı mücadeleye başladı.

26 Nisan 1956: TEK üyesi 23 Türk tutuklandı. Aynı gün Lefkoşa'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve İngiliz Sömürge İdaresi şehri dikenli tellerle ikiye böldü.

1 Mayıs 1958: Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen işçilerin son ortak 1 Mayıs'ı.

22 Mayıs 1958: PEO Türk Şubesi Başkanı Ahmet Sadi ve eşine başarısız süikast girişimi gerçekleştirildi.

24 Mayıs 1958: İnkılapçı Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Fazıl Önder faşistler tarafından öldürüldü.

29 Mayıs 1958: TEK yöneticisi Ahmet Yahya faşistler tarafından öldürüldü.

5 Haziran 1958: İnşaat İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Hasan Ali'ye faşistler tarafından süikast girişimi.

7 Haziran 1958: Lefkoşa'daki Türk Haberler Merkezi binasına bombalı saldırı gerçekleştirildi. Denктаş, saldırının siyasi tansiyonu yükseltmek maksadıyla “milliyetçiler” tarafından yapıldığını 1984 yılında itiraf etti.

12 Haziran 1958: Gönyeli'de İngiliz provakasyonu. 9 Kıbrıslı Elen, Kıbrıslı Türkler tarafından öldürüldü.

16 Haziran 1958: İlk ayır Türk Belediyesi Lefkoşa'da kuruldu. Yasal düzenleme sonradan İngiliz Sömürge İdaresi tarafından yapıldı.

30 Haziran 1958: Leymosunlu berber Ahmet İbrahim, Kıbrıslı Elenlerle ilişkisini kesmediği için faşistler tarafından öldürüldü.

22 Nisan 1962: Avukat Ayhan Hikmet ve Muzaffer Gürkan öldürüldü.

11 Nisan 1965: Sendikacı yazar Derviş Ali Kavazoğlu, yoldaşı Kostas Mişaulis ile bir pusuda öldürüldü.

21 Nisan 1971: Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi, Kıbrıs Türk Yönetimi oldu.

4 Nisan 1975: Emek-İş kuruldu.

19 Mayıs 1979: Denктаş ve Kiprianu Doruk Anlaşması imzalandı.

1 Mayıs 1980: Halk-Der'in “Bağımsız Kıbrıs Bütün Halklar Kardeşliği” sloganından rahatsız olan CTP revizyonizmi, 1 Mayıs alanına barikat kurdu. İki grup arasında çatışma yaşandı. Sonuçta Halk-Der sloganlarını atarak alana girdi.

Haziran 1981: Bağımsızlık Yolu isimli gazetenin 13. ve son sayısı yayınlandı.

5 Mayıs 1985: Kktc Anayasa oylaması yapıldı. Anayasa %70 oyla kabul edildi.

11 Nisan 1988: Kıbrıs Halk-Der kuruldu.

Mayıs 1988: “Seçenek Oluşturma Mücadelesinde Özgürlük” bildirgesi yayınlandı.

6 Mayıs 1990: TC kurumlarının seçimlere müdahaleleri sonucu CTP ve TKP meclisi boykot etti.

3 Nisan 1992: BM Genel Sekreteri Gali, Fikirler Dizisi'ni ortaya attı.

Nisan 1996: DAÜ'de başarısız bir ders ve kantin boykotu düzenlendi.

Haziran 1996: Bağımsız Gençlik Platformu tarafından çıkarılan ÇATI dergisinin ilk sayısı yayınlandı.

23 Nisan 2003: Sınır kapıları açıldı.

kütüp-ha!-ne?

ben okudum, pek hazettim

Zişan Cürcani
zishan_curcani@yahoo.com

"Timsahlarla aynı ırmakta yüzemezsiniz, vahşi bir ormana silahsız dalmazsınız, bir aslan karşı dağdan bile kükrese kaçarsınız. Ama yemyeşil bir kırdan uzanıp göğe bakarken rahat; çimlerden yavaş yavaş zerk edilen bir zehir varsa, savunmasızsınız. Belki masallarla mışıl mışıl uykuya dalarsınız. Derken günü gelir sorarsınız; bir ölü olan Pamuk Prenses'in öpülmesi neden bizi dehşete düşürmez? Yalnızca basit bir öpücük boğazındaki elmayı nasıl çıkarır? Yoksa ima edilen bir sarsılma mıdır?"

Masallar şüphesiz ki çoğumuzun çocukluk döneminde önemli bir yer tutar. "Pamuk Prenses", "Kırmızı Başlıklı Kız", "Kül Kedisi" ve daha nice çocukluk dönemimizden kalan ve etkilerini halen bugün dahi taşıdığımız masallar... Peki, hiç düşündük mü, sorguladık mı masallar aslında neyi anlatıyor? Verilmek istenen mesaj nedir diye hiç merak ettik mi? Melek Özlem Sezer, tüm bu soruları kendi kendine sormuş ve masalların arkasında gizlenenleri gözardı etmemek adına bir kitap yazmış... M. Ö. Sezer'in kadın çalışmaları ana bilim dalındaki tezinin kitaplaştırılmış hali olan Masallar ve Toplumsal Cinsiyet, okurlarına masallara dair farklı bir bakış açısı sunuyor. Bahsi geçen masalların ayrıca ek halinde sunulduğu kitap, toplam 192 sayfadan oluşuyor. Altı kısımdan oluşan çalışmada her kısım kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak masallardaki semboller analiz edilmiş ve aslında verilmek istenilen mesajlarla işlenen toplumsal cinsiyet rolleri titiz bir şekilde incelenmiş.

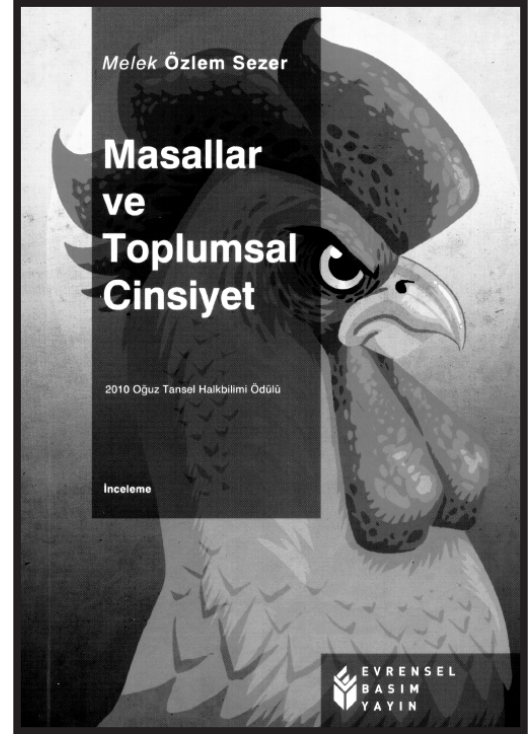
Çalışmanın esas konusu; klasik masalların, toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl biz farkında olmadan çocukluğumuzdan itibaren pekiştirilmeye başladığı üzerine temellenmiştir. Toplumsal kültürün bir ürünü olan, yaygınlaşmış klasik masallar, Sezer'in de vurguladığı gibi iktidarı sorgulayan değil; ona destek olan yapıtlardır... Sistemin yarattığı aşk ve aile ilişkilerini sağlamlaştırmak üzere kurgulanmış ve adeta verili düzenin desteklenmesi için araç haline getirilmişlerdir! Masalların, bugün hakim olan ataerki sistem içinden çıkmış olmasından ötürü verdiği mesajların ve içeriğinin mevcut olana

Masallar Ve Toplumsal Cinsiyet

hizmet etmesi şaşırtıcı değildir aslında. Alışlagelmişin dışında, iktidarı sorgulayan ve toplumsal cinsiyet rollerinin reddedildiği masalların ise genelde yaygınlaşmaması, ataerkinin devamı ve bundan çıkar sağlayan büyük bir kesimin rahtasız olmaması açısından önemlidir! Bu yüzdendir ki; verili düzene hizmet eden masallara daha çok sahip çıkılmış ve onlar kemiklemiştir.

Sıklıkla toplumsal cinsiyet rollerinin pekiştirildiği masallar; kadını bağımlı, sadık, uysal ve itaatkâr kılarken, erkek karakterlere de güçlü, bağımsız, kahraman/kurtarıcı rollerini biçiyor. Örneğin Pamuk Prenses gibi klasik masallardaki kadınlar; daima saf, masum ve güzeldirler... Ezilmesine (üvey annesi-kardeşleri tarafından), şiddet görmesine rağmen baş kaldırmayan, boyun eğen, içine düştüğü zorluklardan çıkabilmek için başkalarının yardımına muhtaç (yedi cüceler) ve hayatının değişmesi ise kurtarıcısına (erkek karaktere) bağlı karakterlerdir bu masallarda kurgulananlar. Çok masumdur bu masalların kadın karakterleri... Kalplerini her zaman "temiz tutmak", her koşulda fedakârlık yapmak ve itaat etmeyle yükümlüdürler. Sorgulamadan rollerini kabullendiği gözlenen bu kadınlar, adeta akıldan yoksun olarak lanse edilmektedirler. Bu yüzdendir ki; Pamuk Prenses -hayatı tehdit altındayken bile- ilk kez girdiği, tanımadığı yedi cücelerin evini temizleyip düzenler ya da Kül Kedisi üvey annesinin ona dayattığı, yapmak zorunda bıraktığı işleri karşı çıkmadan sessiz sedasız yapar. Okuyucusuna model olarak gösterilen bu kadın tipleri her zaman "en güzeldir" ve bu sayede yardım görür, ödüllendirilirler... Yazarın kitapta bahsettiği gibi; aslında ölü olan Pamuk Prenses'in öpülmesi nedeni prensin sevgisinden dolayı değil, prensesin güzelliğinden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda üvey annesinin görevlendirdiği, onu öldürmekle yükümlü cellât, Pamuk Prenses'in güzelliğinden o kadar çok etkilenir ki; bu güzelliğe "kıyamaz" ve onun canını bağışlar.

Masallardaki bağımlı kadın tipi iyi, saf ve güzel, haksızlığa uğrayan, zulüm gören ama haklarını aramaktan aciz, edilgen karakterlerken; bağımsız kadın tipi gerçek üstü varlıklar olan şeytan ve cadı gibi bedenlerde resmedilmiştir. Masallarda zeki, çekici, kendi ayakları üzerinde durabilen, herhangi bir erkeğin yardımına ihtiyaç duymayan kadın tipleri ise "femme fatale" olarak çıkar karşımıza... Sezer'in bahsettiği üzere; güzellik, zekâyla birleştiği zaman erkek

için korkutucudur, çünkü erkeklik güzellikle yetinmez aynı zamanda onun efendiliğini de ister. Bu nedenle bağımsız kadın tipi masallarda kötü üvey anneler ya da arzulanılan yaman dövüşçü, usta binici, erkeklere tepeden bakan" kadınlar olarak sunulur. Her iki durumda da erkeğin galip gelme durumu söz konusudur; üvey anne kötülüklerinin bedeli olarak erkek tarafından cezalandırılır, bağımsız kadın tipi ise alt edilerek adeta metamorfoz geçirip evcilleştirilip uysallaştırılır.

Masallarda pekiştirilen toplumsal cinsiyet rollerini irdleyen Sezer, bunun yanı sıra masalların "çift dilli" içeriğinden de bahsediyor. Bu çift dilliliği semboller aracılığıyla; masallar içerisindeki öğreti, bilinçaltımıza etki ederek biz farkında olmadan oraya yerleşiyor. Bu sembollerin erotik içeriği olduğunu ileri süren Sezer, bunu çeşitli masallarla örneklendirerek anlatıyor. Mesela Pamuk Prenses'teki camdan tabut bekâret zarını aynı zamanda seksüel alanı; öpüşme ise cinsel ilişkiyi sembolize ediyormuş... Pamuk Prenses'in boğazındaki elmayı çıkaran ise basit bir öpücükten çok cinsel ilişkinin verdiği sarsıntıyı...

Masallarda çocukluğumuzdan itibaren bilinçaltımıza işlenen bazı kodlar yetişkin hayatımızda da etkisini sürdürüyor. Özellikle öğretilen geleneksel/bağımlı kadın tipi karşısında, bağımsızlık arayan kadınlar bocalıyorlar... Bütün bunlara değinilen Masallar ve Toplumsal Cinsiyet, masalların sadece çocuklar üzerinde etkisini değil, erişkin hayatımızda bizde de yarattığı etkiyi sorgulamak adına mutlaka okunması gereken bir kitap...☑

Karanlık Bir Tiyatro Oyunu Deneyimi “Karanlık İşler”

Merter Refikoğlu
merter81@yahoo.com

Anlatmaya çalışacağım oyun kktc Devlet Tiyatroları'nın 2012 yılı içerisindeki ilk ve büyük ihtimalle son yetişkin oyunu “Karanlık İşler”. Kolay olmasa gerek ki koca bir yılda tek işleri tiyatro yapmak olan maaşlı devlet sanatçıları bir yıl içerisinde sadece bir oyun çıkarabiliyorlar. Oyunla ilk tanışıklığımız araba ile yol alırken karşıma çıkan oyun afişi ile oldu. Aklımdan geçen ilk cümle “gece kulüpleri de reklam vermeye mi başladı?” olsa da afişe yaklaştıkça, gördüğümün Devlet Tiyatrosu'nun oyun afişi olması ilk şokumu yaşadım. Fotoğraf gibi teknoloji ile uzaktan yakından ilgisi olmayan bir insanın bile rahatlıkla anlayacağı şekilde afişteki üç resim de farklı yerlerden alınıp afişe yapılandırılmış. Ayrıca afişte insana gece kulübü reklamı hissi veren yarı çıplak kadın fotoğrafı vardı. Bunu yapmaktaki amaçları da büyük ihtimalle izleyici sayısını artırmaktı ki bunda başarılı olduklarını yazının devamında öğreneceğiz.

Afişe yaşanan ilk şokun ardından, Devlet Tiyatrosu'nun bu yılki ilk ve büyük ihtimalle son yetişkin oyununun çok kısa süreliğine ve sadece Cuma akşamları sahneleneceği haberini aldım. Son yıllardaki çok kötü performanslarının ardından genelde boş salonlara oynayan Devlet Tiyatrosu'nun bu yıl kapalı gişe oynaması ve bilet bulabilmek için bile tanıdık aranması oyunu izleme isteğimi daha da artırdı. Bu yoğunluğun sebebi afişin “çarpıcı” özelliği miydi diye düşünmedim değil.

“Yine bir cuma toplantısından tiyatro için firar edilecek ve çeşitli karışık duygularla oyun izlenmeye gidilecektir.”

Evet, bilet ben de torpille buldum. Yıllardır bir tiyatro sahnesine sahip olmayan devletin Tiyatrosu'nun bu yılki durağı Atatürk Kültür Merkezi... Bilindiği gibi AKM'de yer alabilmek çok zordur ve bunun için “özel insan veya özel örgüt” olunması gerekmektedir. Eğer isminiz Baraka ise ve AKM'de etkinlik yapmak istiyorsanız şu anki yönetimle bu imkansızdır.

Oyunu izlemek için AKM'ye ulaşıldığı zaman kapıda görevli, bilet satan, yer gösteren aynı insan; Hakan Yozcu. Bilmeyenler için, Hakan Yozcu aynı zamanda oyunun yönetmeni ve Devlet Tiyatroları'nın müdürü... Burada akla gelen soru devletin bilet kesen, yer gösteren elemanlarını ödeyecek maddi gücü olmadığı mı yoksa parası ödenen memurların işlerini yapmadığı mıdır? Oyunun başlamasına yarım saat kala Hakan Yozcu tarafından içeri alınma

baskısı ve yer bulamama tehdidi ortamı biraz gerginleştirse de bir tiyatro oyunundayız ve mutluyuz. Oyunun başlama saati, bilet sayısı, salondaki koltuk sayısı belli olan bir etkinlikte bileti olan bir insanın yer bulamama sıkıntısı nasıl açıklanır bilemiyorum. Tehditlere kulak verip on beş dakika öncesinde yerlerimizi alsak da oyun protokolün tamamlanması için on beş dakika geç başlıyor. Bekleme süresince incelenen broşürden oyunun genelinde tam on dört görevli ve yedi oyuncunun görev alacağını öğrenmemiz oyunla ilgili merakımızı doruk noktasına ulaştırıyor. Teknik ekip; oyunun hazırlık dönemi, oyununun oynandığı süre ve sonrasında eminim ki çok büyük emek harcamıştır ancak pek fazla ışık efekti olmayan bu oyunda afişte yer alan üç ışıkçının ne iş yaptıklarını hala merakla düşünmekteyim.

Oyunun başlaması ile yaşanan diğer şok oyundaki konuşmaların İngilizce'den Türkçe'ye direkt çeviri gibi olmasıydı. Oyunda kullanılan dil bizim kullandığımız Türkçe kelimelerden çok uzakta, direkt olarak İngilizce'den çeviri gibi olduğundan kulağı tırmalıyıcı bir hal alıyordu. Bunun üstüne oyun içerisinde gerekli gereksiz pek çok yerde kullanılan bel altı espriler oyunun seviyesini daha da düşürüyordu (oyunu izleyen çok fazla çocuk vardı ve oyunda yaş sınırlaması yoktu). Ancak en üzücü nokta ise bu esprilere salondaki izleyicilerin büyük çoğunluğunun gülmesi ve ayakta alkışlamasıdır. Olayın bir başka trajikomik boyutu ise oyunda geçen bazı kaçakçılık sahnelerinin “komik” bir şekilde sahneye aktarıldığı süresince, seyirciler

arasında yer alan puro kaçakçılığı yaptığı gerekçesi ile hakkında dava açılan Zorlu Töre'nin katıla katıla gülmesi ve elleri koparcasına alkışlamasıdır. Kendisini anımsatan her sahneden sonra dönüp baktığım zaman hep aynı sahne ile karşılaştım. Oyundan çıkarken beni en fazla düşündüren ve neredeyse beni sinirden ağlama noktasına getiren konu ise; bana göre oyunun bu kadar olumsuzluğuna rağmen, seyircilerin büyük kısmının oyunu ayakta alkışlaması, salonu doldurması ve oyundan aldığı mutlu yüz ifadesi ile salondan ayrılması idi. Ülkede özveri ile emek harcayan onca amatör tiyatro, izleyici bulmakta zorlanırken karşılaştığım bu durum beni başka başka düşüncelere itti.

Yazının sonuna yaklaşırken, bu kadar eleştirinin üstüne bir de övgü; Devlet Tiyatrosu bu oyununda sadece profesyonel oyuncu oymatma geleneğini bozup amatör oyunculara da şans vermiştir. Bu amatör oyuncuların nasıl seçildiklerini bilmiyorum, ancak oyunculardan birinin soyisinin Töre olması kafamda bazı düşünceler uyandırsa da genel anlamda amatör oyuncuların da tiyatrodaki yer almaları her şeye rağmen olumludur.

Başından sonuna vakit kaybı olduğunu düşündüğüm bu oyun hakkında bir şeyler karalamadan rahatlayamacağımı düşündüm ve biraz olsun rahatladım. Kesinlikle bir saniyenizi bile harcamamanızı tavsiye ettiğim bir oyun. Ülkemizde daha çok kaliteli ve farklı tarzlarda oyunlar izlemek dilekleri ile.☑

Sanatçı Yıltan Taşcı ile “Hastalığın Çocuğu Neymiş” Üzerine...

Halil Karapaşaoğlu
ruhsalkorku@yahoo.com

H: Kitabın ismi “Hastalığın Çocuğu Neymiş” Yücel Köseoğlu'na ait bir anekdottan alınmış kitabın ismi. O anekdotta da Yücel Hoca sinirlenip, ayağını sandalyeye vurarak, kırıyor. “Sanat ciddi bir iştir!” diyor. Kitabın ismi neden “Hastalığın Çocuğu Neymiş?” oluyor? Bu Yücel Hoca'nın yaptığı göndermeye yönelik başka bir gönderme mi?

Y: Kitabın ismi önceleri “Sanatçılarımızdan Anektodlar” olarak düşünülmüştü; ancak Kalkedon Genel Yayın Yönetmeni Hakan Tanıttıran, kitabın içindeki anekdotlardan birini kitaba isim olarak seçmemizi önerdi. Bunun üzerine kitabı yayına hazırlayan sevgili dostum Münür Rahvancıoğlu ile birlikte iki anektodun başlığını isim olarak belirledik. Birincisi “Tiyatrohane”, ikincisi “Hastalığın Çocuğu Neymiş?”. İkincisinde karar kıldık. Aslında cümlelerin doğrusu gramatik olarak, “Çocuğun hastalığı neymiş?”tir. “Hastalığın Çocuğu Neymiş?” bozuk cümle olduğundan okurların ilgisini çekebilir diye düşündüm.

Kitapta 1950'lerden günümüze toplumun bir panoraması çiziliyor. “Çocuk” burada mecazî anlamdadır ve geleceği, genç nesilleri ya da yeni toplumu simgelemektedir. “Hastalığın Çocuğu” derken de toplumun hastalıklı hâline belki de geleceğine bir gönderme vardır. Bana bu anektodu Mustafa Akıncı anlatmıştı. Anektodtaki “Sanat ciddi bir iştir.” Cümlesini çok beğenmişim. Hem sanatçılarımız tarafından hem de bizi yönettiğini sananlar tarafından düşünülmemelidir.

H: “Hastalığın Çocuğu Neymiş?” isimli kitabınız, Kıbrıslı Türk Edebiyatı'nda anektodların toplandığı bir ilk kitap niteliğinde. Sancaktar'dan tutun da, cumhurbaşkanına, siyasîlere kadar birçok kişi ve kuruma eleştiriler var. Özellikle son zamanlarda Kıbrıslı Türk Edebiyatı'nda eleştiren, sorgulayan metinler görmek çok zor. Sizin bu kitabınızla mevcut bu duruma karşı bir tepkiniz olduğunu söylemek mümkün mü? Kitabın çıkış nedeniyle sizin var oluş kaygılarınız arasında ne gibi bir bağ vardır?

Y: Çok güzel bir soru sordunuz. 1981'den 2011' edek 30 yıl boyunca sanatçılarımızdan derlediğim bu anektodları sürerduruma bir tepki olarak

yayınladım. Örneğin, okuyucunun mevki sahibi olup da bilgi sahibi olamamış, sanata değer vermeyen kültürsüz yöneticileri bilmesini istedim.

Kıbrıslı Türk Edebiyatında eleştiri az da olsa vardır. Eleştirel metinleri daha çok gazete ve dergilerimizde görüyoruz. Bunlar da, ne yazık ki, çok kalıcı olmuyor. Kitapta var olan anektodlar, eleştirel metinler olduğundan bunların bir kitapta toplanması, toplumsal bellek anlamında kayıt altına alınması demektir. Kitapta yer alan eleştiriler benim kendi düşüncelerimin de bir parçasıdır. Kitabı okuyan birçok kişi, politikacıların bu şekilde, içler acısı bir durumda olmalarına çok şaşırdı. Toplumu yönettiğini sanan insanlar, kitapla birlikte bir şekilde sorgulandı. Bu kitap resmî tarihin karşısında alternatif oluşturması anlamında da önemlidir. Örneğin, resmi tarih hiçbir zaman Lefkoşa Belediye Tiyatrosu'nun nasıl kurulduğunu anlatmaz. **Yaşar Ersoy, Erol Refikoğlu, Işın Cem, Osman Alkaş “Vatandaş”** oyununun sahnelenmesinden sonra, 1981'de Devlet Tiyatrosu'ndan atıldılar. Bundan dolayı da Lefkoşa Belediye Tiyatrosu'nu kurdular.

İkinci soruna değinecek olursam, kendi varoluş kaygılarımla, kitabın çıkışı arasında mutlaka bir bağ vardır. Sanatçılarımız varoluşlarını toplum içinde kanıtlayamadılar. Gerek kendilerinden kaynaklı, gerek toplumdan kaynaklı nedenlerden dolayı... Bu vesileyle, hem sanatçılarımızı tanıtmaya hem de onların sorunlarını aktarmaya çalıştım. Bu kitap, resmî tarihin karşısında, alternatif, mütevazı sözlü bir tarih çalışması olarak da değerlendirilebilir.

H: Sanatçılarımız bu ilk kitaba yazılı ya da görsel basında yeterli ilgiyi gösterdi mi?

Y: Evet, sanatçılarımız yazılı ve görsel basında, kitaba yeterli ilgiyi

gösterdiler. Oya Akın, Filiz Besim, Neriman Cahit ve Ahmet Tolgay kendi gazete köşelerinde kitapla ilgili kritik yaptılar. Kendilerine çok teşekkür ediyorum. Görsel basında ise Serkan Soyalan Genç TV'de, Mesut Günsev Ada TV'de, Hakan Çakmak BRT'de ve Ali Baturay da Kıbrıs TV'de beni programlarına konuk ederek kitabı izleyicilere tanıtmaya çalıştılar. Onlara da çok teşekkür ediyorum.

Toplumumuzdaki en büyük eksikliklerinden biri de eleştirmen eksikliğidir. Müzikte, edebiyatta, tiyatrodaki, plastik sanatlarda ciddi anlamda eleştiri yapan yazarlarımız pek yoktur. Ümit İnatçı hariç... Ümit İnatçı'nın hakkını yememek lazım. Ümit çok iyi bir eleştirmendir.

Kitapla ilgili daha ayrıntılı eleştiriler alsaydım çok memnun olurum.

H: Kitabın içinde, politikacıların cehaletini ortaya koyan birçok anektod var. Dr. Arif Albayrak'ın, Yaşar Ersoy'un, Tevfik İleri'nin anektodları çarpıcı olanlardan bazıları... Sanatçı ve bürokrasi arasında akıl almaz bir dil uyuşmazlığı, tabiri caizse bürokratların kültürel anlamda yozlaşmışlığı ve cahilliği söz konusu. Buna rağmen sizce neden sanatçılar sergi açılışlarında, kitap

tanıtımlarında politikacıları tanıtımlara ve açılışlara çağırıyor? Neden hâlâ sanatçı, siyasetin çirkefliliği içinde var olmaya çalışıyor? Siyasetle, rejimle hesaplaşan, cepheleşen bir sanatçı geleneğine neden sahip değiliz?

Y: Benim son fotoğraf sergimi Kıbrıslı Elen sanatçı Adamos Katsantonis açmıştı. Maalesef bazı resim ve fotoğraf sanatçılarımız kendi resimlerini satmak için siyasileri sergi açılışlarına davet ediyorlar. Cumhurbaşkanı ve diğer bakanlar, bu resimlere para vererek (kendi ceplerinden değil tabii, devletin daha doğrusu bizim cebimizden para vererek) satın alıyorlar. Bazı sanatçılarımız ne yazık ki eserlerini satabilmek için siyasilere kendini kurban ediyor. Bunun yanında, doğrudan doğruya ekmek parasını sanattan kazanan sanatçımız da pek yok.

İkinci soruna cevap verecek olursam... Rejimle hesaplaşan sanatçı geleneğine sahip olamayışımızın nedeni, Kıbrıslı Türklerin tarihsel süreç içinde geçirdiği evrelerdir. Bir toplum düşünün ki, 1960'a kadar İngiliz döneminde, 1960-1963 yıllarında bir cumhuriyet şemsiyesi altında, 1963-1969 dönemlerinde gettolarda yaşadı. 1974'te yine savaş çıktı ve 1974'ten 2003'e kadar tam bir mandıra düzeninde yaşadı insanımız. 2003'ten sonra da mandıra düzeninde yaşıyoruz; ama ülkenin diğer yarısına en azından geçebiliyoruz. Böyle bir toplum, kolay kolay direnen, hesaplaşan sanatçı yetiştiremez. Bizim yaşadığımız kimliksizlik, sanatçılarımızın pasifize olmasının en büyük nedenidir.

H: Hasan Çakmak hiç şiir yazmamasına rağmen program yapımcıları tarafından en önemli şairlerden biri sayılıyor. İngiliz Okulu ile ilgili kitabınız çıktığında program yapımcıları tarafından sizin karşınızda İngiliz Okulu'nun İngiltere'de olduğu söyleniyor. Medya, özellikle kültür sanat programlarını yapan ve sunan kültür sanatla ilişkisi olmayan insanlarla dolu. Sizce sanatçı meydanı boş bırakmıyor mu? Medyanın içindeki bu kirlenmişliğin sebepleri nelerdir?

Y: Medyanın içindeki kirlenmişliğin nedeni, ucuz emektir. Hatta emeksizliktir. Sanatçılarımızın bazıları televizyonlarımızda kültür-sanat programları yapmaya çalışıyorlar; ama bu programlar uzun süreli olmuyor. Örneğin, birkaç yıl önce dostum Bülent Fevzioğlu, bir kanalımızda hiçbir ücret almadan program yapıyordu. Mağusa'dan Lefkoşa'ya geliyordu programını yapmak için. Kanal sahibinden benzin parası istedi. Kendisine benzin parası bile verilmedi. Programını durdurmak zorunda kaldı.

Türkiye'den gelen, diksiyonu biraz iyi

olan kişilere üç kuruş karşılığında programlar yaptırılıyor. Dolayısıyla sorunuzda belirttiğiniz traji komik olaylar yaşanıyor. Medya patronlarının daha fazla para kazanma hırından dolayı niteliğin hiçbir önemi yok. Birkaç kaliteli kültür sanat programı olsa da, onlar da denetim altındadır. Devlet kanalında sansür var. Özel kanalda da patrona bağlısın. Medya, tüccarların elindedir.

H: 1 Eylül Barış gününe ait anekdotunuz sanırım memleketimin sol örgütlerine yönelik bir tavır niteliğindedir. Türkiye'den getirilen müzisyenlere astronomik rakamlar ödenirken, sizin ücretsiz çıkmanız talep ediliyor. Asıl sorun para değil tabii ki, paranın miktarı sanatçıya verilen değer karşılaştırmasını ortaya çıkarıyor. Yani Türkiye'den getirilen sanatçı, adalı sanatçıdan daha kaliteliymiş gibi aktarılıyor. Burada yaratılmış rejimin, ABD'nin taşeronu işgalci TC devleti tarafından yaratıldığı apaçık ortadadır. Bu rejime karşı çıktığınızı iddia eden sendikalar, partiler de adalı sanatçıya bu şekilde bir davranışta bulunarak rejimin bir parçası oluyorlar. Adalı sanatçımıza demokratik kitle örgütleri bile gerekli önemi vermiyor. Rejimin yarattığı ideolojik hegemonya yaşam alanımızın her yerine nüfuz etmiştir. Sizce, sanatçımız da kendisine giydirilen bu ikinci sınıf olma hâlini kanıksamış değil midir? Sanatçı, bu zihniyet karşısında nasıl bir duruş sergilemelidir?

Y: Sözkonusu durumun bu hâlde olması sanatçının suçudur. Sanatçı, bu duruma karşı eylemsel olarak tepkisini ortaya koymalıdır. Verilen tepkiler söylemsel olarak kaldığı sürece, mevcut durum kanıksanmış demektir. Dr. Arif

Albayrak bir sanatçıdır. Milletvekili olarak, meclistedir. İlk önceleri kendisinden beklentilerimiz olmuştur. Sanatçıların daha iyi koşullarda çalışması için bir şey yap(a)mamıştır. Sanatçılarımız pasifize olmuştur. Sanatçılarımızın büyük bir çoğunluğu rejime karşı çıkmamıştır. Bu durumdaki sanatçının sitem etmeye de hakkı yoktur. Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki müzisyenlerin sendikası vardır. Örneğin Hilton'da müzik yapan sanatçıların sendikal hakları vardır ve sendika tarafından bu hakları korunmaktadır. Bizde ise bırakın sendikalaşmayı, dernek çatısı altında bile doğru dürüst örgütlenememiştir sanatçılarımız.

H: Gerek Ümit İnacı ile kitapta da yer verdiğiniz diyalogunuz, gerekse Gürgeç Korkmazel'in sergide yanınıza gelip söyledikleri düşündürücüdür. Sanatın bütünleştirici, devrimci bir ruhu var. Bunun yanında sanatçılarımız kendileri bir araya gelemiyor. Bunun nedeni nedir?

Y: Sanatçılarımızın bir araya gelememesinin nedenlerinin başında, bireysel anlamda kıskançlık, çekememezlik gelir. Sanatçılarımız ayrıca böl ve yönet politikasının, sistemin de kurbanlarıdır.

Genelleme de yapmak istemiyorum. Sanatın devrimci ruhuna haiz sanatçılarımız da vardır ve mücadelelerini sürdürmektedirler.

Doğada ve tarihte belirleyici olan süreçler, kendi içlerindeki karşıtlıkla oluştuğuna göre bu durum sonsuza dek süremez. Bu tarihsel süreçten geçmemiz gerekmektedir.

H: Sizce gerek sanatçıların, gerek siyasilerin durumunu en iyi bu kitap mı yansıtır?

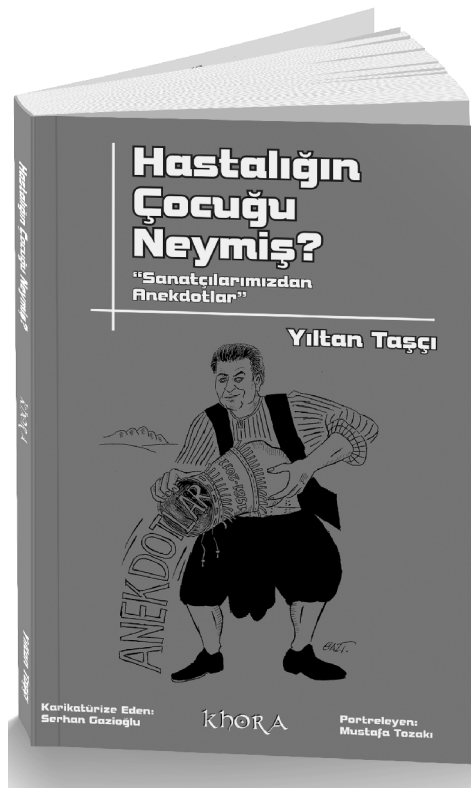
Y: Türü farklı olsa da aklıma şu anda Şener Levent'in "Sevgili Rauf" kitabı geldi. Evet, orada da siyasilerin durumunu eleştirel bir bakış açısıyla irdeleme var.

"Hastalığın Çocuğu Neymiş?" kitabımda hem sanatçıların hem de siyasilerin durumu değerlendiriliyor. Sanırım bu kadar kapsamlı ve geniş bir çerçevede yapılan ilk çalışma "Hastalığın Çocuğu Neymiş?"tir. En iyi bu kitap mı yansıtır? Bu sorunuza eleştirmenler yanıt versin.

H: Son olarak ne söylemek istersiniz?

Y: Sanatçılarımız söylemlerini eyleme de dönüştürmek zorundadırlar. Rejime başkaldırmalıdır.

Örneğin, benim şu sıralar sürekli olarak aklımdan geçirdiğim bir eylem var: Vereceğim bir konserde, konser salonunda siyasilerin arka koltuklarda, sanatçılarınsa ön koltuklarda oturduğu bir konser vermek...☒

FEMİNİST İZ

Sömürülen Emek, Tanınmayan Hak

8 Mart 1857'de hakları için greve çıkan 40.000 kadından, "sebebi belli olmayan" bir yangın sonucunda 129 kadının hayatını kaybetmesinin üstünden tam 155 yıl geçti. 155 8 Mart. Geçen bunca yılda kazanılmış hakları da oldu kadınların, kazanıldığını sandıkları da. "Sol" hükümetlerce Sosyal Güven(siz)lik Yasası ile emeklilik yaşları da artırıldı, yıpranma payı da kaldırıldı. Sağ hükümetlerin erkek bakanları, ev işlerinin kadının görevi olduğu varsayımıyla, kadınların hiçbir iş yapmadıklarını söyledi, "kadın" bakanları tarafındansa yok sayıldılar. Ama susmuyor kadınlar. Tüm bunlara karşı sesini yükseltiyor. Geri durmuyor bunları yapan hükümetlere ve o hükümetlerin bu duruma göz yuman "kadın kollarına" karşı.

8 Mart; Dünya "Emekçi" Kadınlar günüdür bizce. Çünkü kadın emeği hala yok sayılıyor, hala sömürülüyor. Ev içindeki emekleri görünmez sayılan kadınlar, iş yaşamında katmerli bir sömürüye maruz kalıyor. Kadınlar, toplumsal cinsiyet rollerinin üzerlerine yapıştırdığı bakıcılık, temizlik vb. hizmetleri sunmakla yükümlü kılınıyor. Çalışmak istediklerinde ya bu alanlarda ya da erkeklerle aynı işlerde daha düşük ücretle işe alınıyor.

Üstelik, kadınlara şirketlerinin üst kademelerinde yer vermeyen kadın yöneticiler, kadın haklarına zarar verecek önerilere onay veren kadın milletvekilleri, hepsinin üstünde bazı ülkelerde yüzyıllarca süren mücadele sonunda kazanmış olduğu hakları iade etme hevesinde olan kadınlar da var! Kadınların mücadelesinin anlamını ve birleştirici yanını, emeğin mücadelesinden ayrı gören ve sistemi sorgulamayan bir "cinsiyet eşitliği" algısıyla içini boşaltmaya çalışanlar da var. Kadınların özgürleşmesi ancak kadın emeğinin görünür, eşit ve özgür kılınmasıyla mümkün olacaktır. Bu yüzden 8 Mart Emekçi kadınların günüdür.

Kapitalizmin devamı için gerekli olan yeniden üretim denen işlerden; çocuk, ev, koca, hasta ve yaşlı bakımından kadınların

sorumlu tutulması, kadınların iş yaşamına katılımını da önemli ölçüde etkiliyor. Nitekim ekonomik özerklik arayışı içinde kadınlar, bakıcılık işlerini ve ücretli işi yürütmeye hazır olmak için daima bir yolunu bulup zamanlarını düzenliyorlar. Bu nedenle çoğunlukla, çocuklarını okuldan alma, bakıma muhtaç olanlarla ilgilenme vb. için kendilerine gerekli esnekliği tanıyan yarı-zamanlı ya da kayıt dışı işlere mahkum ediliyorlar. Neoliberal dönemin getirisini olan

Kadınların gelişmesi, onların özgürlüğü, bağımsızlığı kendilerinden ve kendileri aracılığıyla gelmeli. Öncelikle kendilerini seks metası olarak değil bir kişilik olarak değerlendirecek gelecektir. İkincisi, bedenleri üzerinde herhangi başka birinin hakkını reddederek; tanrının, devletin, toplumun, kocanın, ailenin kölesi olmayı reddederek. Kendini kamu fikrinin korkularından ve küçük görölme korkusundan kurtararak. Hayatını daha kolay ancak daha derin ve zengin kılarak.

Emma Goldman, Kadınların Oy Hakkı, 1914

sosyal güvencesi olmadan, ev işlerini ve bakım hizmetini aksatmadan, istihdamı öngörüyor. Evde çalıştıkları sürece görünmeyen emekleri görünmeyen sömürüye maruz kalıyor. Güvencesiz iş ortamlarında çalışıyorlar. Sendikalaşma gibi bir durumsa, söz konusu bile olamıyor.

Evlerinden çıkıp özel sektörde veya

Gelsin baba, gelsin koca, gelsin polis, gelsin patron, gelsin devlet, gelsin cop, İNADINA İSYAN, İNADINA İSYAN, İNADINA ÖZGÜRLÜK.

"esnek çalışma" bunun örneklerinden biridir. Kadınlara parça başı işler teklif edilip evde hem çalışıp hem de ev işleri, çocuk bakımı gibi "görevlerinden" geri kalmaması sunuluyor. Bir yandan örgü-dikiş, temizlik, evde bakım gibi ev içi işlerde çalışıp para kazanması, dolayısı ile de ev düzenini devam ettirmesi bekleniyor.

1990 sonralarında işgücü göçlerinde kadın işgücü oranı da giderek artıyor. Emek değersizleştiriliyor ve kadın emeği erkek emeğinden daha düşük değere ücretlendiriliyor. Çalışma izinleri alınmıyor; narenciye gibi sektörler içinse mevsimlik çalışma izni alınıyor. Kadınlar daha çok ev içerisinde, değişen mekanlarda çalıştıkları için çalışma izinsiz çalışmaya maruz kalıyorlar. Ya da mevsimlik çalıştırılacaklarından turist vizesi ile giriş yapıp 6 ay boyunca çalışabilecekleri her türlü, günlük veya dönemsel işlerde çalışmaya mecbur kalıyorlar. Kayıt dışı olduklarından zaten sigortaları da olmuyor.

Kısacası kadının iş güvencesi ve

kamuda çalışan kadınlar da var (ki onları da eve döndüklerinde ev hizmetleri bekliyor olacak). Ancak çalışma koşulları erkeklerle eşit olmuyor. Aynı kademede çalışıp daha düşük maaş alıyorlar. Üst düzey yöneticilik konumlarına yükselemiyorlar. İzin almaları çok kolay olamıyor. Hamilelik ve doğum izinlerini kullanamıyorlar, kullandıkları zaman maaşlarından kesiliyor. Patronlar tarafından baskı görüyorlar. Kadınlıkları kullanılıyor. Taciz ediliyorlar. Üstelik tüm bunlara maruz kalırlarken, yarınını görememek korkusuyla, çocuklarının gelecek kaygısıyla tüm bunlara boyun eğebiliyorlar.

Bütün kadınların ekonomik özerkliğe sahip olması için emeğin -bütün biçimleriyle- tanındığı ve değerinin bilindiği bir toplum yaratmak zorundayız. İnsanların emeklerinin karşılıklarını alabilmeleri için birbirinden ayrılması gereken özellikleri yok.

Emeğin karşılığı verilirken düşünülmesi gereken şey çok basit; insan. Kadın, erkek, eşcinsel farketmeden, insan. Emek ayrımı yapmadan, eşit işe eşit ücret. Örgütlü, sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları. İnsanca yaşama hakkı. ☒

“Ne yazık ki bazı kadınlar ortada aranacak hakları olduğunun farkında bile değiller”

Çalışma yaşamına katılmak, toplumsal üretimin doğrudan bir öznesi olmak, kadınların özgürleşmesi yönünde önemli bir adım. Ancak toplumsal cinsiyet rollerinin kadının aleyhine işlemesi sebebiyle, bu özgürleşmenin bedeli ailenin bakımı ve ev işlerinin yükünün daha ağır hissedilmesi ile ödeniyor. Buna rağmen özellikle genç kadınlar çalışmayı tercih ederek hem emeğinin hakkını talep ediyor hem de cinsiyete dayalı eşitsiz işbölümünü sorguluyor. Bu sayımızda iş hayatına yeni atılmış olan genç arkadaşımız Duygu Arman ile kadın hakları üzerine bir söyleşi yaptık..

1. Toplumsal cinsiyet eşitliği size ne ifade eder?

Kadın ve erkeğin belli başlı sorumlulukları “görev” gibi algılamamaları, aile içinde sorumlulukların beraberce paylaşılması ve kadının işlerken aynı anda evdeki görevleri de aktif olarak üstlenmesinin normal karşılanmaması gerektiğini ifade eder.

2. Kadınların toplumsal yaşamdaki yeri size olması gerektiği gibi mi?

Özellikle ülkemizde, kadının toplumsal yaşamdaki yeri olması gerektiğinden çok gerilerdedir. Örneğin, toplumuz kadının yaşadığı bir tecavüz haberini bile okurken yorumların kadının, bulunduğu yere ve zamana göre değerlendirilerek mağdurun o konumda bulunmasını yargılamaları ve kişinin ne olursa olsun böyle bir saldırıyı hak etmediğini göz ardı etmeleri beni rahatsız etmektedir.

3. Ev emeği denince aklınıza ne gelir?

Bence ev emeği, ev kadınlarının günlük yapılan temizlik, çocuk bakımı ve yemek pişirme gibi işleri yürütmesidir.

4. Maalesef görüyoruz ki, toplumumuzda ve birçok yerde, bu ev emeği kadınlarımızın sırtına yüklenmektedir. Sizce evde çalışan kadınların sosyal hakları olmalı mıdır?

İlk önce kadınların geçerli bir sebebi ya da engeli olmadığı sürece kamusal alanda çalışmayı ev hanımlığını seçmelerine ve evlendikleri erkeğin ona bakmakla mükellef olduğunu düşünmelerine karşıyım. Fakat, bazı gelenek ve göreneklerden dolayı küçük yaşta evlendirilip, doğduğundan itibaren onu ev hanımı olmaya zorlayan gerici toplumlarda emek sarf ettikleri alanlarda sosyal haklarının olması gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca sosyal güvencenin getireceği ekonomik koşulların, erkek egemen sistemin sömürsünü de büyük oranda azaltacağına inanıyorum.

5. Kadınların çalışma yaşamındaki hakları sizce yeterli mi?

Kesinlikle değildir. Günümüzde kamusal alanda çalışan hamile kadınlar işten kovulmakla tehdit edilmektedir. Vergi

hesaplamalarında erkek eş indirimi alırken kadının almaması, toplumumuzda erkeğin kadına bakmakla yükümlü olduğunu ve kadına bu evlilikte hiçbir yük olmadığı algısını yaratmaktadır. Bu algıdan dolayı cinsiyete bağlı ödenek şekilleri, yapılan iş her ne kadar aynı olsa da kadının emeğini küçümseyip, erkeğinkini yücelterek eşit işe eşit ücret hakkını ortadan kaldırmaktadır.

6. Sizce kadınlar haklarını arayabiliyorlar mı?

Ne yazık ki toplumumuzda bu algı o kadar benimsenmiştir ki, bazı kadınlar ortada aranacak hakları olduğunun farkında bile değiller. Farkında olanlar ise ezilmekten utanç duyup sessiz kalmayı tercih ediyorlar.

7. Son olarak kadınlar haklarını arama alanında nasıl mücadele etmelidir?

Örneğin, bir erkeğin ev işlerini paylaşmasını ve sorumluluklarını üstlendiğini gördükleri zaman, özellikle kadınların, “acaba karısı bütün gün evde ne yapıyor” diye yorumlamaları, ezildikleri alanları normalleştirmek yerine, iş bölümünün olması gereken olduğunu benimsemeleri gerekmektedir. Yani kadınların mücadele etmeden önce haklarının ne olduğunu anlamaları şarttır. Aynı zamanda birlikte hareket etmenin önemi de göz ardı edilmemelidir. Kadınlar bu mücadelede birlikte hareket etmelidirler.

Teşekkür ederiz.☒

**MEDYAYI
LİYORUZ**

Başımızın Belası: Reklamlar

Ağır bir iş temposuyla geçen günün akşamında eve gelip ayaklarımı uzatıp biraz kitap, dergi okuyup sonra belki de günün stresini atmak, kafa dağıtmak için televizyonun karşısına kurulum. Bu arada akşam yemeği hazır, mutfak alışverişi tamam, ütü yapılmış, çamaşırlar yıkanmış, ev tertemiz. Haaa, büyük oğlanın kıyafetleri hazır, küçük kızın ödevleri yaptırılmış.

Acaba bu akşam KTHY çadırına mı gitsem? Yoksa özelleştirilmeye çalışılan elektrik kurumundaki arkadaşlara destek için oraya mı uğrasam? Ya da acaba işyerindeki temizlik işleri taşeron firmaya verildiğinden ötürü maaşı düşüp hakları geriletilen Fatma Abla için neler yapabileceğimizi konuşmak üzere iş arkadaşlarımla bir toplantı mı ayarlasam? Ne çok yapılması gereken şey var!!!

Tam bunları düşünürken, bir taraftan da elimde televizyon kumandası kanalı değiştirdim. Veee karşıma kim mi çıkıyor?

Tabi ki Ayşe Teyze! Bana kocam ve çocuklarım için nasıl daha beyaz çamaşır yıkayabileceğimi anlatıyor ve “şşştttt uyanın! Ne işin var senin KTHY çadırında? Beyazlaşması gereken çamaşırlar seni bekliyor” diyor. O bitiyor, Persil reklamından fırlayan “Çocuklar Duymasın'ın” annesi Meltem “elektrik kurumunu falan boşver; sana hem ekonomik hem de temiz, mis kokulu çamaşırların sırrını veriyorum” diyor. Ona cevap vermeye çalışırken fırından çıkan nar gibi kızarmış Şen Piliç tavuğu “Fatma Ablanın işiyle uğraşacağına çocukların, kocan aç kalk onlara yemek pişir” derken Barilla makarna yemek pişirirken harcadığım zamanı hesaba katmamı, çocuklarımı da ihmal etmemem gerektiğini söylüyor. Tabii misafirleri de unutmamalı. O kalabalık, “mutlu aile” sofralarının vazgeçilmez Coca Cola herkes masada mutlu mutlu sohbetler edip gülüşürken serviste kusur etmememi

hatırlatıyor. Tam çıldırmak üzereyim ki Nesfit reklamından yankılanan ses “şşttt sen kilo mu aldın?” “Fazlalıkların çıkmış!” “Hemen Nesfit programına başlmalısın” diyor ve “en önemli ve asli görevlerinden biri olan güzel ve zayıf görünmeyi nasıl ihmal edersin?” diye azarlıyor...

Uyan diyor tekrar Ayşe Teyze. Gözümü açıyorum ve gerçek dünyaya hoşgeldiniz... Akşam yemeği hazırlanmalı, çamaşırlar yıkanıp ütülenmeli, çocukların kıyafetleri hazırlanıp ödevleri yaptırılmalı; ve tüm bunların yanında bakımlı ve güzel de olmalı. Off hadi ordan be yeter!!! Uyanacak olan ben değil sensin Ayşe Teyze. Ataerki sistem kapitalizmle birleşerek elindeki tüm araçları ile saldırmaya devam ediyor. Tabi ki reklamlar da bunun en güzel örneği. Bizlerse tüm gücümüzle direnmeye ve bu sistemi değiştirmeye devam ediyoruz, edeceğiz.☒

“Kürt” sen Potansiyel Suçlusundur!

Aysu Diren
ay-su_diren@hotmail.com
Şerife Ruso
serife_ruso@hotmail.com

Türkiye’de yıllardır süregelen ve “Kürt sorunu” olarak adlandırılan konunun sorundan ziyade insan haklarının Türkiye’deki yetersizliğinden ve hak arayan insanların yıllardır hükümetler tarafından ezilmesinden kaynaklandığı ön plana çıkmaktadır. Türkiye, AKP hükümeti emrinden cop ve kalkan devletidir. Bu cop ve kalkan devletin altında baş kaldıramayan, baş kaldırdıkları için susturulan ve hapse atılan bir halk vardır. Fakat bu halk AKP faşizminin getirdiği susturmalara boyun eğmiyor ve mücadelesine devam ediyor. Yıllardır haksızlığa uğrayan, istenmeyen, insanların gözünde “terörist” muamelesi gören ve Kürt oldukları için ezilen bu halk, yine ezilmeye, dışlanmaya ve haksızlığa uğramaya devam ediyor. Kürt halkının hak arayışının AKP hükümetince “sorun” olarak adlandırılması ne yazık ki Türkiye’deki faşizmin insanlar üzerindeki acımasız etkilerinden sadece biri. Kürt kökenli köşe yazarlarına ve gazetecilere hapis cezası verildi. Neden? Çünkü onlar haklarını savundu, “düşünce özgürlükleri” olduğu için kendi düşüncelerini ifade ettiler. Fakat “düşünce özgürlükleri”, “kendini ifade edebilme özgürlükleri” olmasına rağmen bunları yapmaları suç sayılıyor, üstüne üstük bir de hapis cezası alıyorlar. Türkiye’de sadece köşe yazarları, gazeteciler, aydınlar değil öğrenciler de hapisanelerde. Bu cop ve kalkan devleti Kıbrıs’ta da Kürt öğrencileri rahat bırakmıyor YDU’de yaşanan olaylar buna örnektir. Uludere’de yaşanan olayı protesto ettikleri için yirmiyeye yakın Kürt üniversite öğrencisinin eğitimi durdurulup devlet tarafından sınır dışı edildiler. Türkiye’de üniversiteli öğrencilerden biri “dergi çıkartmaya teşebbüs” ettiği için hapiste. Türkiye, dergilerin ve kitapların “bomba” ile kıyaslandığı bir ülke şu dönemlerde. Bir de sadece düşüncelerini ifade ettikleri için değil, dış görünüşlerinden dolayı; sırf Kürtlere özgü olan puşiyi taktıkları için hapse atılıyorlar. Kürt halkının neden bu şekilde muamele gördüğünün ise çok uzun bir geçmişi vardır.

Kürt halkının yaşadığı zorluklar onların suçu mu?

Güneydoğuda yaşayan Kürt halkı yıllardır o bölgedeki ağır yaşam koşullarının ve ekonomik sıkıntıların getirdiği zorluklara rağmen yaşamlarını sürdürüyorlar. Bir de tüm bu zorluklar yetmezmiş gibi ekmeğe parası kazanmak için sınırı geçerek mazot, gıda maddeleri vb. malzemeler taşıdıkları için “kaçak” muamelesi görüyorlar. Hem kendi ihtiyaçlarını gidermek hem de ticaret yapmak, ekmeğe parası kazanmak amacıyla “sınırı” geçtikleri için bu köylü Kürt halkı “devletlerin” gözünde kaçak sayılıyorlar. TC hükümeti tarafından kaçakçı olarak adlandırılmış bu halk, halen devletlerin getirisi olan zorluklarla karşılaşılıyorlar. 28 Aralık 2011 tarihinde yaşları 12 ile 28 arası olan 35 genç ve çocuk ULUDERE’de bombalanarak acımasızca öldürülmüştür. Neden? Çünkü sınırı geçip yaşamak için gerekli malzemeyi taşıdılar. Hükümet tarafından, bu halkın ihtiyaçlarını karşılamak

için sınırı geçtiği zaten bilinmekteydi. Ve bu katliam TC hükümeti tarafından bilinçli olarak yapılmış ırkçı bir katliamdır. Yaşanan bu olay karşısında Tayyip Bey bu bölgenin PKK’lilerin kamp kurduğu bir bölge olması nedeniyle köylü halkın onlara benzetildiğini bu nedenle böyle bir olayın yaşandığını açıkladı. Merak ediyoruz, sivil halk nasıl PKK’lılere benzetilir? Genel Kurmay Başkanı ise gececik insanları acımasızca öldürdükten sonra utanmadan “operasyon kazasıydı” diye açıklama yapıyor. Yaşanan olay, ekmeğe parası için ezilen ve zorlukları göğüsleyen bir de bunun yanında acımasızca katledilen gençlerin mi yoksa faşist AKP hükümetinin ve onun yandaşlarının mı ayıbidir? Gececik insanları öldürenler şimdi hiçbir şey olmamış gibi hayatlarına devam ediyor. Zaten, yakında unutulur, ne de olsa ölen insanlar hem Kürt hem de kaçakçı!!! Kimsenin bu halk için bir şeyler yapma çabası yok. Bu bölgedeki halk hiçbir can güvenliği olmadan her an ölüm korkusuyla burun buruna. Onlar, ekmeğe parası kazanmak için yine o “sınırdan” yaşayacak ve hep orada olacaklar. Bakalım faşistler ne zaman bir “operasyon kazası” daha yapacak!

Kıbrıs’taki biz öğrenciler bu olaylara kayıtsız kalmadık!

Okuyan ve öğrenen ya da okumaya, öğrenmeye çalışan gençlerin bu gibi bahanelerle engellenmesi, hapse atılması ve faşist hükümetler tarafından süreklilik gösteren susturma çabası bizleri daha çok bilgilene, bilinçlene, öğrenmeye ve hak arayışımızı devam ettirmemize neden olacaktır. Bu olayların yaşanmasına sebep olan AKP hükümeti hiçbir şey olmamış gibi yarım yamalak hatta hiçbir açıklama yapmadan konunun üstünü kapatma çabasıdadır. Genç düşüncenin gerici ve faşist düşüncelerle susturulamaya çalışıldığı açık bir şekilde ortadadır. Türkiye’de bu konuya tepki gösteren insanlar, korkutulup, sindiriliyorlar.

Biz Kıbrıs’taki öğrenciler olarak Türkiye’de haklarını arayan insanların ve öğrenci arkadaşlarımızın bu şekilde susturulmasını uygun bulmadığımız ve tepkiyle karşıladığımız için onlara destek vermek amacıyla ocak ayının başında yaptığımız eylemde bu yapılanları protesto ettik. Eylemde, her zamanki gibi polislerin bizden fazla olması dikkat çekti. AKP ve UBP faşizminin birleşerek Kıbrıs’ta da bir polis devleti oluşturmak istediği açıkça görülüyor. AKP ve UBP işbirliğinin buradaki asıl amacı biz eylemcileri baskı altına alarak yıldırıma çalışmaktır. Ama polis coplarıyla ve kalkanlarıyla ifade özgürlüğümüzü elimizden alamayacak ve bizi susturamayacaklar! Bizler eyleme “Arkadaşın Tutuklu Haberin Var Mı?”, “Satırını Bırak Puşiyeye Bak”, “İstek: Hürriyet, Sonuç: Mahkumiyet”, “Öğrenciyeye Değil Uludere’ye Bak” ve “Tutuklamalar Soruşturmalar Baskılar Bizi Yıldırıamaz” pankartlarıyla katıldık, halkın dikkatini çektik ve tam olarak kararlı düşüncelerimizi pankartlarımızla ve sloganlarımızla dile getirdik. Hatta polis amcalarımıza yazdığımız şarkıyla onları kızdırmış olsak bile biz bununla eğlendik. Şarkımız şöyleydi: “Polislere ısmarladık çay gele çay gele, Kaskları da başlarına dar gele dar gele oy dar gele dar gele...”

Ellerinde vardır bir de kalkanı kalkanı, Copluyorlar okuyanı yazanı yazanı oy yazanı yazanı.”

Eylemimizi basın bildirisini okuyarak sonlandırdık. Son olarak, polis amcalarımızın önünde Türkiye’de hapisanelerdeki öğrenci arkadaşlarımıza göndermek üzere hatıra fotoğrafımızı çektiyip sloganlarımızla oradan ayrıldık. Çok iyi biliyoruz ki bugünkü ve gelecekteki faşizme karşı tüm mücadelelerin temelini biz gençler oluşturacağız. Mücadelemiz Kıbrıs’ta, Türkiye’de ve daha birçok ülkede yapılan haksızlıklara, baskılara ve susturmalara karşı yani faşizme ve emperyalizme karşı mücadeledir. Biz gençler faşizme geçit vermeyeceğiz. ☒

Öğrenci - Öğretmen İlişkileri:

Simge Alıcı
anql.x@hotmail.com

Biz öğrenciler zamanımızın büyük bir çoğunluğunu okulda öğretmenlerimiz ve arkadaşlarımız ile geçirmekteyiz. Bundan dolayı, öğretmen-öğrenci ilişkisinin diğer ilişki türlerine göre eğitimin amacı ve bizlerin başarı oranları üzerinde büyük bir etki gösterdiğini bilmekteyiz... Bizlerle kurulan iletişim, öğrenci başarısına ve öğrenme sürecine yardım eder. Yapılan araştırmalarda göstermektedir ki, öğrenci-öğretmen arasındaki ilişkinin boyutu, öğrenci başarısına diğer faktörlerden daha fazla katkı sağlamakta ve etki etmektedir... Öğretmeni ile olumlu iletişim kurabilen öğrenciler olumlu davranışlar sergilerken, iletişim kuramayan öğrencilerin ise derse olan ilgileri azalmakta ve bununla birlikte okul başarıları düşmektedir. Bazı öğretmenlarımızın da öğrenci ile arasındaki ilişkilerde kendini daha üstün görmesi ve herhangi bir konuda öğrenciyle

tartışmaktan kaçınması bizler açısından kötü görünmektedir.

Öğrencilerle Kurulan İletişim :
Eğitlimcilerimizin iletişim şekli biz öğrenciler için de iyi bir model oluşturmaktadır. Öğretmenlerimiz okul yaşamları süresi boyunca, öğrencileri ile nasıl bir iletişim kurması gerektiğini ve bizlerle nasıl iletişim sağlayacağını düşünmelidirler. Bir öğretmen, öğrencilik hayatını unutmamalı ve öğretmenlik hayatına öyle devam etmelidir. Öğretmen - öğrenci arasındaki ilişki konuşma ile gerçekleştirilebilir. Diyalog, insan ilişkilerinde yapıcı olduğu kadar yıkıcı da olduğundan, öğrenciyi öğretmene yakınlaştırabilirdiği gibi uzaklaştırabilir de. Bir eğitim kurumundaki herkesin yeniliklere açık olması gerekmektedir. Bizlerin geleceği açısından yeniliklere açık bilinçli kişiler olmaları, derslerde anlattıkları soyut kavramlarla kalmamaları ve somut hayata da bizleri yetiştirmeleri gerekmektedir. Öğrencileri ile bir şeyler paylaşmak, daha yakın ve sıcak ilişkiler kurmak derslerin bizlerin üzerindeki

etkisini olumlu yönde artırır.

Tek tip Öğrencilik

Tektipleştirme, iktidarı elinde bulunduran gücün yönetimi kolaylaştırmak amacıyla toplumun bireylerini gerek düşünsel, gerek giyim tarzı vb. yönlerden istediği şekle sokmasıdır. Ve her şey gibi sınavlar da bizleri tektipleştirmektedir. Tek bir tipe girmeyen öğrencileri de ayırıştırır... Hangi lisede resim dersine matematik kadar önem veriliyor? Yılda dört sınava giriyoruz farklı derslerden. Sizce o dersler farklı mı gerçekten? İnsanın ezber gücüne dayanmıyor mu hepsi? Ne kadar iyi ezberliyorsan o kadar iyi not almıyor musun? Ve böylece tek tip düşünce bizlerin yaşam biçimi haline geliyor...

Gökkuşluğu renklerinde hayallerimiz, başarmaya geçecek hedeflerimiz, bizi yaşama bağlayacak umutlarımız hiç bitmesin. Barışın, demokrasinin, insana ve fikre saygının tam anlamıyla temel değerler olarak kabul edildiği başka bir dünya yaşama hayalimiz hiç bitmesin. Çünkü biz istersek BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜN (!)☒

Dersimiz İsyandır! Konu: Dürüstlük

1 Şubat 2012 tarihinde, "Öğrenci İniyatifi" adı altında toplanan bir grup, Milli Eğitim Bakanlığı önünde Kemal Dürüst'ü protesto etti. Kıbrıs'ta ve Türkiye'de eğitim gören Kıbrıslı Türk öğrencilerin sorunlarını dikkate alması için öğrenciler bakana çağrı yaptı. Lise ve üniversiteye giden Baraka aktivistleri olarak bizler de "Öğrenci İniyatifi"nin eylemine katıldık!☒

Sömürünün Cisimleştiği Beden: Kadın

Başak Önel
onel_basak@yahoo.com

Ataerki nasıl ortaya çıktı?

Ataerkinin ortaya çıkışı tarihin çok önceki dönemlerine dayanır. Avcılık/toplayıcılıkla başlayan ve çapa tarımını da içine alan bir dönemde; kadınlar, soy takibini ve üretimi ellerinde tutmalarına rağmen iki cinsin birbirine eşit koşullarda yaşadıklarını Engels'in "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" isimli kitabında okuduk. Tarım öncesi döneme ait bereket tanrıçasının dişil karakterde oluşu, dönem kadınlarının yüceltilmesinin ve önemsendiğinin bir göstergesidir. Dişi bereket tanrısından devasa bir penise sahip erkek bereket tanrısına yol alan tarihsel/toplumsal süreç ise; toprağa kendisine bereket sunduğu için tapan insandan, onu çitle çevirip mülk edinen insana geçen zaman aralığında şekillenir.

Hayvancılığın gelişmesi ve saban tarımı ile birlikte erkekler üretim alanında daha egemen hale gelirler. Tarım aletleri erkeklerin sahip olduğu ilk özel mülktür! Üretimde uzmanlaşma ile özel mülkiyet gelişir ve kıtlaşan kaynaklar üzerine mücadele artar. Kent devletlerinin gelişmesi, bunların kendi aralarında verdikleri iktidar mücadeleleri ve askeri rekabetin ön plana çıkması erkek egemenliğini güçlendirir. Bu durumda söyleyebiliriz ki; ataerkinin temelinde yatan sebep erkek egemen cinsiyetçi iktidar ve mülkiyet ilişkileridir.

Ataerkinin neoliberal kapitalizmle işbirliği...

Kadınlar birçok alanda saldırıya maruz kalmaktadırlar... Adamızda bugün en çok hissedilenlerden biri, işbirlikçi hükümetlerin Ankara'dan gelen emirlerle uyguladıkları neoliberal politikalarıdır. Kendinden olmayanın sesini her türlü faşist yöntemle susturan AKP diktası Kıbrıs'ın kuzeyinde de işbirlikçileri aracılığıyla hükümdarlığını ilan etmiştir.

Kuşkusuz, yazının başında da değindiğim gibi, ataerkinin sebebi kapitalizm değildir. Ancak kapitalizm, erkek egemen sistemi tekrar tekrar doğuran ve ondan beslenen bir yapıdır.

CTP eliyle uygulamaya koyulan "Sosyal Güvenlik Yasası" ve meclise getirilen "Göç Yasası" emekçilerin haklarını geriletken önemli neoliberal vurgunların başını çekmektedir. Neoliberalizm; eşitsizliğin, yoksulluğun, açlığın büyümesinden, emeğin ve doğal kaynakların yağmalanmasından başka bir şey değildir. Konu kadınlar olduğunda ise çok daha vahim bir durumla karşı karşıya kalırız. CTP'nin sözde "Sosyal Güvenlik Yasası" kapsamında getirip önümüze koyduğu "Genel Sağlık Sigortası" geçirilememiş bile olsa, böyle bir yasayı gündeme getirmeleri sağlıkta piyasalaştırmayı desteklediklerinin ispatı niteliğindedir... Bugünse, CTP'nin yapamadığını kaldığı yerden devam ettiren UBP hükümeti, çıkardığı "Sağlık Fonu Yasası" ile sağlığın her alanında yüklü ücretlendirmelere gitmiştir. Bu da, parası olmayan insanların devletin sağlamakta yükümlü olduğu ücretsiz sağlık hakkından yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır. Sağlık alanında uygulanmaya başlayan bu yeni politikalar en çok kadını etkilemektedir. Parasızlıktan hastanelere yatırılmayan yaşlı ve hastaların bakımı kadınlara kalmakta; eğer kadın bir anne ise "kutsal" görevinin kendisine

yüklediği "sorumluluklarla" kendi sağlığından kolayca vazgeçip olan parayı çocuklarının sağlığına ayırma "refleksini" kolayca gösterebilmektedir.

"Kadın ve erkek eşittir" deyip dalga geçercesine kadının yıpranma payını ortadan kaldıran ve emeklilik yaşını 60'a çıkaran sözde "Sosyal Güvenlik Yasası" ise kadın haklarına yapılan en önemli darbelerden bir diğeridir. Coğrafyamız kadınları bir yandan sosyal ve çalışma alanlarında aktif olmaya çalışırken diğer taraftan da ev içinde yemek, ütü, çocuk bakımı, temizlik gibi omuzlarına yüklenen "görevleri" yerine getiriyor ve ailenin diğer üyelerini yeni iş gününe hazırlıyorlar. Kadının görünmeyen bu emeği üzerine - kendisini "sosyalist" olarak tanımlayan bir parti tarafından- bir örtü daha çekiliyor; kadının toplumsal yaşamda uğradığı onca eşitsizlik ve sömürüye rağmen sosyal güvenlik sisteminde varolan bir pozitif ayrımcılık daha ortadan kaldırılıyor. Tüm bu yapılanlar kapitalizmin işine geliyor... Yeniden üretim kadın sayesinde bedavaya geliyor ve sistemin sürekliliği kadın üzerinden sağlanmış oluyor! Çünkü; çocuk, yaşlı ve hastaların bakımıyla ev işlerini bedelsiz üstlenen kadınların, bu işleri yapmaması; sosyal harcamaların artması anlamına gelecektir. Bunların hiçbiri piyasanın üstlenebileceği işler değildir; kısacası bakım evleri, çamaşırhaneler vb., kar kapitalizasyonu güdüsüyle işleyen kapitalizme yarar sağlamaz... Bu sebepledir ki kapitalizm, ataerki ile olan işbirliğinden oldukça memnundur...

Neoliberalizmin acı reçetelerinden biri de UBP ile hayata geçmeye başlayan özelleştirmelerdir. KTHY ile yükselen özelleştirme süreci, DAU'nün üniversite öncesi kurumlarının yeşil sermayeye peşkeş çekilmesi ile devam etmiş ve elektrik/telefon alanlarında da etkisini hissettirmiştir. Özelleştirmeler, çalışanların sosyal güvencelerini elinden almakta ve örgütlenmeleri önünde engel teşkil etmektedir. Bununla birlikte, halkın hizmetindeki devlet kurumlarının özel şirketlerin eline verilmesi kadın ve erkek çalışanlar arasındaki ücret eşitsizliklerine yol açmakta; kadınlar boğaz tokluğuna çalıştırılmakta; emekleri vasıfsızlaştırılmaktadır!

Ne yapmalı?

UBP'nin kadınları sadece bir vitrin olarak kurguladığı aşıkarken bu alanda farklı iddialara sahip CTP'nin icraatları, kendisinin de bunun ötesine geçemeyeceğini göstermiştir. Geçirdiği yasalarla kadın hareketine önemli darbeler indiren CTP, dayatmalarına boyun eğmeyen 8 Mart Komitesi'nden çekilmiş, çekilmekle kalmamış meydanı da boş bırakarak bu konudaki samimiyetsizliğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. 8 Mart'ta sokağı sahiplenmeyip İsrail ile kanlı bir işbirliğine kolları sıvayan AKEL'in kadın örgütüyle panayı adı altında toplanan CTP'li kadınlar, partilerinin suni barış propagandalarına da alet edilmişlerdir. CTP, hangi safta olduğunu iyice

ortaya koymuştur. Bugün, emekçi/ezilen kadınların yapması gereken bunun farkına vararak, haklarını elinden alan her türlü baskı unsuruna karşı örgütlenmektir. AKP, yerli işbirlikçileri aracılığıyla sömürünün dozunu artırdıkça, erkekleri dışlamadan kurgulanacak; ancak kadının esas özne olacağı feminist bir hareketin yükselmesi şarttır! Sistemin, kadını ayakları altında ezdiği bir gerçekken, durumun iyileştirilmesi açısından bazı reformların talep edilmesi her devrimcinin görevi olmalıdır. Reformistlerden farklı olarak, elde edilen reformlarla yetinmeyip sosyalizm mücadelesinde yola devam edilmelidir; çünkü sistem alt edilmedikçe hiçbir reform kadın sorununu çözecek yeterlilikte olamayacaktır. Kadın sorununu görmezden gelmek, "devrimden sonra o da hallolacaktır" körlüğüne düşmek, sonu olmayan bir yolda amaçsızca ilerlemek gibidir...

Kadın mücadelesinde boşa kürek çekmenin bir diğer örneğini de postmodernist "feminist" anlayış temsil etmektedir. Bütün kadınların aynı olduğu varsayımıyla adımlarını atan bu anlayış; henüz neye karşı mücadele ettiğini dahi şekillendirememiştir! Bir mücadele varsa bir de taraf vardır; neye karşı mücadele ettiğimizi bilmemiz gerekir! Her kadının aynı olduğu savunusu; oturduğu yerden kalkıp da etrafına bakamayan küçük burjuva şımarıklığından öte bir şey değildir... Hem bir siyahi hem de kadın olan Condoleezza Rice'in çifte mağduriyet sahibi olduğunu mu savunacağız yani? Yoksa fabrikasında yüzlerce işçiyi sömüren bir kadınla fabrikada sömürülen bir diğer kadını aynı resimde mi göreceğiz? Sınıf temelinden uzak bu kavrayış kabul edilebilir değildir. Mücadeleyi çıkmaza sürükleyen bu tehlikeli bakış açılarının aldanmadan konuya Marksist bir perspektiften yaklaşım, sorunun temelinde yatan mülkiyet ilişkilerine yoğunlaşılmalıdır... Ancak ataerkinin sınıflı toplumlardan önce de var olduğunun farkındalığı; erkek egemenliğin bugün sistem içinde şekillenen militer yapı, din ve kapitalizm gibi cinsiyet ayrımcılığı üzerinden beslenen hiyerarşik oluşumlarla tekrar tekrar doğduğunun bilinci, kavganın salt mülkiyet ilişkilerine karşı da verilmemesi gerektiğinin açık göstergesidir. Feminist mücadelenin, diğer alanlardan soyutlanmadan, onlarla bir bütün halinde yürütülmesi gerçek bir zaferin öncülü niteliğini taşıyacak; sosyalist feminizm, yolun sonunu aydınlatan ışık olacaktır... [X]

lyricus

Hazırlayan:
Ali Şahin

AYHAN HİKMET'E DEYİŞ

Gül sürsem
Yaralarına ağam;
Nefesimi kesip,
Sana nefes versem.
Bir kanatsız kuş olduk ağam.
Ağaçlarımızı kökünden söktük,
Kızlarımızı beledik!
Anamızın yüzü buruştu ağam,
'mâ bir kız kadar yufkadır hala
Gül sürsem
yaralarına ağam.

"Kara tiren gecikir
Belki de gelmez" ağam.

"Büyüttüm besledim; asker eyledim
Gitti da gelmedi" olmasın ağam.

Yer sallanır ağam
Altında çocuklar kalır,
Bu nice adalettir?
Televizyonda
Veryansın ederlen kahkahalarını
Veryansın ederler
Göbek havalarını
(Senegal'de, Bolivya'da
İnsanlar bir deri bir kemik.)

Ne yerler?
Ne içerler ki?
Dilleri salkar ağızlarından?

Gül sürsem
Yaseminlerle donatsam seni!
El-yazmalarını,
Off-Sett baskıya versem!

Onlar yapar olur!
Biz yaparız olmaz!

Yetiş Ağam!
Yetiş!
DAVRANAMIRAM!

Ziya Ormancıoğlu

KIZIL AFİŞ

İstedığınız ne zaferdi ne gözyaşı,
Ne hüzünlü org ne papazın son duası.
On bir yıl nedir ki on bir yıl...
Yaptığınız kullanmakta silahlarınızı:
Ölüm gözünü kamaştırılmaz Partizanın.
Asıldı yüzleriniz kentlerimizin duvarlarına,
Gece ve sabah karasıydınız, korkutucu, süzgülün.
Bir afiştiniz, kızıl bir kan lekesi gibi,
Adlarınızı bile söylemek öylesine güçtü ki,
Gelip geçende dehşet etkisi yaratın istediler.
Sizi kimse Fransız olarak görmez gibiydi,
Gün boyu bakmadan geçti gitti insanlar.
Kimi parmaklar durmadı ama karartmada
"FRANSA İÇİN ÖLDÜLER" yazdı resimlerinizin altına.
Bambaşka bir sabaha o gün başlayan
Tekdüze rengi vardı bir şeyde kırağının,
Şubat sonuydu, son anlarıydı,
Sizlerden biri konuştu sessiz sakin:
Herkes mutluluklar,
Geride kalan herkese mutluluklar!
Ölürken kin yok içimde ey Alman halkı
Elveda zevk ve acı.
Elveda güller, elveda hayat, elveda rüzgar ve aydınlık!
Ve sen evlen mutlu ol sık sık düşün beni,
Bir gün bütün güzelliklerin arasında olacaksın,
Her şey sona erdiğinde Erivan'da.
Görkemli kış güneşi tepeni aydınlatıyor:
Doğa o denli güzel ve yüreğim öyle yanıyor ki!
Zafer dolu adımlarımızı izleyecek adalet...
Melinee'm, ey aşkı, ey yetimim benim!
Sana yaşamayı, çocuk doğurmanı söylemek isterdim...
Tüfekler çiçek açtığında yirmi üç kişiydiler
Vaktinden önce canını veren yirmi üç kişi
Yirmi üç yabancı, ama yirmi üç kardeş
Yaşamı uğruna ölecek kadar seven yirmi üç kişi
Düşerken toprağa "FRANSA" diye haykıran 23 kişi...
Louis Aragon

Fransız Savaşçıları ve Partizanları-Göçmen İşçiler
Kolu'nun lideri ve Nazilerin kabusu Misak Manukyan ve
23 yoldaşın katledişinin 68. yılında kendilerini saygıyla
anıyoruz. Ayrıntı için bkz: www.birgun.net

ANNEM

Canım annem
Seni çok özledim
Tıpkı çocukluğumdaki gibi
Canım annem
Kokunu, güzel yüzünü özledim.
Artık rüyalarıma gelmez oldun.
Neden?
Seni hiç unutamadım,
Unutamam da!
Hayal oldun
Tıpkı diğerleri gibi.
Varmıydın, yokmuydun?
Masal gibi...
Aliye Karapaşaoğlu

C. Ronaldo Mu? Kalsın, Bize Socrates'i Verin...

Ali Şahin
aiossemeon@hotmail.com

Cristiano Ronaldo'nun ne kadar iyi bir futbolcu olduğunu tartışmaya gerek var mı? Ya da Messi'nin? Bugünün futbol dünyasında saymakla bitiremeyeceğimiz kadar çok iyi ve başarılı futbolcular izleme şansına sahibiz. Kimisinin kıvraklığı ve sürati, kimisinin tekniği ve şutları, kimisinin reklam filmleri ve yakışıklılığı! İyi de; başarılı olmak, insanların zihninde yer edinmek için bunlar yeterli mi?

Futbol dünyasında bugüne kadar farklı özellikleriyle birçok farklı isim ön plana çıktı. Bunların birçoğu yukarıda bahsettiğimiz gibi futbol yetenekleriyle öne çıkarken, bazıları da bu yeteneklerinin yanına dünya görüşlerini de ekleyerek farklı bir futbolcu örneği sunmuşlardır bizlere. Örneğin Liverpool'un efsane futbolcularından Robbie Fowler'ın başarılı performansının yanı sıra, ırkçılığı protesto etmek için yüzünü siyaha boyayarak sahaya çıkması, attığı gol sonrası formasının altından giydiği "Liman işçilerinin grevini destekleyin" yazılı t-shirt'ü seyircilere göstermesi ya da Hollandalı yıldız Johan Cruyff'un kendisini transfer etmek isteyen faşist General Franco'nun takımı Real Madrid'e cevap olarak "Ben Franco gibi bir katilin takımında oynamam" diyerek,

Franco'ya karşı direnişin simgesi haline gelen Barcelona kentinin takımını Barcelona'ya transfer olması vb. Bu örnekler, meşin yuvarlağın peşinde koşan farklı yıldızlar olduğunu da tüm dünyaya gösterdiler.

İşte hak kavramını incelediğimiz bu sayımızda sizlere geçtiğimiz aylarda aramızdan ayrılan bir futbolcudan bahsedeceğiz.

Asıl adı Socrates Brasileiro Sampaio de Souza Vieira de Oliveira olan Socrates, aynı zamanda da doktor olmasından dolayı "Futbolun Doktoru" olarak da bilinmekte. Tıp fakültesinden mezun olduktan sonra yirmili yaşların ortasında ülkesi takımlarından Corinthians'a transfer olan Socrates'in futbol serüveni standart yıldızlarınkinden farklı başlamıştır. Onu bir çok futbolcudan farklı kılan yanı, hakkını almak için mücadele etmek gerektiğini göstermesiydi. Socrates'ın politik duruşu onu, en az futbolculuğu kadar bilinir kılmıştır. 1982-1986 yılları arasında Brezilya millî takımının kaptanlığını yapmış olan "Doktor" politika ve futbol ile ilgili bir soru üzerine; "1964 yılıydı ve ülkede askeri darbe gerçekleşmişti. Henüz 10 yaşındaydım, babamın Bolşevik kitaplarını yakıtığını hatırlıyorum. Politikleşmem böyle başladı. Futbol ise biraz tesadüf." şeklinde cevap veriyor ve bir sporcu için iyi bir özellik olarak sayamayacağımız bir şekilde sigara ve alkol kullanan Socrates (Cruyff da çok sigara içerdi), alışılmadık profesyonel futbolcu tipinden çok farklı bir sporcu profili çiziyor.

1978 yılında transfer olduğu Corinthians takımı, köken olarak İngiliz şirketlerinde çalışan göçmen işçilerin kurduğu bir kulüptü ve bu transferin gerçekleştiği yıl ülkedeki askeri rejimin etkileri futbol üstünde de kendini göstermekteydi. Rejime karşı takındığı muhalif duruşunu, baskıcı kulüp yöneticilerine karşı da sürdüren Socrates, futbolcu arkadaşlarıyla birlikte Corinthians Demokrasi Hareketini örgütler. Futbolcuların üzerindeki baskının kalkması için mücadele eden hareket, yemek saatlerinden antrenman saatlerine kadar futbolcularla ilgili bir çok soruna değinmiştir. Bu mücadele, takımla ilgili kararların futbolcularla birlikte alınmasını sağlamıştır. Ülkede yaşananlara da kayıtsız kalmayan Socrates ve Corinthians Demokrasi Hareketi, 1984 yılında, faşist rejime

karşı demokrasiye geçilmesi için formalarına demokrasi yazdırarak sahaya çıkmış, seçimlerin yapılması için Direte Ja! (Hak Şimdi!) sloganıyla yürütülen kampanyaya destek vermişlerdir. Doktor, sahaya formalarında demokrasi yazısıyla çıkarak gerçekleştirdikleri eylemi; "Muhtemelen yaşadığım en mükemmel andı" şeklinde ifade eder. Bu eylem, binlerce Corinthians taraftarının askeri diktatörlüğe karşı tavır almasını sağlamıştır. Corinthians taraftarı ve futbolcuları Corinthians'ın şampiyon olduğu gün yaşama veda eden Socrates'e olan saygılarını ona yeşil sahada göstermişlerdi. Futbolcular ve binlerce taraftar yumruklarını havaya kaldırıp "Futbolun Doktoru"na saygılarını ve minnettarlıklarını sundular.

Futbolun etkili dönüştürücü gücünün bariz örneklerinden olan Socrates, tüm futbolculara pazarlanan değil yaşadığı ülke ve dünyayla ilgili taraf olmasını öğreten bir örnek. Bu yüzden endüstriyel futbol anlayışına karşı biz takımımıza C. Ronaldo'yu değil Socrates'i transfer ediyoruz.

¹ Endüstriyel futbol, futbolcuyu sadece sahalar için alınıp satılabilen bir meta haline dönüştürmekle yetinmeyip, futbolcunun taraftarlarda yarattığı sevgi ve hayranlığı kullanarak onu saha dışında da sermaye çıkarları uğruna yeniden dizayn ediyor. Durum böyle olunca futbolcular maçlardan daha ziyade iç çamaşırı, traş bıçağı reklamlarında vb. boy gösteriyor. ☒

PARMAK İZİ ÖMER TATLISU

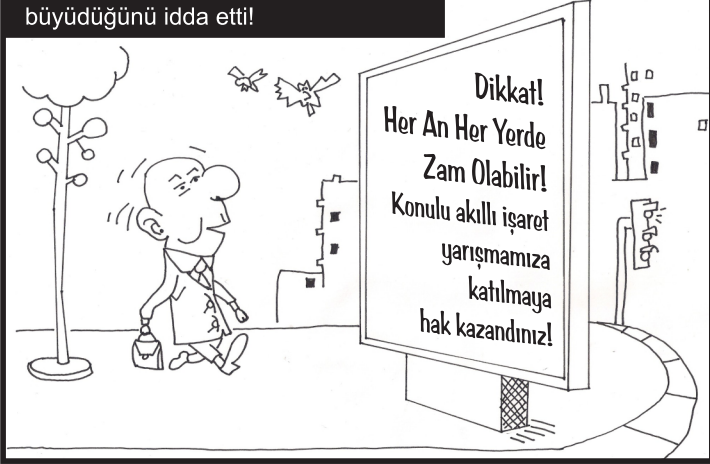
otatlisu@gmail.com

Murphy Kanunu:
İnsanlar birbirlerini hak ederler.

MİZAH CİDDİ BİR İŞTİR!

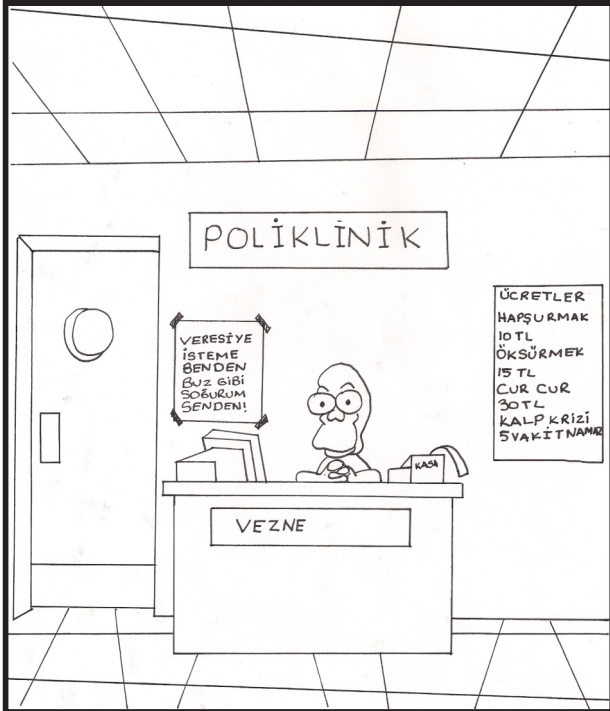
Ersin Tatar kktc'nin ekonomisinin hızla büyüdüğünü idda etti!

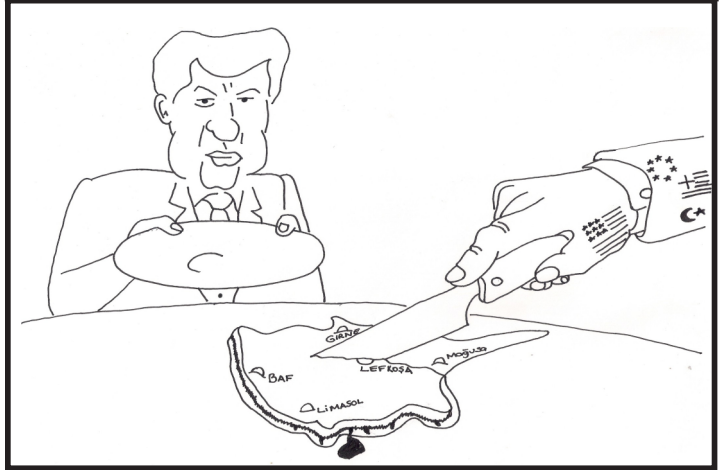
Maliye bakanı Ersin Tatar "Bizimkiler evde oturuyor, Türkiye'den gelen kadınlar 120 liraya ev temizliyor." açıklaması Kıbrıslı Türk halkı tarafından tepkiyle karşılandı.

Hastanelerde katkı payı adı altında ücretli sağlık hizmeti dönemi başladı.

Petrol dolum tesisine karşı mücadele sürüyor!

Özelleştirme yasası toplumsal muhalefetin tepkilerine rağmen Ankara'dan aldığı talimatlar doğrultusunda UBP tarafından meclise sevk edildi.

